

Briend & Google

12

3000 nd

CONJECTURA PHYSICA

CIRCA

PROPAGATIONEM SONI AC LUMINIS

UNA CUM

ALIIS DISSERTATIONIBUS ANALYTICIS

DE NUMERIS AMICABILIBUS
DE NATURA ÆQUATIONUM, AC
DE RECTIFICATIONE ELLIPSIS

AUCTORE

LEONHARDO EULERO.

BEROLINI,

SUMTIBUS AMBR. HAUDE VIDURET JOH. CAROL. SPENERI,

BIBLIPOL. REG. ET ACAD. SCIENT. PRIVIL.

1750.

į,

Conjectura Physica

de

Propagatione Soni ac Luminis

ļ. I

motu corporum ac præsipue fluidorum plurima occurrunt phænomena, quie per Theorism nondum explicari possunt. Etse enim principia Mechanice, a quibus omnes motus determinationes pendent, satis eognita acque ad quosvis casus accommodata videntur, ut corum ope motus immutationes formulis analyticis incluid queant; ta-

men sæpenumero ipsa Analysis his formulis evolvendis impar deprehenditur. His igitur casibus non tam Mechanica, ad quam scientiam motuum investigatio proprie pertinet, impersectionis Euleri Opucula Tom. II. est accusanda, quam Analysis, cujus munus in resolvendis sequationibus, ad quas reliquæ Mathescos partes perduxerint, praecipue versturt. Sie quanquam Geometræ post inventum calculum infinitorum nimium sludii in Analysi excolenda multis collocasse videntur; tamen frequenter a principiis, mechanicis ad ejusmodi æquationes disferentiales deducimur, quarum resolutio, antequam Analysis multo adhuc majora ceperit intrementa, frustra
sentatur. Quamobrem eorum labor, qui omnem operam in promovendis Analyseos sinibus impendunt, non solum son est reprehendendus, sed etiam quam maxime laudandus.

6. II. Hunc Analyseos defectum potissimum in Astronomia Theoretica deprehendimus. Cum enim huic scientiæ sit propositum ex viribus, quibus corpora coelestia se mutuo impellunt. corum motus determinare, fi hoc negotium minus fuccesserit. mechanica certe omnis fuspicio culpæ removeri debet. Quæcunque enim concipiantur vires, quibus planeta quispiam follicitetur. motus ejus femper per æquationes mere analyticas exprimi poteft: ita ut accurata motus descriptio a resolutione harum æquationum. in quo Analyfeos officium verfatur, pendeat. At nifi virium illarum lex simplicissima statuatur, aquationes ista tantopere fiune implicatæ, ut omnia artificia, quæ in Analyfi adhuc funt detecta. ad cas refolvendas minime fufficiant. Atque ita Analyfeos maxime defectui est tribuendum, quod motus Lunæ, cunttæque eins inæqualitates nondum ad certas leges revocari, ac tabulis Aftronomicis comprehendi potuerint.

§. III. Interim tamen ejusmodi quoque se offerunt quæstiones ad quas expediendas non tam Analysis, quam ipsius Mechanicæ cognitio sufficiens desideratur. In folidis quidem corporibus hoc potissimum evenit, quando circa axes mobiles in gyrum aguntur: hoc enim casu ea Mechanicæ principia nobis, adhue sunt occulta, ex quibus variationem hujusmodi motuum desinire liceat.

Maxime

Maxime autem iste Mechanica desectus in motu & agitatione shuidorum cernitur: in quo sere penitus ignoramus, qua ratione singular siluidi partesi in se invicem agant, suosqueinter se motus perçurbent. Quamobrem ets cursus sluminum, & sluxus aquamper canales statis commode and calculum revocari posse; camen motum sluidorum, qui vocatur intestinus, quo singular sere particular inter se agitantur, nullo adhue modo certis legibus circumscribere licuit.

- §. IV. Cum igitur fonus in mosu quodam vibratorio, quo minimae aeris particulæ inter fei commoventur, confiftat; quominodo hic motus fit comparatus, & qua lege ex aliis aeris particulæ in alias transmittatur, accurate explicari adhue nequit. Neque Newtonus, & qui poft eum hoe negotium funt aggreffi, foni per aerem propagationem fatis dilucide expositife funt cenfendi. In differtatione enim mea de Lumine & Coloribus, ubi Newtoni doctrinam illustravi, luculenter monstravi, Virum Acusiffimum propagationem pulsuum per medhum elasticum non ex folis mechanicæ principiis determina visfe, fed hypothelin quanpiam experimentis quidem confirmatem fubrili admodum modo in subfidium vocasse; ficque primarium soni phænomenon, quo unisormiter per aerem proferri observatur, non tam explicasse, sed pocius ei investigationem suam superstruxisse, quod tamen ex sola Theoria demum deduci debuisse.
- 6. V. Tantum abeft, ut hoc Newtoni inftitutum, quo cum principiis mechanicis hypothefes conjunxit, reprehendendum exiftimem, ut potius hanc viam oh defedum idoneorum principiiorum folam effe arbitrer, quæ nos ad aliquam faltem certam cognitionem peducere valeat. Cum enim determinationem celeritatis, qua fonus per aerem promovetur, fufcipit, commode & quafipræter opinionem evenit, ut cæ quantitates, qu's hypothefes introduxerant, penitus ex cálculo egrediantur, atque conclusfo.

ab iftis hypothefibus ita immunis obtineatur, ut intelligi poffic, etiamfi alice hypothefes fuifient affumtæ; eandem tamen conclufionem prodituram fuifie; quo ipfo veritas conclutionis maxime
confirmatur. Verum tamen eti hoc modo celeritas, qua pulfus
per aecem aliudev finidum elaficium tranfe; rede definiri videtur,
tamen hinc ipfa particularum agitatio, qua pulfus continetur, non
elicituri atque ea, quam calculus exhibet, ab hypothefibus maxime pendet, ideoque pro vera agnofci nequit.

6. VI. Porro etiam ita in celeritare pulluum, quaè per methodum Newtoni invenitur, acquiescendum puto, ut etiamfi experientia adverfari videatur, tamen inde Theoriæ nihil plane detrahatur. Invenit autem Newtonus pullum quemque per aerem tanta celeritate propagari oportere, ut fingulis minutis fecundis figatium 979 pedum Londinensium conficiar, cum tamen experimentis conflet sonum singulis minutis secundis 1140 pedes percurtere. Causam quidom hidjus accelerationis Newtonus in connit, quod aerem plurimis ejusmodi particulis imprægnaturm esse arbitratur, per quas pullus in instanti propagentur, ita ut sine mora per intervalla quantumvis magna transferretur. Quare ut ipsam soni celeritatem observatum obtheat, septimam sere aeris partem ejus haturæ assumere cogitur, ut per eam pullus punsto temporis, quas per corpuscula persette dura Cartessi, transfera.

6. VII. Verum hæe explicatio pluribus psemitur difficultatibus lisque tam gravibus, ut nullam verifimilitudinis speciem
refineat. Aer enim si tanta copia corpusculorum durorum redundatet, eas proprietates, qua ipsi inesse novimus, elasticitatem,
& comprimendi facultatem penitus amitteret. Namque si septima pars, vel ciam decima, quam Newtonus assumit, shujusmodi
particulis esset constata, aer certe non in minus spatium quam subseptimum vel subdecuplum comprimi posset, ac tum etiamomnem
elateris.

elateris vim amittere deberet. Cum aurem tam per experimenta conflet, quam ex vi pulveris pyrii colligere liceat, aerem non folum in multo minus fipatium redigi poffe, fed etiam rum maxima vi elafticitatis gaudere, nullus amplius locus fententiæ Newto-nianæ relinquitur, Præterea quoque experimentis compertum ett, fonum pari celeritate per aerem transmitti, five is majore five minore vaporum copia fit inquinatus; unde evidens ett, partium heterogenearum, quæ aeri funt permixtæ, copiam nihil omnino ad fonum accelerandum conferre.

6. VIII. Ego vero nequidem hujusmodi subtersugio opus este arbitror ad veritatem Theoriæ salvandam; neque enim concedendum puto, Theoriam ab experientia dissensire. Namque casus, ad quem Theoria est accommodata, prossus disserpat ab eo, qui per experimenta adversari videtur. Quod quo facilius perspiciatur, recordandum est in Theoria unicum tantum pulsum, qui nullos alios habeat insequentes, considerari, cum per experimenta celeritas soni, hoc est insequentes pulsum se mutuo insequentium frequentias declaretur. Nusquam autem in theoria probatum est, phres pulsus se mutuo quasi e vestigio insequentes eadem celeritate per medium elasticum propagari debere, qua unicus pulsus solitarius progreditur: quinpotius in loco supra allegato, ubi dostrinam Newtoni explicavi, celeritatem pulsuum ab insequentibus affici debere animadverti.

§. LX. Cum igitut nullum experimentum proferti possit, quo celeritas unici pulsus exhibeatur, propterea quod promtissimus idus, in quo nulla mora inesse videatur, satis magnama pulsum feriem creat; arque non solum demonstrari nequeat, pulsuum frequentiam nihili in corum celeritare metare, sed etiam probabile videatur, celeritatem soni, tam ob agitationem aeri jam insitam, quam ab impulsu insequentium pulsuum accelerari debere; nulla omnino pugnainter theoriam de experientiam adduc concludi potest.

A 5

Quare

Quare potius e contrario concludere licebit, si Theoria vera sit, unicusque pulsus tantum spatium 979, pedum uno minuto secundo percurrat; majorem illam soni celeritatem, quam experientia ottendit, nulli alli causa nis frequentiae pulsuum tribui debere. Atque hinc generatim assirmare non dubito, quo major sit pulsuum sonum quempiam constituentium frequentia, eo celerius hunc sonum per aerem propagari.

6. X. Neque tamen hanc sententiam tanquam veritatem propono, sed tantum pro ejusmodi conjectura haberi volo, quæ fortaffe, postquam plura alia phænomena consuluerimus atque ad examen vocaverimus, ad fummum certitudinis gradum evehi queat. Quoniam enim ne unius quidem pulsus promotionem per aerem quietum ex solis mechanicæ principiis definire licet; multo minus hæc principia sufficient ad propagationem plurium pulsuum se invicem insequentium determinandam. Interim tamen facile: intelligitur, a pulsuum frequentia eorum celeritatem non mediocriter affici debere: primo enim cum aeris particulæ a pulsibus antecedentibus jam fint in quapiam agitatione constitutae, pulsus: fequentes aliam inde accelerationem adipifci necesse est. Deinde quia in quolibet pulsu particulæ aeris motu reciproco agitantur. et tam antrorfum quam retrorfum concitantur, necessario evenire debet, ut hæc agitatio in particulas antecedentis pulsus vim quandam exerat, quæ eo erit major, quo pulfus fibi fuerint propiores eorumque propterea frequentia major: hocque ergo cafu pulfus præcedentes ab infequentibus magis propellentur, ficque foni celeritas augebitur.

§. XI. Quamvisautem hac confideratione conjectura mea jam fatis probabilis videatur, tamen experimenta, quorum ingentem numerum Sollertisfimus Derham omni adhibita cura infitiutit, contrarium nobis perfuadere videntur. Compertum enim est omnis generis sonos, sive debiles, sive vehementes sive, ctiam graves sive a

cutos

fit.

ndo

2 0-

At-

muui

: fo-

atem

quæ

ue ad

meat.

erem

minus

fe in-

facile

edio-

s an-

ulfus

cinde

ntur,

enire

quan-

iores.

pulfus

ni ce-

a jam

ntem

con-

omnis

fire 2-

cutos

eutos pari celeritate per aerem propagari. Quod quidem ad foni vehementiam ac debilitatem attinet, ex rheoria etiam colligitur, hinc in celeritate foni nullum diferimen oriri posse; verum quia foni acuti majori pussum frequentia constant, graves contra minori, secundum conjecturam meam soni acutiores celerius per idem spatium promoveri deberent, quam graviores; quod cum a Derhamo ne getur, videndum est, an ejus experimentis vel potius conclusonibus, quas inde deduxit, tanta vis tribui queat, qua conjectura mea evertatur: neque enim sine plena evictione contrarii de sententia alias probabili decedere decet.

§. XII. Ac primo quidem si intervallum, quod ad experimenta inftituenda deligitur, non fuerit valde magnum, nullum difcrimen in velocitate fonorum acutisfimorum et gravissimorum Ponamus enim in spatio, quod a sonis uno mipercipi poterit. nuto secundo percurritur, dari pro diversa soni indole differentiam 50 pedum, quæ autem reipfa fortaffe adhuc multo minor ex-Iam si is, qui experimentum capit, a loco, ubi sonus editur, intervallo 10000 pedum sit remotus, atque sono gravissimo celeritas 1000 pedum pro minuto fecundo tribuatur, acutisfimo autem celeritas 1050 pedum, observator exaudiet sonum gravislimum post 10", acutissimum autem' semiminuto secundo tantum citius. Quod discrimen etiamsi Tensibile videatur, tamen quia ipsum momentum, quo quisque fonus editur, tam accurate per fignum indicari nequit, ut nullus plane error fit metuendus, merito mihi equidem dubitare videor, an experimenta Derhamiana tam fint exacta, ut ifta quæftio per ea decidi possit.

§. XIII. Deinde vero non folum in observatione momenti, quo sonus editur, levis quidam error admitti porest, sed etiam in observatione ejus momenti, quo sonus primum exauditur, propterea quod satis parvas minuti secundi partes distinguere non licet, ita ut ob hane duplicem causam error unius semiminuti minuti fecundi inevitabilis videatur. Tum vero etiam perpendendum eft. nifi ambo foni, gravis et acutus, fimul edantur, quod quidem inflicutio experimentorum vix permittit, a diversa commotione aeris quandam differentiam oriri poffe; quoniam a ventis propagatio foni tam accelerati quam retardari deprehenditur. Imprimis autem animadverti oportet, in diftantia 10000 pedume quam affumfi. omnis generis fonos ratione gravis et acuti diferepantes, quales inftrumentis muficis edi folent, exaudiri non poffe. At si hujusmodi experimenta in minoribus distantiis instituantur. differentia inter fonorum gravium et acutorum perceptionem adhuc multo minor evadet, omnemque observatoris diligentiam effugiet. Neque ergo conjectura, quam propofui, per experimenta ullam adhuc probabilitatis diminutionem est passa.

6. XIV. Verum objicietur, Derhamum in multo maioribus distantiis etiam experimenta sua de soni velocitate instituis. re. atque adeo tempus, quo tormentorum fragor per fpatiure 60000 pedum propagetur, esse dimensum. Sed in hujusmodi fonis. quæ a tormentis ac sclopetis eduntur, tanta non inest diversitas ratione gravis et acuti, ut inde quicquam five ad confirmandam five ad refellendam conjecturam meam concludi posfit. Videntur autem hi foni vehementer graves; ex quo fpatium 1140 pedum Anglicorum, per quod sonus singulis minutis secundis propelli ex his experimentis colligitur, fonis tantum graviflimis erit tribuendum: ita ut foni acutiores aliquanto majus fpatium fingulis minutis fecundis percurrere fint existimandi. Quanto autem celerius foni acutiores per aerem propagentur quam graviores. nullis fere experimentis definiri posse videtur, quod cum a Theoria multo minus fit expectandum, omnino in dubio relinquitur, etfi alias ipfa conjectura jam fatis probabilis videatur.

6. XV. Neque etiam haec experimenta eum in finem commemoravi, ut inde quicquam ad conjecturam corroborandam con-

cludi

perpenir, quod

ría com-

a ventis

enditut.

pedum.

i difere-

on poste.

tuantur,

nem ad-

tiam ef-

erimen-

to majo-

inflituis.

fpatium

iusmodi

neft di-

cenfir-

posfit.

n 1140

is pro-

nis erit

i fingu-

autem

viores

Theo-

ur, etfi

m com-

m con-

cludi

cludi posse crederem, sed tantum ut obioètionem, quae gravissima videbatur, diluerem, atque ostenderem ex his experimentis, quae Derhamus fumma diligentia indituit, nullum argumentum contra conjecturam meam peti posse. Quod si ergo Newtono concedendum putamus, unicum pussum in aere non ultra 979 pedes uno minuto secundo promoveri, necesse est ut majorem illam sonorum celeritatem frequentiae pussum se invicem prosequentium et quasi propellentium tribuamus. Ex quo et illud agnoscere cogimur, quo major suerit pussumus. Ex quo et illud agnoscere cogimur, quo major suerit pussumus. Ex quo et illud agnoscere cogimur, quo major suerit pussumus en estambis si accelerationem se di admodum exigua. Nulla enim ratio suadet, ut credamus accelerationem soni altra spatium illud 979 pedum frequentiæ pussum exacte esse proportionalem; sed sieri potest, ut crum frequentia multo sit major, tamen inde vix notabilis acceleratio oriaur.

6. XVI. Interim tamen non puto discrimen hoc in veloeltate fonorum plane esse inobservabile; quantumvis enim id sit parvum, a Musicæ peritis percipi posse videtur. Quodfi enim plurium diverforum fonorum concentus, in quo finguli foni tam entite justis intervallis se invicem insequi debent, ut vel tenuissimus error aures offendat, e longinquo audiatur, discrimen facile animadvertetur, fi foni acutiores unico quasi instante citius ad aures perferrentur, quam graviores. Admisfa autem conjectura vox gravisfima, quæ Baffus vocatur, respectu reliquarum vocum acutiorum aliquanto tardius e longinguo evaudiri deberet, quam ab adftantibus, hæcque retardatio ab suribus minficæ adfuetis multo accuratius sentietur, quam si celeritatem cujusque soni per exactissimas temporis mensuras co, quo Derhamus usus est modo, investigare Quodfi ergo hujusmodi discrimen pro variis distantiis, ex quibus concentus Muffcus auditur, observaretur, hoc ipso conjectura nostra extra omnem dubitationem collocaretur.

Euleri Opuscula Tom. II. B §. XVII.

6. XVII. Deinde fi in quoque sono celeritas pulsuum 'antecedentium ab infequentibus intenditur, in pullibus ultimis hæc acceleratio nullum amplius locum habebit, iique propterea celeritate naturali propagabuntur, et fingulis minutis fecundis fpatium tantum 979 pedum conficient, dum pulfus primi eodem tempore spatium circiter 1140 pedum absolvunt. Ex quo fequitur eundem sonum, quo longius audiatur, co diutius durare debere: ponamus enim fonum unico quafi idu feu pundo temporis abfolvi, ita ut ejus duratio adflantibus brevissima videatur; quod fi jam idem fonus in distantia 10000 pedum audiatur, primus pulfus exaudietur post tempus 1140 //, ultimus autem pulsus demum post tempus 1000 11, ficque totum tempus, quo hic fonns percipietur erit 10000. 161 // feu 10000/1. Hinc ergo duratio foni in diffantia 10000 pedum prope 11 fec. in diftantia autem 20000 pedum tribus minutis Difficile autem erit hanc fonorum profecundis protrahetur. longationem discernere, quia objecta interposita ob tremorem conceptum jam per se sonos protrahere solent.

§. XVIII. Multo autem fortiora argumenta ad conjecturam meam confirmandam suppeditant phænomena lucis, quæ si probe perpendantur, nullum sere amplius dubium relinquent. Cum enim pulsuum propagatio in æthere perinde lumen efficiat, ac sonus per pulsus in ærer propagatos excitatur; si ostendero in aethere celeritatem pulsuum ab corundem frequentia pendere, nullo modo dubitare licebit, quin in aere etiam pulsuum propagatio ab eorum frequentia acceleretur. Præcipuum autem lucis phænomenon, quo conjectura mea conssimari videtur, in diversa restractionis ratione versatur, quam radii diversorum colorum, dum exalio medio diaphano in aliud transeunt, sequi observantur. Quia enim probavi colorum varietatem in nulla alia re poni posse, nissi in varia pulsuum, quibus quisque color repræcentatur, frequeniin varia pulsuum, quibus quisque color repræcentatur, frequeniin

tia

tis, necesse est ut diverse refractionis rationes a diverse pulsuum frequentia proficiscantur, radiique verbi gratia rubri ob eam tantum causam minorem refractionem pati sunt censendi, quam violacei, quod in illis major minorve pulsuum frequentia insit, quam in his.

XIX. In Theoria autem mea lucis et colorum suculente oftendi, firadius lucis ex uno medio in alind transfer.

ulfuum 'an-

ltimis hæc

terea cele-

ndis spati-

dem tem-

o fequitur

re debere:

oris abfol-

; quod fi

nus pulfus

mum post

ercipietur

tia 10000

is minutis

rum pro-

remorem

conjectu-

, quæ fi

inquent.

ficiat, 20

o in ae-

re, pullo

gatio ab phæno-

a refra-

dum ex

requen-

tis

Quia ffe, nisi ter oftendi, si radius lucis ex uno medio in aliud transit, semper esse debere sinum anguli incidentiæ ad sinum anguli refractionis in eadem ratione, quam tenet celeritas pulsuum in medio priori ad celeritatem eorum in medio posteriori. Quanquam autem ibi fum fuspicatus frequentiam pulsuum rationem refractionis immutare posse, radiosque rubros, dum ex medio rariori in denfius, ubi tardius progrediuntur, transeunt, ideo minus refringi putavi, quod pulsus sequentes, quia in medio densiori propius ad fe invicem accederent, refractionem diminuere videbantur: tamen hæ: causa cessaret, si radii ex medio densiori in rarius ingrediantur: neque enim hoc casu ob istam causam refractio diminui deberet, quod tamen in hoc casu æque ac in priori evenire Atque hanc ob caufam illam explicationem, experientia testatur. cur radii rubri minorem femper patiantur refractionem quam coerulei, penitus rejiciendam effe agnosco; neque jam pulsuum frequentiam quicquam ad refractionem immutandam conferre poste arbitror.

6. XX. Statuo igitur, quaecunque sit pulsuum frequentia, si radius lucis ex uno, medio diaphano in aliud transst, eum semper ita refringi axaŝissime, ur sit sinus angulti incidentia ad sinum angulti refractionis, uti celeritas, qua pulsus in medio priori propagantur, ad eorum celeritatem in medio posteriori. Quare cum radii rubri aliam patiaatur refractionem ac violacei, necessie, du pulsuum, quibus radii rubri constituuntur, celeritas sila rationein transstuper diversa media immuteetur, atque celeritas pulsuum radiorum violaceorum. Per quodvis ergo medium alia eric celeritas radio-

B 2

rum rubrorum, alla radiorum cœruleorum, et cum hi radii tantum ratione frequentiæ pulluum inter fe diferepent, perspicuum est, celeritatem pulluum fimul ab eorum frequenția pendere, i ca ut qui radii diversa constent pulluum frequenția, iidem per quodvis medium diversa celeritate progrediantur.

A. XXI. Si unicus pulfus confideretur, qui a null's infequentibus acceleretur, ejus celeritatem per quodvis medium elasticum sequenti modo determinari comperi. Concipiatur hoc fluidum vafi inclufum, ex quo ob vim elafticam per foramen in spatium omni materia vacuum erumpat, et notetur celeritas. quacum effluct, quæ fit debita altitudini v; qua inventa, erit celeritas, qua unicus pulfus in isto medio elastico progredietur, debita altitudini tv; eritque ergo hæc celeritas ad illam, qua idem fluidum in vacuum effet erupturum, ut V ad I feu ut I ad V 2; hoc est ue Quare cum illa altitudo u latus quadrati ad fuam diagonalem. fit directe ut clafticiess et inverfe ut denfitas medii, fequirur celeritatem, qua unus pulsus per hoc medium propagabitur, esse in ratione subduplicata composita ex directa elasticitatis et inversa den-Hæcque ratio locum habebit, etiamfi ipfa pulfuum celeritas major effet minorve, quam per Theoriam Newtonianam Ouzcunque enim fere hypothesis singatur ad pulsus reperitur. um promotionem determinandam, eadem femper proportio celeritatis pro ratione densitatis et elasticitatis medii resultat.

4. XXII. Inventa autem celeritate, qua unicus pulfusper quodpiam medium propagari debet, ea celeritas, qua radius lucis per idem medium promovetur, ob pulfuum complurium fucceffignen major et exifimanda. Scilicet fi celeritas unici pulfus exprimatur per p, celeritas radii lucis eo major erit quam p, quo major fuerit pulfum hunc radium conflituentium frequentia. Quo hace frequentia facilius in calculum introduci queat, fit numerus pulfuum, qui dato tempore veluti uno minuto fecundo edunqur—n,

fre-

frequentiam hoc ipfo numero n indicare licebit; feu confideretur intervallum temporis, quod inter quemilbet pu'um et proxime infequentem est interjectum, quod erit $= \frac{1}{n}n$, atque frequentia pulluum erit reciproce ut hoc intervallum 1:n, ideoque directe ut numerus n. Exponamus autem frequentiam littera x, ita ut evanescente x frequentia cesset, casusque ad unicum pulsum reducatur.

dii tan-

picuum

r quod-

s infe-

nedium

tur hoe

men in

as, qua-

eleritas,

fluidum

c eft ut

itudo #

or cele-

e in ra-

rsa den-

um ce-

njanam

pulfuceleri-

pulfus

radius m fuc-

pulfus .

, quo

. Quo

II = n

fre-

§ XXIII. Proposito ergo radio lucis quocunque, cujus pussum frequentia site = x, qua color, quem hic radius repræfentar, exponitur; si site radius per medium quodpiam diaphanum progrediatur, in quo celeritas unici pulsus sit = p, celeritas qua ipse radius per hoc medium propagbitur, major erit quam p, atque exprimetur certa quadam functione litterarum p et x. Cujusmodi autem hæc sit functio, a priori determinare non licet: inde enim plus non liquet, quam hanc sunctionem ita esse comparatam, ut ex sia t = p, si frequentia x plane evancsat, tum vero ut crescente frequentia x, ca quoque siat major quam p, Hujusmodi autem sunctiones innumerabiles imaginari licet, quæ omnes his memoratis proprietatibus sin præditæ. Sit enim X sinctio quæcunque ipsus x, quæ evanesta posito x = 0, et quæ trescente x pariter crescat, atque celeritas radii lucis hu-

jusmodi formulis exprimi poterit: p+X; p(1+X); p; q:

tres autem has hypothefes potiffimum examinabo.

§. XXIV. Quænam autem harum formularum in natura locum habere queant, ex phænomenis refractionis propius colligere licebit; transeat enim radius lucis, cujus frequentia = x, i n'a liud medium, per quod unicus pullus propagetur celeritate = q; atque in hoc medlo celeritas radii erit vel q+X vel q (1+X) vel

g. Unde dum radius ex priori medio in hoe transie, erit sinus anguli incidentiæ ad sinum anguli refractionis, vel ut p+X

B 3

adq+X; velut p(1+X) adq(1+X); velut p adq i+X. In fecunda ergo hypothefi forct ratio refractionis ut p adq; idoque a pullumi frequentia non penderet: cum igitur experientia teflerur, radios qui ratione frequentiæ pulluum inter fe diferepant, alia quoque lege refringi, hoc ipfo fecunda hypothefis evertitur.

6. XXV. Ex prima hypothefi, que rationem refractionis præbet = p+X: q+X fequitur, quo major fuerit frequen tia pulluum x, eo magis rationem refractionis ad rationem æqualitaatis accedere; fi enim efit X = ∞, ipfa haberetur ratio æqualitaatis, Cum igitur refractio radiorum rubororum minor fit quam radiorum violaceorum, fi hæc hypothefis locum haberet, ex ea fequeretur; radios rubros majori pulfuum frequentia conflare, quam radios violaceos. At quia fecundum tertiam hypothefin ratio refra-

tionis p 1+ X; q 1+ X co continuo magis a ratione æqualitacis recedit, quo major fuerit pulluum frequentia x; fi ca locum haberete, fequeretur, radios rubros minori pulluum frequentia conftacre, quam radios violaceos. Si igitur ex aliis phænomenis pateret, utrum in radiis rubris major pulluum frequentia infit am minor, quam in radiis violaceis? fimul intelligeremus, utra hammuarum hypothefium veritati magis esfet consentanea.

§. XXVI. Quo autem propius ad phænomena hoc examen accommodemus, fit x frequentia radiorum rubrorum, y frequentia radiorum violaceorum, tum vero fit Y talis functio ipfius y, qualis X est ipsius x. Deinde sit p celeritas pullus unici, in aere, et q in vitro, quoniam quidem refræstio radiorum diversicoloris ex aere in vitrum summa diligent a est explorata. Sit porro 1: m ratio refræstionis radiorum rubrorum; et 1: m radiorum violaceorum ex aere in vitrum intrantium, ita ut secundum experimenta Newtoni sit m = \frac{1}{27} et n = \frac{1}{27}.

id 4; ideoperientia fe discreypothelis refractiofrequentia equalitatis qualitatis. radiorum queretur, ım radios tio refra-

equalitatis um habeia conftamenis paa infit an utra haa hocex.

rorum, v indio ipfus unici. n diversi Sit poradiorum m expeErit ergo per primam hypothesin $\frac{p+X}{q+X} = \frac{1}{m} = \frac{77}{50} & \frac{p+Y}{q+Y} =$ $\frac{78}{50} = \frac{1}{n}$: per tertiam vero hypothesin habebitur $\binom{p}{2}^{1+X} =$ $\frac{1}{m}$ & $\left(\frac{p}{r}\right)^{1+\frac{N}{2}} = \frac{1}{n}$. Inde elicitur $X = \frac{mp-q}{1-m} = \frac{50p-77q}{27}$ & $Y = \frac{np-q}{1-n} = \frac{50p-78q}{2^2}$; hinc vero 1+X=1: $\frac{1}{m}$: $1\frac{p}{q}$ & $1+Y=1\frac{1}{n}$: $1\frac{p}{q}$.

6. XXVII. Consideretur jam aliud quodcunque medium diaphanum, per quod unicus pulfus propagetur celeritate - r. fitque 1: μ ratio refractionis radiorum rubrorum, et 1: ν radiorum violaceorum, qui ex aere in hoc medium ingrediuntur. primam ergo hypothelin erit:

$$\frac{p+X}{r+X} = \frac{1}{\mu} & \frac{p+Y}{r+Y} = \frac{1}{\nu}$$
: Ergo ob $X = \frac{mp-q}{1-m} & Y = \frac{mp-q}{1-m}$

habebimus
$$\frac{q-p}{(1-m)r+mp-q} = \frac{1}{\mu} & \frac{p-q}{(1-n)r+np-q} = \frac{1}{\nu}$$
: unde elicimus $r = \frac{\mu_p - \mu_1 - mp + q}{1-m} = \frac{\nu_{p-\nu_q-np-q}}{1-m}$; hincque porro æquationem

refultantem per
$$p-q$$
 dividendo: $mv-\mu n-m+n+\mu-v=0$.
Quod fi ergo detur ratio refractionis radiorum rubrorum ex aere in quodvis medium dia phanum, per hanc æquationem affignabi-

tur ratio refractionis radiorum violaceorum.

6. XXVIII.

16. XXVIII. Quonlam novimus discrimen inter refractiones radiorum rubrorum et violaceorum elle minimum se 1: δ action refractionis radiorum medien natura ex acer en vitrum, extistente $n=\frac{3}{4}$, ac ponamus m=a+d et n=a-d, erit $d=\frac{3}{7}$, ideoque quantitas valde parva. Deinde pro transitur radiorum ex acer en novum illud medium diaphanum se 1: a ratio refractionis radiorum media natura, ponaturque pariter $\mu=a+b$ et $\nu=a-b$ ob d et δ quantitates minimas hi valores pro m, n, μ et ν in acquatione ante inventa substituti dabunt:

ad- $a\delta$ - $d+\delta$ o, ideoque $\delta = \frac{1}{1-a}d$ Si hoc medium diaphanum fit aqua, pro qua radiotum mediæ naturæ ratio refractionis flatuitur 4: 3 feu $\alpha = \frac{1}{2}$; crit $\delta = \frac{31}{2}$

25 31 d. Sicque diversitas refractionis pro radiorum diversa natura minor est in transitu ex acre in aquam, quam ex acre in victum, in ratione 31 ad 44.

6. XXIX. Sin autem tertiam hypothefin confulamus pro hac eadem refractione radiorum ex aere in novum hoc medium transcuntium, eric $\binom{p}{r}$ $1+X=\frac{1}{\mu}$ & $(\frac{p}{r})^{1+Y}=\frac{1}{\nu}$ ideoque $1+X=\frac{1}{\nu}$

 $\frac{1}{\frac{r}{\mu}} = \frac{1}{\frac{r}{p}} & \text{if } Y = \frac{1}{\frac{r}{p}} = \frac{1}{\frac{r}{q}} \quad \text{Hincergo erit } 1\mu \colon 1\nu = \frac{1}{p}$

Im: In. Quare si μ detur atque ita exprimatur ut si $\mu \equiv m\epsilon$ eris quoque $\mu \equiv n\epsilon$, unde pro transstu radiorum ex aere in diversa media hace elicitur regula, ut, quotuplicara est ratio resastionis radiorum rubrorum in unum medium respectu rationis refractionis eco-

refractio-

mediæ na-

diorum di-

n ex aere

nfulamus medium

1+X=

: 17__

me erit erfa mer ionis raionis eoruncundon radiorum in negium alcorum, totuplicata fit quoque ratio refractionis radiorum violaccorum in medium prius respectu rationis in poterius. Seu hace conclusio ita facilius concipi potest, ut, si ratio refractionis ex meglio quovis in aliud, quodeunque sit 11 mppo radiis rubris et 11 mppo radiis violaccis, semper sit 14 ad 19 in cadem ratione, quomodocumque etiamilla media ratione refractionis discrepent.

§ XXX. Ponamus ut ante m = a + d, n = a - d, et m = a + d et m = a + d eritque, l(a+d): l(a-d) = l(a+1); l(a+2). Vel si fit a+d = (a-d) erit quoque a+1 = (a-d). Quo autein hunc faeillus valorem ipflus d ellèere queamus, hecologarithmos in feries convertamus, eritque

$$\frac{1a+d}{a} = \frac{dd}{2aa} + \frac{d}{3} = \frac{d}{3} = \frac{d}{3} = \frac{1a+\frac{3}{2}}{2aa} + \frac{33}{2aa} = \frac{3}{2aa} + \frac{33}{2aa} = \frac{3}{2aa} = \frac{3}{2aa}$$

 $\frac{d}{d}$ er δ quantitates minimas, erit proxime $\frac{1}{a}$ $\frac{d}{a}$ $\frac{d}{a}$ feu $d = \frac{a^{1}a}{a|a}d$.

Si pro medio hoc aqua eccipiatur, ut fit = $\frac{1}{3}$ reperietur $\delta = \frac{937}{124}d$, at prima hypothefis dederat $\delta = \frac{11}{14}d$. In fractionibus decimalibus erit fecundum primam hypoth, $\delta = 0.7045d$, atque fecundum tertiam hypoth. $\delta = 0.7030d$, differimen quo hic valor illum excedit est = 0.0585d.

§ XXXI. Perfpiciturergo, quantumvis hæ duæ hypotheles, quarum altera radiis rubris majorem pulfuum fiequentiam, altera vero minorem tribuit, quam violaceis, inter fe diferentem, trmen candem fere differentiam inter refractionem radiorum.

Eu. rio Oputeula Tom. II.

C rübrorum

rabrorum ac violacerrum ex utraque oriri. Difcrepantia quifdem fatis est parva, et per experimenta difficulter decidi possevidetur, utra ad veritatem propius accedat. Quod si autem experimenta tanta cura instituantur, ut variatio restrationis pro diversa radiorum natura tam ex acre in vitrum, quam ex aere in aquam exacissime inde innotescat, non solum utra nostrarum. hypothesum sit verior, intelligetur: sed si utraque a veritate noninil discrepare deprehendatur; facile foret novam excogistrae hypothesin, qua phænomenis restactionis persette satisfaciat. Qua
inventa facilior sortasse via reddetur ad theoriam, unde hæc diversa restractionis ratio explicetur, luculentius evolvendam.

6. XXXII. Quæ haßenus de diversa radiorum sucis refrangibilitate tradidi, multo latius patent, atque locum perinde habent, sive hypothess diversa celeritatis, quam radiis diversacoloribus in codem medio tribui, vera sit sive fasta. Cum enim radiorum ex alio medio in aliud transeuntium refrasio non soljum a diversitate mediorum pendeta, sed etiam a colore seu natura radii, litteræ p. q. r. naturam mediorum, quatenus ab ex restactio pendet, expriment, et litteræ v et y naturam radiorum rubororum et violaceorum, quatenus ab ex restactio assicitur. Ita si p exprimat sacultatem restactivam aeris, q vitri, et r aquæ, turm vero x contineat naturam radiorum rubororum et y violaceorum, quaecunque demum his litteris quantitates designentur, certum est si radius ruber ex aere in vitrum transeat, sore sinum anguli incidentiæ ad sinum anguli refractionis, uti est sunsi quæpiarm sitterarum q et x ad sunctionem similem litterarum q et x.

§. XXXIII. Denotet e. px hanc litterarum p et x funfionem, qua refrangibilitas determinatur, fitque e. qx fimilisfunctio litterarum q et x; atque e. rx literarum ret x. Tum pari modo pro radiis violaceis fint e. py, e. q y et e. ry fimiles funtiones litterarum p et y, q et y, atque rety. Jam

Pro

epantia quidecidi poffe fi autem exonis pro dix aere in a-Ararum hycritate nonogitare byfaciat. Qui de hæc didam.

orum lucis um periade liis diversi-Cum enim non folum natura raa refractio rubrorum Ita fi p

uæ, tum accorum, , certum m anguli quæpiam

t x fun-- fimilie iles fun-

Tum pro

pro radiis rubris ex aere in v.trum intrantibus ex aere in aquam intrantibus pro radiis violaceis ex acre in vitrum intrantibus

ex aere in aquam intrantibus ericque refractiones has per functiones exprimendo

Sin. incid. ad fin. refract.

1: m = φ.px : φ qx | 1: μ=φ.px : φ.rx unde habemus:

1:
$$n = o.qy$$
: $o.qy$ | 1: $v = o.qy$: $o.ry$ us
$$m = \frac{o.qx}{o.px}; n = \frac{o.qy}{o.px}; \mu = \frac{o.rx}{o.px}; v = \frac{o.ry}{o.py}$$

6. XXXIV. Per experimenta autem, quibus diversa radiorum refrangibilitas ex aere in vitrum est investigata, compettum eft effe m = 10, et n = 10 fta ut fit m: n = 78:77. Quanta autem pro radiis ex aere in aquam aliudve medium ingredientibus fit differentia inter litteras u etv, ex indole functionis o definiri debet, quæ etiamfi fit ignota, tamen hinc oftendere licet, non esse µ: v= m: n. Si enim effet u: v = m: n foret o.rx: o.ry = o. qx:o. av, ideoque foret etiam v. px: v. py = v. qx: v. qy = v. rx:

• ry: hinc autem fequeretur fore $\frac{e \cdot qy}{e \cdot py} = \frac{e \cdot qx}{e \cdot px}$ quens n = n. Quare cum non fit n = m, manifestum est fieri non

posse ut, sit m: n = u: v; sicque cum sit m: n = 78:77, pro radiis exaere in aquam ingredientibus, nonerit #: v = 78:77; quæ ratio etiam in nullo alio transitu radiorum exacre in aliud medium quodcunque locum habere poteft.

6. XXXV. Ex data autem differentia litterarum m et n. quæ ad transitum radiorum ex aere in vitrum pertinet, definire posse videtur differentia inter litteras µ et v, quæ transitum radiorum ex aere in aquam aliudve medium diaphanum spectant, fi ratio quædamphyfica in fubfidium vocetur. Conripiatur nempe medium quoddam A, cujus denfitas quam minime fuperet denfitatem aeris, fitque ratio refractionis radiorum rubrorum ex aere in hoo medium intrant um=1: M, radiorum violaceorum vero=1: N. Tum concipiantur alia media diaphana A', A', A*, A*, & .c. quorum denfitates ita ordine crefcant, ut radiorum ex quolibet inedio in proxime fequens eadem fit refractio, que ex aere in medium primum A. Scilicet fit

Ratio refractionis	rubrorum	violaceorum		
ex aere in medium A	1 2 M	1: N		
ex medio A in medium A2	I: M	1: N		
ex medio A2 in medium A3	1 : M	1 ; N.		
ex medio A3 in medium A4	1: M	1: N		
		•		

&c. 6. XXXVI. His positis manifestum est, si radii ex aere immediate ingrediantur in medium A2, fore rationem refractionis pro rubris = 1: M2, et pro violaceis = 1: N2: simili modo si radii ex aere immediate transcant in medium A3, erit ratio refractionis radiorum rubrorum = 1: M1, et violaceorum Generatim ergo fi medium quoddam concipiatur figno At respondens, in quod radii ex aere penetrent, erit ratio refractionis radiorum rubrorum = 1: Mt et radiorum violaceorum Quoniam igitur exponens aomnino nume-=1: N3. ros complectitur, medium A 3 ad omnia plane diaphana media re-Quare fi A fumatur ad vitrum expraesentanda erit aptum. hibendum, erit M = m et N = n, ideoque logarithmis sumendis \$1M = 1m et \$1N = 1n, ita ur fit lm: 1n=1M: 1N.

§. XXXVII. Simili modo si aliud concipiatur medium A*, quod ratione refractionis cumaqua conveniat, erit radiorum rubrorum ex aere in hoc medium ingredientium ratio refractionisrnempe mert denfitztem
raere in hoe
ero = 1:N.
, &c. quohibet medio
in medium

um

dii ex aere
refractiofimili moperit ratio
placeorum
erit ratio
placeorum
no numemedia rerrum exs fumen-

N.
medium
orum rufrationis
=1:

i: M, et radiorum violaceorum :: N, ita ut jam fit μ im M* etw N*, i ideque lμ: lν im 1M:1N. Unde pater fi in transfue ex serè in aquam aliudve thedium disphanum fit ratio refractionis radiorum rubrorum :: μ et radiorum violaceorum :: ν, fore €mper |μ: |ν im: lm, quæ eft èadem proprietas, quam fupra hypothesis ertia fuppeditaverat; ficque hæc hypothesis ertia fuppeditaverat; ficque hæc hypothesis pær reliquis comibus veritati consentave videtur. Ex quo equitur, si eft veloctive antic pulsus per medium quoddam diaphanum, acque exprimat pulsuum, qui radium lucis constituunt, frequentiam, vel functionem ejus quampiam, fore celeritatem hujus radii per fistud medium: μ 1-ν ε. sinul vero hinc est concludendum in radiis rubris minimam inesse pulsuum frequentiam, in violaceis vero maximam, propterez quod illi minime, hi vero maxime refringuntur.

4. XXXVIII. Si ratio refractionis ex acre in medium quoddam diaphanum C fit pro radiis rubris = 1: \(\mu\) et pro radiis rubris = 1: \(\mu\) reto refractionis pro rubris = 1: \(\mu\) met pro violaccis = 1: \(\mu\), erit \(\mu\). \(\mu\) = 1 \(\mu\). \(\mu\) = 1 \(\mu\). \(\mu\) and in extra redior condium D crit ratio refractionis radiorum rubrorum = \(\mu\): \(\mu\) at radionis erit ad logarithmus hujus rationis, ut \(1\) \(\mu\) at \(1\) no ceft ut \(\mu\)— \(\mu\) at \(\mu\).

quæ ratio redit ad hanc Im: In, ficque in transitu radiorum ex medio quocunque disphano in aliud quodcunque, semper erit logarith. rationis refractionis radiorum rubrorum ad logar, rationis refractionis violaceorum in ratione constante.

§. XXXIX. Hace autem ratio conftans, cum fit $m = \frac{50}{77}$ et $n = \frac{50}{78}$, crit = $1\frac{50}{77}$ ad $1\frac{50}{78}$, et quia corundem numerorum

loga-

logarithmi candem inter fe tenent ratio em, quicunque valor fubtangenti logarithmicæ tribuatur, fumendis logarithmis vulgaribus erit hac ratio conftans = 1875207: 1931246 feu proxime Quodfi ergo radii ex medio quocunque in aliud medium quodcunque ingredientur, erit femper log. rationis refractionis radiorum rubrorum, ad log. rationis refractionis radio-Hinc fi ratio refractionis radiorum violaceorum ut 33 ad 34. rum rubrorum per experimenta fuerit explorata, quæ fit ut z ad M. ex ea facile ratio refractionis radiorum violaceorum, quæ fit ut 1 ad M, definietur, cum enim fit 1 m: 1 m feu 1 m: 1 m = 33:

34 crit 1 9 = 1 1 1 m, ideoque N = M14:11 = M 1+ 1.

6. XL. Situt supra (26) x frequenția pulsuum radiorum rubrorum, y frequentia violaceorum, et X, Y functiones illæ harum quantitatum, quarum ratio in definienda celeritate radiorum haberi debet. Sit præterea p celeritas unici pulfus in medio priori. et q celeritas unici pullus in posteriori, eritque ratio refractionis radiorum rubrorum = p 1+X: q 1+X, et violaceorum = PI+Y: a I+Y: hinc logarithmi harum rationum inter fe erunt ut 33 ad 34, feu erit 1+X: 1+Y = 33:34. Si igitur daretur numerus X, ex eo definiri posset numerus Y: vel etiam si ratio numerorum X & Y innotesceret, inde uterque affignari posset. quia hic nos Theoria deserit, nihil amplius hinc concludere licet, etiamsi hæc hypothesis veritati maxime confentanea videatur.

De Numeris Amicabilibus.

Definitio.

S. L.

Bini Numeri vocantur amicabiles, si ita sint comparati, ut summa partium iliquotarum unius æqualis sit alteri numero, & vicissism summa partium aliquotarum alterius priori numero goneru.

Sie isti numeri 220 & 284 funt amicabiles; prioris enim 220 partes aliquotæ junctim sumæ: 1+2+4+5+10+11+20 +22+44+55+110 saciunc 284; & hujus numeri 284 partes aliquotæ: 1+2+4+71+142 producunt priorem numerum 320.

ri. Scholion.

6. II. Stifelius, qui primus hujusmodi numerorum mentionem fecit, casu hos duos numeros 220 & 284 contemplatus ad banc speculationem deductus videtur; analysin enim ineptam existimat, cujus ope plura istiusmodi numerorum paria inveniantur, Cartefius vero analysin ad hoc negotium accommodare est constus, regulamque tradidit, qua tria talium numerorum paria elicuit, neque præter ea Schotenius, qui multum in hac investigasione desudasse videtur, plura eruere valuit. Post hæc tempora nemo fere Geometrarum ad hanc quæstionem magis evolvendam operam impendisse reperitur. Cum autem nullum sit dubium quin analysis quoque ex hac parte incrementa non contempenda sit consecutura, si methodus aperiatur, qua multo plura hujusmodi numerorum paria investigare liceat, haud abs refore arbitror, si methodos quasdam huc spectantes, in quas forte incidi, communica-In hune finem autem fequentia præmittere neceffe eft. Hy-

ete

dor fub-

vulgariroxime

in alied

radio-

radio-

ut I ad

ac fit ut

= 33

diorum

harum

rum ha-

priori,

dionis

ım =

runtut

aretur

rio nu-

Sed

De

. Demond by Google

... Hypothelis, out of

4. Hl. Sindenoter numerum quesicunque integrum pofitivum, cuju-modi numeri hic lempes untitelligendi, omnium cijus divisorum summam hoc signo si indicabo, ita ut character si numero cuipiam przestwis summano omnium cijusdem numeri divisorum denotet: sic erit si = 1+2+3+6=12.

Corollarium, Lynna ....

6:IV. Quoniam inter divifores cujusvia numeri dis ipfe numurero excepto, matifedium ma fumman passium aliquotarum numero excepto, matifedium ma fumman passium aliquotarum numeri a exprimi per fumma. Pro committati on out in estano

Cording of Control - Later :

6. V. Quoniam numerus iprimus nullos alios divifores admitti praeter unitatem & fe ipfum, fin fit numerus primus 2428 fit 1 = 1, n = 1. Cum autemtesta n = 1 + n. Cum autemtesta n = 1 + n. Times annumerati.

Lemmat r. 201 has 10 mg

6. VI. Si m & n fuerint numeri inter se primi, lut praetes unitatem nullum habeant diviforem communem, tum 'erit finn in fin. fin, seu summa diviforum producti mi equalis est producto extrumis diviforum utriusque numeri mi & n.

Productum enim mn primo habet fingulos divifores utriusque factoris m & n, tum vero infuper divifibile elt per productad ex fingulis diviforibus numeri m in fingulos: divifores numerri n. Hi vero omnes ipfus mn divifores junctim prodeunes fifm per fn multiplicetur.

Coroll. r.

§ VII. Si numerorum m & n uterque st primus, ideogue

fm = 1+m & fu = 1+n, erit summa divisorum producti fmm =

(1+m)

 $(1+m)(1+n) \equiv 1+m+n+mn$. Si præterea p flt numerus primus diversus ab m & n, erit fmnp = fmn.fp = fm.fn.fp=(1+m) (1+n)(1+p)Hincque fumma diviforum cujusque numeri, qui est productum ex quotcunque numeris primis diversis, facile affignabitur.

po-

nium

Eter 1

iplg :

tarum

es ad-

us ent

itatem

prætet

Gnn

ato gx

ntrius

odutta

nume-

deunt,

1+12

Coroll. 2.

§. VIII, Si m, n, & p non quidem fint numeri primi, fed tamen ejusmodi, ut præter unitatem nullum habeant divisorem communem, tum mn & p erunt numeri inter se primi, ac propterea finnp _ fmn. sp. Cum autem fit fmn _ fm. fn: erit finnp _ fm fn. fp. Scholion.

6. IX. Nifi factores m. n. p fint numeri inter fe primi, fumma diviforum producti, prout per lemma indicatur, non est justa. Cum enim secundum lemma singuli divisores factorum m.n.p inter divisores producti mnp referantur, si haberent divisorem communem, is inter divisores producti bis numeraretur; at dum quæftio de summa divisorum cujuspiam numeri instituitur, nullum divisorem bis numerare oportet. Hinc fi m & n fint numeri primi ac $m \equiv n$, non erit $\int n n = \int n \cdot \int n = (1+n)^2 = 1+2n+nn$, fed habebitur $f_{nn} \equiv 1 + n + nn$, neque diviforem n bis poni convenit. Cum igitur per hoc lemma fumma diviforum cujusque numeri, qui est productum ex quotcunque numeris primis diversis, recte affignetur, residuum est, ut pro factoribus æqualibus regula tradatur, cujus ope summa divisorum producti definiri queat.

Lemma. 2.

§. X. Si n fit numerus primus, erit fn2 = 1+n+n2, fn3 $= 1 + n + n^2 + n^2$; $f_n^4 = 1 + n + n^2 + n^3 + n^4$, & generatim erit $f_n^k = 1 + n + n^2 + \cdots + n^k = \frac{n}{n-1}$ Euleri Opuscula Tom. II.

Co-

Coroll, I.

§. XI. Cum fit fu = 1+n,erit fit = fn+n,vel etiam fn2= 1 + n f n. Simili modo crit $f n^3 = f n^2 + n^3$, veletiam $f n^3 = 1 + n f n^2$: porroque $\int n^4 = \int n^3 + n^4$ feu $\int n^4 = 1 + \int n^3 dx$ ita porro. Sicque ex cognita fumma diviforum cujusque potestatis n facile fumma diviforum potestatis sequentis n k+1 affignatur, cum sit f_n k+1 $f_n^k + n^{k+1} \quad \text{feu } f_n^{k+1} = 1 + n f_n^k$

Coroll, 2.

6. XII. Quo summæ divisorum facilius per factores exprimi queant, notandum est este $\int_0^3 \frac{1}{n!} (1+n)(1+n^2) \frac{1}{n!} (1+n^2) fn$. $f_n^5 = (1+n^2+n^4)f_n; f_n^7 = (1+n^2+n^4+n^6)f_n = (1+n^4)(1+n^2)$ fn: ficque fummæ diviforum poteftatum imparium femper per fastores exhiberi possunt: at potestatum parium summæ divisorum quandoque erunt numeri primi.

Coroll. 3.

6. XIII. Hine igitur facile tabula condi poterit, qua non folum numerorum primorum, sed etiam potestatum ipsorum surnmæ diviforum exhibeantur. Cujusmodi Tabulam hic adjicere vifum est, in qua omnium numerorum primorum millenario non maiorum, eorumque potestatum ad tertiam usque & altiores pro minoribus numeris fummæ diviforum per factores expresæ traduntur.

Num-

m fn' = + n fn'; que ex ma divi-

ores ex- $(1+n^2)/n$; $(1+n^2)$ r per faviforum

qua non um fumicere vinon mapro mitradun-

Num-

Num.	Summa Divrforum.	Numeri	Summ, Diviforum.	Numeri	Summa Diviforum.
2	13	3	2:	111	22. 3
21	7	3°	13	1 X 2	7.19
23	3- 5	31	21.5	1115	23. 3.61
21	31	3*	II.	114	5.3221
21	3.7	3'	21.7.13	1115	23. 52.7.19.37
26	127	3	1093	116	43.45319
27	3.5.17.	37	24.5.41	117	24.3.61.7321
28	7.73	38	13. 757	118	7.19. 1772893
29	3.11.31	3°	23.113.61	112	23.3.5.3221.1342
210	2 '. 89	3"	23.3851		
2"	32. 5.7. 13	3,11	23.5.7.13.73	13	2.7
211	1918	2"	797161	132	3.61
213	3 43.127	3"	22. 547. 1093	133	22. 5. 7. 17
2'4	7-31-151	3'4	112.13.4561	130	30941
211	3.5.17.257	3	21. 5.17.41.19		2.3.7.61. 157
216	131071			136	5229043
217	33.7.19.73	5	2. 3	137	23. 5. 7.17.14281
2'8	524287	53	31	1	10.02
219	3.51.11.31.41	53	21.3.13	17	307
210	7. 127. 337	5,4	11.71	173	13°7 12°, 3°,5, 29
231	3 23 89.683	35	2, 33, 7,31	1.7	
223.	47-178481	150	19531	175	88741
223	3 - 5 - 7 - 13 - 17 - 241	57	21. 3. 13. 313	11/	12. 33. 7. 13.307
214	31.601.1801	52	19.31,829	19	22.5
233	3.2731.8191	5°	2, 3. 11. 71. 521	193	3.127
216	7.73.262657			193	23. 5.18 E
2 47	3. 5. 29. 43. 113.127		23	194	151.911
228	233.1103.2089	7"	3.19	195	23.3.5.73.127
219	32.7.11.31.151.33		24.53	1	1
210	2147483647	74	2801	1	23. 3
231	3.5.17.257.65537	75	21.3.19.43	23	
234	7-23-89-599479	7° 7° 7°	29.4733	233	7-79-
233	3.43691.131071	7	25.52.120P	233	24. 3. 5. 53
234	31.71. 127. 122921	1 7°	3.19.37.1063		292561
235	33.5.7.13.19.37.73.109		2,11.191.280	-	1
236	223. 61631 8177.	710	329°54457	i	, No.

Num.

Sum Divisorum t	21 C					
Jun 2011-00-1	MIIBE	ium, Divilorum	Num		Num,	Sum Diviforum.
2. 2.5	67 3	2', 17	109			22.41
	67' 1		1092	3-7-571	1631	3.7.19.67
23,3,5,421	67'				163	21.5.41.2657
21	71	21 32	113			23. 3.7
-			1132	13.991	167	28057
2.13.37					1673	24.35.7 2789
2.10	73	2.37	127	27	173	2. 3. 29
			127	3.5419	173"	67.449
	733		127	28, 5,1613		21.3.5.29.41.73
2 2.7	83	23. 3. 7	131	21. 3. 11		23.33. 5
	832		1312	17293	179	7-4603
23.3.7.29,	83'	23.3.5.7.13.53	131,	±3.3.11.8581.	179	23.31.5.37.433
22.11	89	2. 32. 5	137	2.3.23	181	2.7.13
	89ª	1108	137	7.37.73	181,	3.79.139
23.53.11.37	893	23.33.5.17.233		21.3.5 23.1877.	181,	21.7.13.16381
24.2	97	2.7°	139	22.5.7	191	26.3
		3.3169				
	1	22.5.73.941	139	23.5.7.9661	191	27.3.17.29.37
2 23	101	2. 3. 17	149	2. 3. 52	193	2. 97
	101	10303			1.93	3 7-1783
21.31.5.281	101	23.3.17.510	149	21.3.52.11.101	193	21.51. 97. 149
22. 2. 5	103	23,13	151	23,19	197	
	103	3.3571			197	
	103	24. 5.13.106	1 151	24.13.19.877	197	
2.31	107	23. 33				23.53
	1507	7 7 13, 127	157	3.8269	1199	3.13267
		21.35.52. 229	1157	1 23.53.17.29 7	9.119	24.1.19801
	13.67 2 ¹ ,3,5,421 2 ¹ 3,331 2 ¹ ,3,7,67 2 ¹ ,5,2603 2 ¹ ,3,7,29 2 ¹ ,11 3,631 2 ¹ ,3,7,29 2 ¹ ,11 3,631 2 ¹ ,3,7,29 2 ¹ ,11 3,631 2 ¹ ,3,7,29 2 ¹ ,11,37 2 ¹ ,3,7,29 2 ¹ ,1,3,7,29 2 ¹ ,1,3,7,29 2 ¹ ,1,3,7,29 2 ¹ ,1,3,7,29 2 ¹ ,1,3,7,29 2 ¹ ,3,7,1,3,17 2 ¹ ,3,7,29 2 ¹ ,3,7,1,3,17 2 ¹ ,3,7,281 2 ¹ ,3,7,1,741 2 ¹ ,3,1,3,97	13.67 67 67 12.3.5.4.21 67 67 12.3.5.4.21 67 71 71 72.3.31 71 72.3.3 72.19 73 73 73 73 73 74 74 74 74 74 74 74 74 74 74 74 74 74	13.67 67 67 3.7 31 67 22.37 31 67 23.51.7.449 21 21 21 21 21 21 21 21 21 21 21 21 21	13.67 421 67 23.7 31 109 109 21 31.3 31 17.1 199 109 113 113 113 113 113 113 113 113 113 11	13.67 2.13.67 2.13.67 2.13.67 2.13.67 2.13.67 2.13.67 2.13.67 2.13.77 2.13 2.13 2.13 2.13 2.13 2.13 2.13 2.13	13.67 421 67 3.77 31 169 2.7.578 163 2.1 3.331 71 513 13 2.3.19 167 2.1 3.331 71 513 13 2.3.19 167 2.1 3.331 71 513 13 2.3.19 167 2.1 3.331 71 513 13 2.3.19 167 2.1 3.3 7 72 51 3.3 2.2 1 13 2.3.19 167 2.1 3.7.67 73 2.1 801 127 3.5419 173 2.1 3.7.67 73 2.1 801 127 3.5419 173 2.1 3.7 83 2.1 3.7 112 2.2 37 83 2.1 3.7 112 2.3 7 83 2.1 3.7 112 2.3 7 83 2.1 3.7 112 2.3 7 83 2.1 3.7 112 2.3 7 173 2.1 3.5 11 179 2.3 1 89 80.1 12 2.3 1 1

Num-

Diviforam. 41 -15.67 7.41.2697

. 29 449 5-25-41-73

*. **5** 603 •5-37-433

13 . 139 13.16381

. 31 17.29.37

1783 97.149 11 53 11.3881

67 19801 Num-

		-	•	***		
Num. Summa Divifor	Num.	SummaDiviforum	Num.	SummaDiviforum	Num.	Summa, Diviforun
211 23,53	263	19. 3. TI		2.157	373	2.11.17
2112 3.13.31.37	2633	73.13.109	313	3.1812	373	3.7*.13.73
2 113 23.53.113.197		24.3.5.11.6917.	313	22,5.97,101,157.	3733	245.11.17.13913
223 1.7	269	2.38.5	317	2.3.53	379	21. 5. 19
223 3. 16651	2691	13.37.151	317	7. 14401	379	3.61.787
223 3 26.5.7.4973.	269	23.31.5.97.373.	317	2*.3.5.13.53.773	379°	23.5.19. 71821
227 2 3. 19	271	24.17	331	22.83	383	27. 3
227 73. 709	2712	3-24578	331	3.7.5233	383	147073
227 1 21.3.5.19.5153.	2713	25. 17. 36721	331	23.29.83.1889.	3 8 33	28.3.5. 14669
229 2 5.23		2. 139	337	2,132	389	2.3.5.13
229 3. 97. 181	2 77	3.7.19.193	337	3.43.883	3893	7.21673
2291 23.5.13.23.201	7 2773	23.5.139.7673	3-37	2.5.13.41.277	3893	22.3.5.13 29.260
233 2.31.13	281	2. 3.47	147	23. 3. 29	397	2. 199
233 7.7789		109.727	347	7-13-1327	3573	3.31. 1699
233 23.3.5.13.61.8	2813	23.3.13.47.3037	347	23 3.5.29.12041	3973	23.5. 199. 15761
239 24.3.5	283	23.71	349	2.53.7	401	2.3.67
239 19.3019		3.73.367	349°	7.19.2143	101	7.23029
239323.3.5.13	2833	23.5.71 8009	3493	21.51.7.60901	4013	23.3.37.41.53.6
241 2, 112	293	2.3.72		2. 3.59	409	2, 5. 41
2412 3.19441	293	86143.		19.0577	409	3.55897
241 24.112.113.257	2931	23.3.53.73.17.101	3 \$ 33	23.3.5 17.59.733	4053	23. 5. 41. 83648
251 22.31.7	307	23.7.11		21. 32. 5	419	2°- 3- 5- 7
2512 43. 1471		3 43.733		7-37-499	4192	13. 13537
251 23.3 .7.17 . 109	307	23.53.7.11.13.29	3593	24.32.5.13.4957	4193	21.3.5.7.41.214
257 2.3.43	1318	21 3.13	367	24.23	421	2. 211
257, 61,1087	13113	19.5107	3573	3.13.3463		3.59221
	da. 3	124 3.13. 137.353	26-2	25. 5. 23. 13.169		22.13.17.211.401

lum,	Semm. Divilorum	.vum.				Num.	Summa Divisorum
131	24. 33	479			2'. 137	601	2.7.43
1313	7-67-397	179	43. 5347	5+7	3.163 613	6013	3.13.9277
131	24.31.293.317	479	2°.3.5.89.1285.	547	21.5 137. 25921.	6013	-1.7.43.313.577
173	2.7.31	487	21.61	5 5 7	2 31.31	607	25. 19
1232	3. 37. 1693	487	3.7.11317		71. 6343	6073	3.13. 9463
133	22. 5.7.31. 18749	487	:4.5.37. 61. 641	1571	21.31.51.17.31.73.	6073	26.53. 19 73€9
139	23.5.11	491	22.3,41	163	23.3.47	613	2.307
1203	3,312,67		37.6529	5632	31.10243		3.12546 E
135.	24.5.11.173.557.	4911	21.3.41.149.809	5633	21,3 \$ 29.47,1093	613	22.5.53.307.705
143	21.3.37	499	2.3. 53	569	2.3.5.19	617	4.3.103
1422	7. 28099	4992	3.7. 1092		72,6619		57-393 I.
1433	21.3.54.37.157	4993	23.53.13.61.157	5693	23.3.5.19.161881	6173	21,3.5.103.3806
149	2.32.52	503	23. 32. 7	571	23, 11. 13	619	23.5.3 I
1462	97. 2083	1032	13. 19501	5712	3.7.103. 151	6192	3.19.6732
1453	22.32.52.100801.	åc 3₃	24. 32.5.7.25301.	5713	23,11,13,1630,11.	6193	21.5.13.31. 1473
157	2, 229	109	2.3.5. 17	577	2.172	631	23. 79
45.7	:- 7.9967	5052	43. 6037		3.19.5851	6312	3.307.433
1573	23.53.229.4177.	5053	28,3.5-17-281,461	5773	21.5. 131.172.197.	5313	24.79.159081
151	:-3-7-11	521	2. 32, 29	587	22. 3. 72	641	2.3. 107
161	173. 571		313. 283		547.631	6413	7-58789
613	21.3.7.11106261	5213	29.38.29.135721.	5871	23.3.5.72.34457	6413	21.3.107.20544
152	24. 29	523	22, 131	593	2. 34. 11	643	23. 7. 23
	3.19. 3769		3-13 7027	593"	163. 2161	6423	3. 97. Y 455
			23.5.7-131-1609	593	21.31.52,11.13.541	6433	21.51.7.23.826
167	22. 32. 13	541	471	1599	23.3.52		23. 34
16-72	10. 11503	5412	3. 7. 13963	15992	17. 51343	1647	211. 1987
673	21 37-5-13 1:3-193	5413	22, 13, 271, 11257	1599	24.3.52.17 61.17	647	24.34. 5. 41. 100

inmus Divilorum 2.7.43 3.13.9277 -7-43-3/3-177 1. 19 .13. 9463 .53. 197369 .347 .125461 -5.53.307.709 . 3. :03 7. 3971. 1.3.5.103.38069 1.5.31 19. 4733 1.5.13.31.1477 . 79 307-433 3. 107 58719 3.107.2054# 7. 23 97. 14:3 1.7.23.8269

3⁴ 1. 1987 3⁴. 5. 41. 1021 Num.

			350	3.			
Num.	Summa Diviforum	Num-	SummaDiviforum	Num	Summa Divifor.	Num.	Summa Diviforum.
653	2.3.109	719	24. 32. 5	773	2. 32.43	839	23.3.5 7
	7.133.192		487.1063			839 1	704751
	22.3.5 109.42641		25.32.5.53.4877	7733	23.33.5.43.59753	8393	24-3-5-7-109-3229
653	22, 3. 5.11	727	23.7.13	787	23. 197	853	2.7.61
6592	13. 33457	7272	3.176419				3.43. 5647
6593	23,3,5,11,17,53,241	7273	24 5.7.13-:73109	7873	23. 5 197 241,257	8534	21 5-7-13-29-61-193
661	2. 331	733	2.367	797	2.3.7.19	857	2-3-17-13
	3. 145861	733	3-19.9439		157.4051	857	735307
	22.331.218461	7333	23.5.13.367.4133	7973	23.5.7.19.63521	857	213.51.13.37.397
673	2.337	739	23.5.37	809	2. 34. 5	859	22. 5.43
	3. 151201	7393	3.7.26041	8093	7.13.19.379	859°	
			23.5.37-273061	8093	23.34.5.229.1429	6593	21.5.43.137.2693
677	2, 3, 113	743	23. 3. 31	811	2 29		25. 33
	459007	743=	552793	8112	3.31.73 97		72. 15217
	22.3.5, 113.45833.	7433	24.3.53.31.61.181	811	23.7.13.29.41.617	8633	25.33.5.13.17.337
683	22, 32, 19	751	24.47	821	2-3-137	877	2, 439
	7. 66739		3.7.26893		7. 229.421	877	3.7.37.991
	23.32.5.19.46649	7513	21.47.282001		23.3.137.337021		23.5.439.76913
601	23. 173	757	2. 379	823	23, 103	881	2.32.73
	3.19.8389		3.13.14713	8232	3.7.43.751	8813	19. 40897
	21.173.193.1237				24 5.103.67733	8813	2*.3*.7*.388081
701	2.31.13	761	2.3.127	827	22.31.23	883	22, 13. 17
	492103		579883	827	684757	883	
	21,31,17.97,149				23.33.5.13.23.526	883	23.5.13.17.77969
709	2.5.71	769	2 5.7.11	829	2.5 83	887	23. 3. 37
		7692	3. 31. 6367	829	3.211.1087	887	13.50589
	42.5 37.71 6793	mens	22-5-7-11-71-1739	. 0	23 0 . 22 00 4: 53	8071	2+.3.5.29.57.271

Num. Summa Divisorum [Num.] Summa Diviforum. 971 22.35 907 22, 227 907 3.7. 39217 9712 13.79.919 9071 21. 52.227 16453 9717 27. 35.197.2393 911 24. 3. 19 977 2.3.163 9112 830833 9772 7. 136501 9113 25.3-19.29.41.349 9773 20.3.5.53.163.1801 983 23.3.41 919 23.5.23 9192 3.7. 13. 19. 163 | 9832 103. 9391 9191 24.5.23.37.101.113 9831 24.3.5.13.41.743 929 2.3.5.31 991 |25. 91 9292 157.5503 9912 3.7.132.277 9291 22.3 5.31 431521. 9913 26.31. 491041 937 |2. 7. 67 997 2. 499 9372 3. 292969 9972 3.13.31.823 9371 22.5.7.67.87797 9971 22.5.499.99401 941 |2.3.157 9412 811. 1093 941 3 23.3.13.157.34057 947 23.3.79 947 2 7.277.463 947 3 21. 3.5.79.89681 953 2.30.53 9532 181.5023 953 23.32.5.53.90821 967 23. 112 9679 3.67.4657 9673 24.5.114.13.719

Scholion.

§. XIV. Ufus hujus tabulæ eftamplifimus in quæftionibus ejrca divifores & partes aliquotas verfantibus refolvendis. Ejus enim ope cujusque numeri propofiti fumma diviforum facili negotio inveniri poteft, qua reperta, si inde ipse numerus propositus auferatur, remanchie ejus sunnma partium aliquotarum. Exquo statim constat, hujus tabulæ fubsidio numeros amicabiles, quos sum traditurus, facile explorari pose, utrum sint justi nec ne? Quemadmodum autem ope hujus tabulæ cujusvis numeri summa divisorum comostis positi, in sequenti lemmate explicabo.

Lemma. 3.

 XV. Proposito quocunque numero ejus summa divisorum sequentimodo colligitur.

Cum omnis numerus sit vel primus vel productum ex primis, resolvatur numerus propositus in suos sactores primos, α qui inter se suerint aquales, conjunctim exprimentur. Hoe modo numerus propositus semper ad lujusmodi formam redigetur n, p, q. &c. existentibus m, n, p, q, &c. numerisprimis. Posite ergo numero proposito N cum sit N, m, n, p, q &c. de sactores m, n, p, q &c. inter se primi; erit $N = \int_0^{\infty} \int_0^{\infty} \int_0^{\infty} \int_0^{\infty} \int_0^{\infty} d$ &c. & valores $\int_0^{\infty} \int_0^{\infty} \int_0^{\infty} \int_0^{\infty} \int_0^{\infty} d$ &c. ex tabula adjuncta patebunt. I. Exempl. Sit numerus propositus N = 3 60.

Refolute her numero in fues factores primes crit $N = 2^3$. 3°. 5, ideoque $\int 360 = \int 2^3 \cdot \int 3^2 \cdot \int 5 = 3$. 5. 13. 2. 3, ob $\int 2^3 = 3$. 5, $\int 3^3 = 13$: $\int 5 = 2 \cdot 3$.

Unde his factoribus ordinatis fiet /360 = 2.3 2.5.13 = 1170.

Euleri Opuscula Tom. II. E 2. Exem-

2. Exempl. Explorentur numeri 2620 & 2924 utrum fint ami-

Cum fit 2620 = 2°. 5. 131 & 2924 = 2°. 17. 43, examen its infitmetur.

Numeri propofiti	2620	2924
per factores expreffi	22.5.131	2.17.43
fummæ diviforum	7. 6.132	7. 18.44
five	5544	5544
Summæ partium aliquotarum	2924	2620

Cum igitur fummæ partium aliquotarum fint numeris reciproce æquales, patet propofitos numeros ese amicabiles.

Scholion.

§. XVI. His igitur præmifis, quæ ad inventionem diviforum cujusque numeri pertinent, ipfum problema de inveftigatione numerorum amicabilium aggredier, acque ferutabor, quemadmodum hujusmodi numeres ratione fummæ diviforum inter fe comparatos effe oporceat, quo deinceps facilius coruminventio per regulas post tradendas fufcipi queat.

Problema generale.

f. XVII. Invenire numeros amieabiles, hoe est duos numeros lujus indosis, ut alter aqualis sit summa partium aliquotarum alterius.

Solutio.

Sint m & n duo hujusmodi numeri amicabiles, & per hypothefin /m & /n fummæ diviforum corumdem. Erit numeri na fumma partium aliquotarum \(\sum_n - m, \) & numeri n fumma partium aliquotarum \(\sum_n - n, \) Hinc ex natura numerorum amicabilium nafeentur hæ duæ æquationes:

fins

utrum fint ani-

7. 43, examen

2024

2 .17.43 7. 18.44 5544 2620

numeris recibiles.

ionem divie investigabor, quemim inter fe ventio per

os numeros m alterius.

per hyumeri m a partiricabili-

fin

 $fin - m \equiv n & fin - n \equiv m$ five fm = fn = m + n.

Numeri ergo amicabiles m & n primo habere debent eandem fummam diviforum, tum vero oportet, ut hæc communis diviforum fumma æqualis fit aggregato ipforum numerorum m+n.

Coroll, r.

6. XVIII. Problema ergo huc reducitur, ut quærantur duo ejusmodi numeri, qui habeant eandem diviforum fummam, hæcque æqualis sit aggregato ipsorum numerorum.

Coroll. 2.

6. XIX. Ipfa quidem problematis ratio exigit, ut bini numeri quæsiti sint inter se inæquales: sin autem desiderentur zequales, ut fit m=n, fiet fn= 2n & fn-n=n: hujus feilicet numeri geminati n fumma partium aliquotarum ipfi fiet æqualis. quæ est proprietas numeri persecti. Ergo quilibet numerus perfectus repetitus numeros exhibet amicabiles.

Coroll. 3.

. Sin autem numeri amicabiles m & n, ut natura quæstionis postulat, fint inæquales, manifestum est, alterum esse redundantem alterum deficientem; fumma scilicet partium aliquotarum alterius ipfo erit major, alterius veno ipfo minor.

Scholion.

6. XXI. Ex hac quidem generali proprietate parum adjumenti confequimur ad numeros amicabiles inveniendos, co quod ista analyseos species, cujus ope æquationem $\int m = \int n = m + n$ evolvere liceat, etiamnunc penitus fit inculta. Ob quem defectum formulas magis particulares contemplari cogimur, ex quarum indole regulas speciales pro inventione numerorum amicabilium derivare rivare liceat; quorsum etiam pertinet regula Cartesiana a Schotenio commemorata. Acprimo quidem, etiams non constet, utrum dentur numeri amicabiles inter se primi nec ne? formulas generales ita restringam, ut numeri amicabiles sastorem communem obtineant.

Problema Particulare.

S. XXII. Invenire indolem numerorum amicabilium, qui com-

Solutio.

æqualis aggregato am + an, unde habetur $\frac{a}{fa} = \frac{fin}{m+n} = \frac{fa}{m+n}$

Positis ergo numeris amicabilibus am & an, primo esse oportet $fm = \int n$, tum vero requiritur ut sit a $(m+n) = \int a$. fm.

Coroll. 1.

6. XXIII. Si ergo pro m & n ejusmodi numeri jam fuerint eruti ut fit /m =/n: tum numerus ainvestigari debet, ut fit a/fa = fin /m+n, seu ex ratione, quam numerus ad summam divisorum suorum suorum tenere debet, ipse numerus a erit investigandus.

Coroll. 2.

§. XXIV. Si factor communis a fuerit datus, quæftio ad inventionem numerorum m & n reducitur, qui prouti vel primi
vel

na a Schoteonficet, utrum formulas gecommunem

ium, qui com-

neri jam fuebet, ut fit fa nam divilo-

gandus.

quæstio 2d i vel primi vel vel compositi ex duobus pluribusve primis assumuntur, quoniam tum divisorum summæ astu exhiberi possunt, regulæ speciales ad eos inveniendos tradi poterunt.

Coroll. 3.

§. XXV. Statim autem perspicitur utrumque numerum m & n primum effe non posse; quare casus simplicissimus extat, si alter primus, alter vero productum ex duobus numeris primisafsumatur. Tum uterque productum ex duobus, pluribusve numeris primis statui poterit, unde innumeræ regulæ speciales pro inveniendis numeris amicabilibus derivari poterunt.

Scholion.

6. XXVI. Diverfæ ergo numerorum amicabilium formæ, quæ hinc nafcuntur, fequenti modo repræfentari poterunt. Sit a utriusque communis fættor, & p., q., r. dc. numeri primi, quorum nullus fit divifor communis fættoris a: atque numerorum amicabilium formæ erunt.

Forma	Prima	-	-	-	{	apq ar
Forma	Secunda	-	-		{	apq
Forma	Tertia	-			{	apqr
Forma	Quarta		•	. 'r	{	apqr
Forma	Quinta &c.			•	{	apqr astu-

Quanquam numerus harum formarum in infinitum augeri po-E 3 test, test, minime tamen hine concludere licet, in his formis omnes numeros amicabiles contineri. Primum enim, dum hie litteræ p.qq. rt,st, &c. numeros primos diversos significant, non verissimile est, nullos dari numeros amicabiles, in quibus non occurrant potestases ejusdem numeri primi. Deinde pariter non constat, utrum non dentur numeri amicabiles, qui vel nullum habeant fatorem communem a, vel in quibus sastorhic non prorsus sit idem:

veluti fi darentur numeri amicabiles hujus formæ m P & m Q in quibus exponentes a & & effent diversi; quæ forma propterea in superioribus non contineretur, etnams P & Q essent producta ex meris numeris primis inter se diversis. Ex his perspicitur quæstionem de numeris amicabilibus latissime patere; cannque ob hoc ipsum tam esse dissiliciem, ut solutio completa vix sit expectanda. Solutionibus igitur particularibus equidem tantum incumbam, & varias methodos aperiam, quarum ope ex formulis traditis plures numeros amicabiles mihi elicere licuit. Quælibet autem forma duplicem mihi suspeditavit methodum, prout sactor communis a vel datus assumitur, velipse quæcitur; hasque methodos in sequentibus problematibus exponam.

Problema. I. Problema.

§. XXVII. Invenire numeros amicabiles pr.ma forma a pq & ar, fi factor communis a fit datus.

Solutio.

 is omnesnyic litteræ p.p. on verilimite occurrent ponon conflat. m habeant faorfus fitidem: P&m Q. na propterea ent producta s perspicitur re; eamque vix fit expetantum inex formulis Quælibet prout factor

que metho-

a spqS2f,

6 feur+1

ictquer=

s, ut tam Deinde ut

s, oportet næ divifo-

rum

rum alterutrius xy fa: unde nanciscimur hanc sequationem xy fa = 2 axy - ax - ay feu $y = \frac{ax}{(2a - a)x - a}$. Sit brevitatis gratia $\frac{a}{2a-fa} = \frac{b}{\epsilon}$, & $\frac{b}{\epsilon}$ fit valor fraction is $\frac{a}{2a-fa}$ ad minimos terminos reductæ, eritque $y = \frac{bx}{(x-b)}$ feu $cy = \frac{bcx}{(x-b)}$ $b + \frac{bb}{a-b}$, unde habebimus (ax-b)(ay-b) = bb. igitur ex -b & ey - b fint factores ipfius bb, quadratum cognitum bb in ejusmodi binos factores refolvi debet, quorum uterque numero b auctus fiat per e divisibilis, & quoti x & y inde emergentes ita fint comparati, ut x-1, y-1, & xy-1 evadant numeri primi. Quæ conditio quoties obtine poterit, quodquidem pro quovis valore ipfius a affumto statim dispicitur, toties obtinebuntur numeri amicabiles, qui crunt a(x-1)(y-1)& a (xy - 1) Q. E. J. -

Coroll.

6. XXVIII. Prout igitur pro a alii aliique numeri accipiuntur, unde valores b & c innotescant, regulæ emergent particulares, quarum ope numeri amicabiles, fi qui in eo genere dantur, facile eruentur.

Regula. 1.

6. XXIX. Sit factor communis a potestas quæcunque bi-

narh, puta a = 2 erit fa = 2 - 1, ideoque 2a - fa = 1, unde crit $\frac{a}{2a-\sqrt{a}} = 2^n$, & propterea $b = 2^n \& i = 1$. oritur $(x-2^n)(y-2^n)=2^{2n}$.

Quare

Quare cum 2 alios non habeat factores nifi potestates binarii, eric:

Quocirca dispiciendumest, an ejusmodi valor pro k detur, ut sequentes tres numeri

$$x-1 = 2 (2 + 2) - 1 = q$$

 $y-1 = 2 (1+2) - 1 = p$

$$y-1 = 2 (1+2) - 1 = p$$
 $2m 2k+1 3k k$
 $xy-1 = 2 (2 +2 +2) -1 = r$

qui numeri, quoties fuerint primi, præbebunt numeros amicabiles.

Cafus. 1.

§. XXX. Sit $k\equiv t$; & numeri amicabiles obtine buntur, quoties fequentes tres numeri fuerint primi:

estates bina-

o & detur, ut

amicabiles:

Tum enim politis:

$$p=3.2-1; q=6.2-1; & r=18.2-1$$

pq & 2 numeri amicabiles erunt: 2 r, ob n = m + k =m+1. Hæcque est regula Cartesii a Schotenio tradita.

Exemplum. 1,

§. XXXI. Sit
$$m = 1$$
; eritque $p = 3.2 - 1 = 5$ numerus primus.

$$7 = 6.2 - 1 = 11$$
 numerus primus.
 $7 = 18.4 - 1 = 71$ numerus primus.

bine ergo oriuntur numeri amicabiles:

23, 5, 11 & 23, 71

Sive 220 & 284, qui funt minimi omnium, qui exhiberi posfunt.

Exempl. 2.

q = 6.4 - 1 = 23numerus primus. numerus non-primus. r = 18.16 = 1 = 287

hincque adeo nulli numeri amicabiles oriuntur.

Exempl. 3.

§. XXXIII. Sitm=3, eritque 2 = 8 & 2 = 64 atque

$$q = 6.8 - 1 = 47$$
 primus
 $r = 18.64 - 1 = 1151$ primus.

3.2

amicabiles

untur, quo-

Ergo hinc numeri amicabiles erunt:

Exempla fegg.

§. 34. Hæc exempla cum sequentibus, in quibus exponenti m majores valores tribuuntur, commodius uno conspectu iza repræsentari poterunt.

Sit m = 1	2	3	4	5	6	7	8	Ĺ
erit p= 5	11	23	47	95	191	383	767* 1535* 1179647	Ī
9=11	23	47	95*	191	383	767*	1535	ı
r=71	287*	1151	4607	18431	73727	294911	1179647	ŧ

Ubi numeri non-primi asteriscis sunt notati: unde hinc tantum terni numeri amicabiles obtinentur, nempe

I.
$$\begin{cases} 2^{3}, 5, 7 \\ 2^{2}, 71 \end{cases}$$
 11.
$$\begin{cases} 2^{4}, 23, 47 \\ 2^{4}, 1151 \end{cases}$$
 111.
$$\begin{cases} 2^{7}, 191, 383 \\ 2^{7}, 73727 \end{cases}$$

Ulterius autem progredi non licet, quoniam valores ipfius r nimis funt magni, quam ut dignofci possit, utrum sint primi nec ne? Tabulæ namque numerorum primorum adhue constructæ vix ultra 100000 porriguntur.

Cafus. II.

6. XXXV. Sit k = 2 & valores litterarum p,q,r, qui.

\$380°

quorum cum postremus semper sit per ternarium divisibilis, ob 2m 2 = 3 a+1 & r=300a+99, hinc nulli numeri amicabiles consequentur.

Cafus, III.

6. XXXVI. Ponatur k = 3, critque

r = 648. 2 - 1

quorum cum nullus necessario videatur divisorem admittere, valores ipsorum p,q,r, ex valoribus simplicioribus ipsius m oriundos hic conjunctim repræsentabo.

m = 1	2	3	4	5
p= 17	35°	71	143*	287°
q= 143*	287°	575*	1151	2303°
r= 2591	10367°	41471*	165887	663551

Hinc ergo, quoniam ulterius progredi non licet, nulli numeri amicabiles inveniuntur.

Cafus. IV.

Ub

(N)

bus exponenifpectu ita re-

e hinc tantum

lores ipsius r

on Arutha vix

p F,q,r, qui

Demed & Google

Ubi cum r semper sit multiplum ternarii, patet hinc nullos prodire numeros amicabiles.

Casus, V.

 XXXVIII. Ponatur k = 5, & sequentes tres numeri debebunt esse primi.

p = 33. 2 - 1

9 = 1056. 2 -

r == 34848. 2 -- :

Ubissatim patet casum $m \equiv 1$ esse inutilem, cum det $p \equiv 6.5$. Sit ergo $m \equiv 2$, sictque

 $p = 131; q = 4223^*, r = 557567$

ubi cum q non st primus, & majores valores pro m ob dese tum, rabularum numerorum primorum examini subjici nequent, neque hine ctiam novi numeri amicabiles cruuntur. Atvero ob eandem rationem majores valores ips st tribuere non licet.

Scholion.

6. XXXIX. Quoniam potestates binarii pro a positæ valo-

rem ipfius ϵ in fractione $\frac{b}{\epsilon} = \frac{a}{2a-ja}$ unitati æqualem reddiderunt, hincque folutiones obtinere licuit, alios valores pro a, qui pariter ipfi ϵ valorem = 1 inducant, ponam. Inter hos autem = 1 n n+1

imprimis funt notandi, qui ex hac forma a = 2 (2 + 1) nafcun-

tur, fi quidem 2 + e fit numerus primus, tum enim fit 2 a -

fa

hinc nullos

ct.

$$\hat{a} = \epsilon + 1$$
, & $\frac{b}{\epsilon} = \frac{2(2 + \epsilon)}{\epsilon + 1}$: fi igitur $\epsilon + 1$ fit divisor

numeratoris 2 (2 + 1) valor ipfius c fiet itidem = 1.

§. XL. Sit factor communis
$$a = 2$$
  $(2 + 2 - 1)$, at $a + 1$ k $2 + 2 - 1$ numerus primus, erit ob $a + 1 = 2$, fraction $a + 1 = 2$, fraction

$$\frac{c}{b} = \frac{2(2+2-1)}{2} = 2 \cdot (2+2-1), \text{ if quinaries}$$

dem non fit
$$k > n$$
. Hac ergo hypothesi habebimus $b = 2^{n-k}$

(2
$$+2-1$$
) & $i=1$. Quadratum ergo bb in duos ejusmodi factores $(x-b)(y-b)$ refolvendum eft, ex quibus non folum valores anemerorum $x-1=p$ & $y-1=q$, fed etiam $xy-1=p$ fant numeri primi. Cujusmodi çafus fi eruere liceat, erunt numeri anaicabiles: xpq & xr . Verum hic notandum eft cos calus rejicitendos effe, in quibus aliquis numerorum primorimo-

rum p,q,r prodit divifor ipfius a, feu æqualis 2+2-1, quia a per nullum alium numerum primum est divisibile.

Sit
$$n-k=m$$
, feu $n=m+k$, erit $a=2$ $m+k$ $m+k+1$ k $k+1$ $k+2$ k $b=2$ k $b=3$ $b=4$ $b=4$

k m+1 (2) (2) m+1 (2) (2

& quoties p,q,r hoc modo prodeunt numeri primi, inde oriuntur numeri amicabiles apq & ar.

Cafus. I.

f; erit bb =

primum, noprimum, nopres refolveta.

+ a
f, ideoque

m
2)f-1

2)f-1

2)f-1

2)∬ i modo refoli

fit — T

n+a f)f−1 inde orivntw

+1), 6=

Notandum autem est, ut 2 + 1 sit numerus primus, exponentem m+2 esse oportere potestatem binarii: valores ergo ipsius merunt: 0, 2, 6, 14, &c. At casus m = 0 rejici debet, ob nullum valorem ipsius * affignabilem.

Exemplum. 1.

6. XLII. Sit ergo m 2, ut fit a 8. 17 & b 4. 17 =68 atque f 17. Cum igitun effe debeat (x - b) (y - b) 4. 17, erit resolutione in sactores instituenda:

x-68=	2	4	8	34 1
y-68=	8.17	1156	578	136
x	70	72	76	102
y ==	2.2380	1224	646	- 204
- p =	69"	71	75*	101
9-	2379*	1223	645*	203*
r=	166599*	88127	49095*	20807 L

Hinc ergo nulli numeri amicabiles obtinentur.

Exem-

Exemplum. 2.

§. XLIII. Sit $m \equiv 6$, at $a \equiv 27$. 257; $b \equiv 2^6$. 257 & $f \equiv 257$. Cum igitur fit. $(x-b)(y-b) \equiv 2^{11}$. 257

 $(x-b)(y-b) = 2^{3} \cdot 257^{4}$ Refolutio ita inflitui debebit:

x — 16448 = | 32.257 y — 16448 = | 128.257 z467z y = 49344 p = 49343 r = | 49343

Valores ex reliquis factoribus oriundi adhuc magis fiunt mag ni quam ut, an primi fint nec ne, judicari possit.

Casus reliqui.

§. XLIV. Cum f = 2 + 2 − 1 debeat efference of the merus primus, queramus primo cafus fimpliciores, quibus evenit, cum cafus nimis compositos evolvere non liceat.

Site m + 3.

Site of m + 3.

Site of the m + 3.

Site of

ergo k = 2, & ob f = 2 + 3, valores idone i pro m erunt: 1, m+43, 4: fit k = 3, erit f = 2 + 7, & valores idone i pro m

erunt 2, 4, 6. Casu k=4, est f=2 +15, & merit 1, vel 3 neque ulterius progredi licet.

Exempl. 1. §. XLV. Ponamus ergo k = 2, & m = 1, crit f = 19; & a = 8. 19 atque b = 2. 19 = 38, unde fiet gis hunt magni

beat effe no-

quibus hoc

om erunt: I,

s idonei pro n

& m erit I, vel

$$(x-38)(y-38) = 2^{2} \cdot 19^{3} = 1444$$

& refolutio dabit.
 $x-38 = 2$
 $y-38 = 722$
 $y=38 = 722$
 $y=760$
 $y=760$

Quia hic jam p non est primus, patet hinc nullos numeros amicabiles resultare.

Exempl. 2. 6. XLVI. Ponamus k = 2 & m = 3, ut fit f = 67 erit

a = 32.67 & b = 8.67 = 536; und fit

$$(x - 536)(y - 536) = 2^4.67^*$$

 $\frac{x}{y} - 536 = 16$
y = 36 | 1672 | 17936 | reliqui valores pro y præbent numeros per 3 divifibiles, quos proprerer omit. Sequentia exempla ad nimis magnos numeros deducunt. Regula. III.

Segura. III.

§ XLVII. Situtante a = 2 (2 + 2 - 1) & 2 + 2— 1 = f numerus primus, at in fractione $\frac{b}{c} = \frac{2(2 + 2 - 1)}{2(2 + 2 - 1)}$ for k > n; critique b = 2 + 2 - 1 & c = 2. Ponamus k - n = m, ut fit k = m + n, erit $a = 2 \cdot (2 + 2 - 1)$;

Euleri Opucuds Tom. II.

b = 2 +2 -1 = f & c = 2; under hace habe become a graduation m

(2 x - b)(2 y - b) = bb

Cum autem b = f fit numerus primus, alia refolutio locuma non invenit præter 1. bb: ex qua fit

$$x = \frac{1+b}{2^m}$$
 & $y = \frac{b(1+b)}{2^m}$ five

Jam notandum est hos quatuor numeros esse oportere pri-

978 + 12

f = 2 + 2 - 1p = x - 1; q = y - 1; & r = xy - 1

atque necesse est ut sit m < n+1. Quibus conditionibus si fatis-

Casus. 1.

6. XLVIII. Sit m = 1, erit f = 2 -1; x = 2

6. XLVIII. Sit m = 1, erit f = 2 -1; x = 2

& p = 2 — 1, fieri autem nequit, ut fimul & f & p fit numerus primus, nifi cafu n = 1, quo vero fit q = 27. Ergo ex hypothefi m = 1 nulli oriuntur numeri amicabiles.

Casus. 2.

6. XLIX. Sit ergo m = 2, ut fit $f = 3 \cdot 2$ — 1; $x = \frac{n-1}{2}$ & $y = 3 \cdot 2$ (3.2 — 1). atque s = 2 . f. Sequen.

hæc habebier

folutio locus

opartere pri-

onibus li fatis-

1; x=2 ,

& p fit nume-Ergo ex hy-

Sequentes ergo quatuor numeri debent effe primi:

nII f = 3.2 - 1; p = 3.2

22+I -1&r=9.2 (3.2 - 1) - 1, unde formantur hæc exempla;

$n \equiv$	1	2	3	4	5
$f \equiv$	11	23	47	95*	191
9 =	32* 98*	137	563 6767*		9167*
r =	98*	827 valet	6767*		

hincque ergo ex n = 2, & a = 4.23 nascuntur numeri amicabiles: 4. 23. 5. 137 4. 23. 827

Casus ceteri.

6. L. Si m = 3, iterum vel f vel p fit divifible per 3, quod idem evenit fi m = 5, vel 7, &c. Sit ergo m = 4; erit f = 9.

1; x = 9.2 & y = 9.2

2 .f, unde formantur hæc exempla:

n	I	4	5	6.	
$f \equiv$	35*	287*	575°	1151	
, x =	-			- 72	
y =	-			82872	
p =	-			71	
9=	-			82871*	
r =	1 -				. 1 8
		•	· ·		

Neque ergo hinc neque ex majoribus valoribus ipfi m tribus endis numeros amicabiles elicere licet.

Regula. IV.

§. LI. Possunt etiam aliae expressiones pro sattore communia inveniri, ex quibus fractionis $\frac{b}{c}$ denominator c vel unitaci,

vel potestati binarii siat æqualis. Fingamus namque a = 2 (g-1)

(h-1), ut fint g-1 & h-1 numeri primi; crit fa = (2 - 1)gh = 2 gh - gh; at cit 2a = 2 gh - 2 g - 2 g - 2 g - 3

2 unde fit

$$2a - \int a = gh - 2$$
 $g - 2$
 $g - 2$
 $h + 2$
 $n + 1$
 $n + 1$

Ponasur $2a-\int_a = d$, erit gh=2 (g+h)+2

ut g-1 & h-1 fiant numeri primi, critque tum a=2 (g-1) (h-1) & $\frac{b}{a}=\frac{a}{d}$.

I. Ponamus n = 1, eric (g-4)(h-4) = d+12, ubi ut d+12 duos obtineat factores pares, fequences produbunt valores:

Sit d=4; erit (g-4)(h-4)=16=2.8, unde g=6,h=12; a=2.5.11 at que $\frac{b}{c}=\frac{2.5.11}{4}$ ergo b=5.11 & c=2.

Sit

ore commu c vel unitati =(2 ,-1)

& = 2.

Sit

pfi m tribu

a = 2.5.17, atque $\frac{b}{c} = \frac{2.5.17}{1.6}$: ergo b = 5.17 & c = 8. II. Ponamus n = 2, erit (g-8)(h-8)=d+56; atque a = 4(g-1)(h-1), unde fequences casus resultant: Sit d = 4, crit (g-8)(h-8) = 60 = 6. 10, undeg = 14 & h = 18 a = 4.13.17, atque $\frac{b}{c} = \frac{4.13.17}{4}$; ergo b = 13.17 & c = 1Sit d=8, erit (g-8) (h-8)=64=4.16; undeg=12, & h=24 a=4.11.23, atque $\frac{b}{c}=\frac{4.11.23}{2}$: ergob=11.23 & c=2Sit d=16, crit (g-8) (h-8)=72=6.12; undeg=14,& h=20 a=4.13.19, asque $\frac{b}{c}=\frac{4.13.19}{16}$; ergo b=13.19 & c=4III. Ponamus n = 3, ut fit a = 8(g-1)(h-1), oportebitque esse (g-16)(h-16) = d+240Sit d=4, erit (g-16)(h-16)=244=2.122; unde g=18, $h = 138; a = 8.17.137 & \frac{b}{c} = \frac{8.17.137}{4}; ergo b = 2.17.137 & c = 1$ elici debens Sit d = 8, erit (g-16)(h-16) = 248 = 2.124; unde g=18, h=1401=2 (5-1) $a = 8.17.139 \& \frac{b}{c} = \frac{8.17.139}{9}; ergo b = 17.139 \& c = 1$ Sit d = 16, crit (g-16)(h-16) = 156 = 4.64; unde g = 20,h=80 a = 8.19.79; $\frac{b}{c} = \frac{8.19.79}{16}$; ergo b = 19.79 & c = 21-12, ubi rodibunt va-Sititerum d=16;(g-16)(h-16)=8.32;undeg=24&h=49 二6,h二12;

Sit d = 8; erit (g-4)(h-4)=20=2.10, undeg = 6, h=14; a = 1.5.13, atque $\frac{b}{1} = \frac{2.5.13}{9}$: ergo b = 5.13 & c = 4. Sit d=16; erit (g-4)(h-4)=28=2.14; undeg=6, h=18 $a = 8.23.47; \frac{b}{6} = \frac{8.23.47}{15} \operatorname{ergo} b = 23.47 \& 6 = 2.$ SumSumtis autem hinc valoribus proa, fi numeri amicabiles taxu-antur a(x-1)(y-1) & a(xy-1), ut fint x-1, y-1 & xy-1 numeri primi, efficiendum est ut fit $(\epsilon x-b)(\epsilon y-b) = bb$.

Exempl. 1.

6. LII. Sit a = 2.5. 11, erit b = 5. 11 = 55 & c = 2, unde fiet (2x-55) (2y-55) = 5. 11.

2x-55 2y-55 x y- x-1	3025 28 1540 27"	5 605 30 330	25 125 40 90 39*	Hinc ergo nulli obti- nentur numeri amica- biles.
y_1		329	39	Bucs.

Exemplum. 2.

6. LIII. Sit a = 2.5.13, erit b = 5.13 = 65 & c = 4; unde fit (4x - 65) (4y - 65) = 5'.13'.
 At hic numerus 5'. 13' non refolvi potest in duos factores,

At hie numerus 5'. 13' non resolvi potett in duos factores, qui 65 aucti siant per 4 divisibiles: quod idem in valore a = 2.5. 17 usu venit.

Exempl. 3.

LIV. Sit a = 4.13.17, crit b = 13.17 = 221 & c = 1 effeque oportet $(x-221)(y-221) = 13^2$. 17', unde

x-221	13	17	169
1 -221	3757		289
x-1	233	237*	389
y -1	3977*		509
xy — 1			19889

& xy -1 = bb.

c = 2, un-

meri amici-

Se = 4; un

ore # = 1.5.

1 &c = 1 tf

Scholion.

§. LV. Numerum autem hunc 198899 esse primum inde colligo, quod observavi esse 198899 =2. 47' + 441', ira ut 198899 sit numerus in hac forma 2aa + bb contentus. Certum autem ess, si quis numerus unico modo in sorma 2aa + bb contineatur, tum eum esse primum, sin autem duplici vel pluribus modis ad formam 2a + bb redigi queat, tum esse compositum. Quaestivi ergo utrum a numero hoc 198899 aliud quadratum duplum præter 47' subtrahi queat, ut residuum evadat quadratum, nullum que subdudeto calculo inveni: ex quo tuto conclus hunc numerum esse primum, ideoque numeros inventos esse amicabiles. Ex reliquis autem valoribus ipsius a, quos exhibui, nulli reperiuntur numeri amicabiles.

Regula, V.

6. LVI. Possunt etiam alii numeti idonei pro a assumi, ex quiba numeros amicabiles eruere liceat. Cum autem pro iis regula generalis tradi nequeat, aliquos tantum hic evolvam, ad quorum imitationem non erit difficile alios excogitare.

1. Sit ergo
$$a = 3^{\circ}$$
. 5. 13, erit $a = 13$. 6. 14 & ob $2a = 90$. 13 & $a = 84$. 13, erit $2a - fa = 6$. 13 atque $\frac{b}{\epsilon} = \frac{a}{2a fa}$

$$\frac{3^{\circ} \cdot 5 \cdot 13}{6 \cdot 13} = \frac{15}{2} \text{ ideoque } b = 15 \& \epsilon = 2.$$

II, Sic

II. Sit a = 3, 7, 13 crit f = 13, 8, 14 = 16, 7, 13 unde ob 2a = 18, 7, 13, crit 2a - f = 2, 7, 13, ideoque $\frac{b}{c} = \frac{b}{c}$

 $\frac{3^{2} \cdot 7 \cdot 13}{2 \cdot 7 \cdot 13} = \frac{9}{2}$; unde b = 9 & c = 2.

III. Sit $a = 3^{1} \cdot 7^{2} \cdot 13$, erit $fa = 13 \cdot 3 \cdot 19 \cdot 14 = 2 \cdot 3 \cdot 7 \cdot 13$. 19 & $2a = 4 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 7 \cdot 13$, unde $2a = fa = 4 \cdot 3 \cdot 7 \cdot 13$, ideoque $\frac{b}{6}$

 $=\frac{3^{1}\cdot7^{1}\cdot13}{4\cdot3\cdot7\cdot13}=\frac{21}{4}$, ergo, b=21 & c=4.

1V. Sit $a = 3^1$. 5 erit fa = 5. 8. 6 = 16. 3. 5. Ergo ob 2a = 18. 3. 5 erit 2a - fa = 2. 3. 5; hincque $\frac{b}{c} = \frac{3^3}{2 \cdot 3 \cdot 5} = \frac{3^3}{2 \cdot 3 \cdot 5}$

 $\frac{9}{2} & b = 9 & c = 2.$

V. Sit $a \equiv 3^{3}$, 5, 13, 19, crit $\int_{a}^{a} = 13.6$, 14.20 = 16, 3, 5.
7, 13 & ob $2a \equiv 114$, 3, 5, 13 & $fa \equiv 112$, 3, 5, 13 crit $\frac{b}{c} = \frac{3^{3}$, 5, 13.19}{2, 3, 5, 13} = $\frac{3 \cdot 19}{2}$ & $b \equiv 3$, 19 = 57 & $c \equiv 2$.

VI. Sit $a = 3^{\circ}.7^{\circ}.13.19$, erit $\int_{a}^{a} = 13.3.19.14.20$ = 8.3.5.7.13.19 & ob 2a = 42.3.7.13.19 erit $\frac{b}{\epsilon} = \frac{3^{\circ}.7^{\circ}.13.19}{2\cdot 3\cdot 7\cdot 13.19}$ $= \frac{21}{2}$, unde fit b = 21 & $\epsilon = 2$.

Politis autem numeris amicabilibus a(x-1)(y-1) & a(xy-1) fieri debet $(\epsilon x-b)(\epsilon y-b) = bb$.

Exem-

13 unde Exemplum. 1.

§. LVII. Sit b = 15, c = 2; erit a = 3. 5. 13 & fatisfieri oportet huic æquationi (2x - 15)(2y - 15) = 225;

2x-15	Ι.	5	9	l
2 y 15	225	45	2.5	l
x	8	10	12	l
y	120	30	20	l
x-1	7	9*	11	l
y — 1	119*		19	
xy - 1			239	i

Numeri ergo amicabiles erunt \\ 3.3.3

Exempl. 2.

§. LVIII. Sit b = 9, c = 2; erit vel a = 3'. 7. 13 vel a = 3'. 5; & æquatio refolvenda(2x−9)(2y−9)=81.

2x — 9	3	Unde cum fit $x - 1 \equiv 5$, hic valor
2y — 9	27	cum a = 31. 5 combinari nequit. E-
x	6	runt ergo numeri amicabiles:
y	18	•
x - 1	5	$\left\{\begin{array}{c} 3^4. \ 7. \ 13. \ 5. \ 17 \\ 3^4. \ 7. \ 13. \ 107 \end{array}\right)$
y 1	17	3 ¹ . 7. 13. 107 J

Exempl. 3.

§. LIX. Sit b = 21 & c = 4, erit $a = 3^{2}$. 7'. 13 & æquatio refolvenda (4x - 21)(4y - 21) = 441.

Euleri Opuscula Tom. II.

H

4x

2. 3.7.13. ideoque 6

Ergo ob

16.3.5

3 erit -=

2. 3. 7. 13.19

1(1-1)40

$4x - 21 \\ 4y - 21$	3 147 6	Quia x & y debent effe numeri pares alia refolutio locum non habet. Ex hac ergo prodeunt numeri amica-
x — Y	42.	biles hi: $\begin{cases} 3^2 \cdot 7^2 \cdot 13 \cdot 5 \cdot 41 \\ 3^2 \cdot 7^2 \cdot 13 \cdot 251 \end{cases}$
y — 1	41 251	

Exempl. 4.

§. LX. Sit b = 21 & c = 2, erit $a = 3^3 \cdot 7^2 \cdot 13 \cdot 19 & aquatio refolvenda <math>(2x-21)(2y-21) = 441 \cdot 4 = 7^2 \cdot 10^2 \cdot$

Exemplum. 5.

§. EXI. Sit b = 57 & c = 2, erit a = 3.5, 13.19, & equatio refolvends. (2x = 57)(2y = 57) = 3249

2x - 57	131-	-19-	
2y 57	1083	171	Hine ergocoriuntur numeri
x	30	38	. amicabiles hi:
y	5.0	114	
. x-1	29	a -34	5.3.5.13:19.29.569
y - 1	569	113	31.5.13.19.17099
xy 1	17099	4331*	

Excm.

neri pares neri amica-

,1 ,1 ,1 ,,

r-1=13

inetur, hist ineri amica-

. 13. 19, 49

gtur pumeri

099

Ex:m-

·· Éxemplum. 6.

4. LXII. Sit b = 45 & c = 2, erit a = 3. 5. 11, & æquatio refolvenda. (2x-45)(2y-45) = 2025

2x -45 2y -45 x	675 - 24	15 135 30	Hinc ergo oriuntur numeri amicabiles:
у	360	90	/ . · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
x 1	23	29	3 . 5. 11. 29. 89
y — I	359	89	34.5.11.2699

Exempl. 7.

§. LXIII. Sit b = 77 & c = 2, crit a = 3': 7'. 11. 13, & acquatio refolvenda (2x −77) (2y − 77) = 49. 121.

	: -	1 1	11 * * * *
2x - 7/	- /	111	
2 y - 77	847	539	Hinc ergo oriuntur numeri
. X	42	44	amicabiles:
у	462	308	
x - 1	41	43	J 3'.7'. 11. 13. 41. 461
y — 1	461	307	3'.7'. 11.13.19403
xv - I	1.19403	13551*	

Exempl. 8.

§. LXIV. Sit b = 105, c = 2, erit $a = 3^{\circ}$. 5. 7. & æquatio refolvenda $(2x - 105)(2y - 105) = 105^{\circ}$.

2x-105	3	17	15	35	Cum 102059 fit numerus
2y 105	3675		735		primus, quia continetur
x	54	56	60	70	informa 8a+3 & unico,
У	1890		420		modo ad formam 2 a a+
x-1	53	55*	59	69*	bb reducitur, numeri ami-
у г	1889		419	1	cabiles hinc orti erunt
. xy - 1	102059	1	25199*	1	∫3'.5.7.53.1889
					3'.5.7. 102059

Scholion.

\$. LXV. Numeri ergo amicabiles, quos hactenus ex forma apq; ar invenimus, funt:

IX.

t numerus continetur 3 & unico, am 244+ aumeriamirti erunt 1889 2059

nus ex for-

Problema 2.

§. LXVI. Invenire numeros amicabiles secundæ formæ apq ars; positis p,q,r, numeris primis & factore communi a dato.

Solutio.

Cum factor communis a detur, quæratur ex eo valor fractionis $\frac{b}{c} = \frac{a}{2a-f_0}$ in minimis terminis, hincque erit a: $f_0 = b$: 2b-c. Deinde cum effe debeat $f_P \cdot f_0 = f_P \cdot f_1$ feu (P+1)(q+1): (P+1)(P+1), ponatur uterque valor $= ac \times y$, & fumatur:

$$p = ax - 1$$
; $q = cy - 1$; $r = cx - 1$; $r = ay - 1$.

Ubi manifestum est hos numeros α , ϵ , x, y, ejus modi este debere, at p, q, r, r stant numeri primi, & numeri amicabiles erunt

a(ax-1)(cy-1) & a(cx-1)(ay-1)

Præterea vero ex natura numerorum amicabilium effe debet: $a \in x \text{ y } f_0 = a(ax-1)(cy-1) + a(cx-1)(ay-1)$ feu ob $f_0: a = 1b = c: b \text{ erit}$

IX.

vel
$$(a \in xy = b(a + \epsilon)(x + y) - 2b$$
. Unde fit

Quare fatisfieri debet huic æquationi:

$$(c = cx - b(a + c))(c = cy - b(a + c)) = bb(a + c)^2 - 2bc = c$$

Numerus ergo $bb(a+\varepsilon)^3-2b\epsilon a\varepsilon$ quovis casu in duo ejus modi sactores, qui sint PQ_s , resolvi debet, ut positis

$$x = \frac{P + b(x + c)}{cx^2} & y = \frac{Q + b(x + c)}{cx^2}$$

hi numeri x & y non folum fiant integri, sed etiam "x -1; cy -1; cx -1; & xy -1 numeri primi. Erit igitur

$$p = \frac{P + b \cdot s + (b - c) \cdot c}{c \cdot c}; q = \frac{Q + b \cdot c + (b - c) \cdot c}{c \cdot c}$$

$$r = \frac{P + bc + (b - c)a}{cc}; r = \frac{Q + ba + (b - c)c}{ca}$$

Quovis ergo valore ipsius a proposito, unde reperitur

 $\frac{a}{2a-\sqrt{a}}$, dispiciendum est, utrum cum numeri a & cita assumi, tum resolutio læc:

: bb(++c)2-2bc =c = PQ

ita infittui queat, ut valores modo traditi pro p.q.r. & fiant numeri primi, & tales quidem, ut fator communis a nullum corum involvat. Quoties autem his conditionibus fatisfieri poterit, erunt numeri amicabiles: apq & arr.

Coroll

§. LVII. Quoniamesse nequit " = c, pro his numeris . & c ponantur numeri simpliciores, hincque orientur casus sequentes:

I. Sit
$$s = 1$$
; $c = 2$; erit $PQ = 9bb - 4bc$; &c
$$P = \frac{P+3b-2c}{2c}; q = \frac{Q+3b-c}{c}$$

$$r = \frac{P+3b-c}{2c}; r = \frac{Q+3b-2c}{2c}$$

II. Sit a = 1; c = 3; erit PQ = 1666-666 &

$$P = \frac{P+4b-3c}{3c}; q = \frac{Q+4b-c}{c}$$

$$r = \frac{P+4b-c}{c}; s = \frac{Q+4b-3c}{3c}$$

III. Sit . = 2; 6 = 3; erit PQ = 25bb- 12bc.

$$p = \frac{P+5b}{3^c} - 1; \quad q = \frac{Q+5b}{2c} - 1$$

 $r = \frac{P+5b}{2c} - 1; \quad r = \frac{Q+5b}{3^c} - 1$

IV. Sit. = 1; 6 = 4; crit PQ = 25 bb - 8bc &

$$r = \frac{P+5b}{4^{c}} - 1; \quad r = \frac{Q+5b}{c} - 1$$

$$r = \frac{P+5b}{6} - 1; \quad r = \frac{Q+5b}{6} - 1$$

V. Sic

ta affumi, tun

& s fiant ne

66 (++;)

- 260 ai

duo ejusmo-

V. Sit = 3;
$$\epsilon = 4$$
; crit $PQ = 49 \ bb = 24b\epsilon$
 $P = \frac{P+7b}{4\epsilon} - 1$; $q = \frac{Q+7b}{3\epsilon} - 1$
 $P = \frac{P+7b}{3\epsilon} - 1$; $r = \frac{Q+7b}{4\epsilon} - 1$

VI. Sit = 1; $\epsilon = 5$; crit $PQ = 36bb = 10b\epsilon$
 $P = \frac{P+6b}{5\epsilon} - 1$; $q = \frac{Q=6b}{\epsilon} - 1$; $r = \frac{P+6b}{\epsilon} - 1$;

VII. Sit = 2; $\epsilon = 5$; crit $PQ = 49 \ bb = 20b\epsilon$

VII. Sit * = 2;
$$\epsilon$$
 = 5; erit PQ = 49 bb = 20 bc

$$p = \frac{P+7b}{5c} - 1; q = \frac{Q+7b}{2c} - 1; r = \frac{P+7b}{2c} - 1; c = \frac{Q+7b}{5c} - 1$$

VIII. Sit =
$$= 3$$
; $c = 5$; erit $PQ = 64bb - 30bc$

$$p = \frac{P+8b}{5c} - 1$$
; $q = \frac{Q+8b}{3c} - 1$; $r = \frac{P+8b}{3c} - 1$

$$r = \frac{Q+8b}{5c} - 1$$

IX. Sit
$$z = 4$$
; $\epsilon = 5$; erit $PQ. 81bb - 40be$

$$p = \frac{P+9b}{5\epsilon} - 1$$
; $q = \frac{Q+9b}{4\epsilon} - 1$; $r = \frac{P+9b}{4\epsilon} - 1$;
$$r = \frac{Q+9b}{5\epsilon} - 1$$

X. Sit

X. Sit
$$s = 1$$
; $c = 6$; erit $PQ = 49bb - 12bc$

$$p = \frac{P+7b}{6c} - 1$$
; $q = \frac{Q+7b}{c} - 1$; $r = \frac{P+7b}{c} - 1$;
$$r = \frac{Q+7b}{6c} - 1$$
;

XI. Sit = 5;
$$c = 6$$
, crit $PQ = 121bb - 60bc$

$$p = \frac{P+11b}{6c} - 1$$
; $q = \frac{Q+11b}{5c} - 1$; $r = \frac{P+11b}{5c} - 1$;
$$r = \frac{Q+11b}{6c} - 1$$
;

Secundum hos igitur casus valores ipsius a jam ante adhibitos, quia præ ceteris ad numeros amicabiles inveniendos videntur apti, evolvam, ex iis autem potistimum eos eligam, qui actu ad numeros amicabiles deducunt.

Exemplum. 1.

§. LXVIII. Sit a = 2'; erit b = 4, & c = 1. Sumatur casus secundus quo a = 1, 6 = 3, ut numeri amicabiles fint 2'pq & 2'rt, fierique debet

$$PQ = 16.16 - 6.4 = 232$$
, atque
 $P = \frac{P+16}{3} - 1$; $q = Q+16 - 1$; $r = P+16 - 1$ & $s = \frac{Q+16}{3} - 1$

factores ergo numeri 232 ita debent esse comparati, ut 16 aucti siant per 3 divisibiles:

P = 2 Alia resolutio nulla succedit, si enim poneretur Q = 116 P = 8, sieret Q numerus impar, neque ergo q Euleri Opuscula Tom. II. I

~~180~~ -1;

76-1; =

be p+96-1;

46

X, Sit

7.34

& s numeri primi effe polient. .: Hinc er-P + 16go obtinentur hi numeri amicabiles: Q+ 16 = 2'. 5. 131 2'. 17. 43 131 17

Exemplum 2.

6. LXIX. Si . = r & : = 3, & a poteftas binarii altior: inventio numerorum amicabilium non fuccedit, donec perveniatur ad $a = 2^{1}$. Tum autem erit $b = 2^{2} \& c = 1$: atque $PQ = 16 \cdot 2^{1} = 6 \cdot 2^{1} = 2^{2} (2^{1} - 3) = 512 \cdot 2045 = 512 \cdot 5 \cdot 409$;

$$= \frac{P + 1024}{3} - 1; q = Q + 1024 - 1; r = P + 1024 - 1; s =$$

$$Q + 1024$$

unde factores P & Q ita debent esse comparati, ut quaternario aucti per 3, (vel ut quoti fiant pares) per 6 fint divisibiles.

P =	2	8	20	32	80	128	320	1280
Q =		i			112088	INTRO		
P+1024	_1026	1032	1044	1056	1104	1152	1344	2304
Q+1024				1	14112	9204		
p =	341	343*	347	i	367	383	447*	767*
9=								
r =	1025*		1043*	1055*	1103	IISI	1343	2303
					4703	3067		-303

Erunt ergo numeri amicabiles \[\begin{pmatrix} 28,383,9203 \\ 28,1151,3067 \end{pmatrix} \]

Exem-

Hinc eriles:

Exempl. 3. 6. LXX. Sit . = 2 & = 3 & fumatur w = 3.5. 13 uo fit b=15 & c=2; erit PQ=25.225-12.30= 3'.5.13 $p = \frac{P+75}{6} - 1$; $q = \frac{Q+75}{4} - 1$; $r = \frac{P+75}{4} - 1$; $s = \frac{Q + 75}{1} - 1$

arii altior: perveniatu

512.5.409; -1;/=

ernario audi

Exem-

P = 45 Q = 117 P+95 = 120 Q+75 = 192 P = 19 q = 47 r = 29 Aliæ refolutiones non inveniunt locum; unde hinc numeri amicabiles prodeunt.

unde factores P Q ejusmodi esse debent, ut ternario aucti fiant per

{ 3'. 5. 13. 19. 47 }

Exempl. 3.

6. LXXI. Sit a = 1 & 6 = 4, fumatur a = 31.5, ut fit p = 9, 6 = 2, erit PQ = 25.81 -8.18 = 9.11.19 & $p = \frac{\dot{P} + 45}{0} - 1$; $q = \frac{\dot{Q} + 45}{2} - 1$; $r = \frac{\dot{P} + 45}{2} - 1$; r = Q + 45 - 1

unde P & Q ejusmodi debent esse numeri, ut quinario auci per 8 fiant divisibiles:

24 divisibiles.

the into Google

P =	3	19	
Q =	627	99	Hinc ergo oriuntur numeri
P+45 =	28	64	amicabiles:
Q+45 =	672	144	
p =	5	7	∫ 3¹. 5. 7.71 \
9 ==	335*	71	$\begin{cases} 3^{1}.5.7.71 \\ 3^{1}.5.31.17 \end{cases}$
r ==	23	31	
, =	83	17	

Scholion.

6. LXXII. Hæ autem operationes nimis funt incertæ, ac plerumque plures fruftra instituuntur, antequam numeri amicabiles · fe offerunt. Labor quoque foret vehementer prolixus, fi fingulis valoribus ipfius a, quos quidem fupra exhibui, per fingulos cafus litterarum . & c percurrere velimus; atque nimis raro evenit, ut quatuor numeri pro p, q, r & r refultantes fimul fiant primi. Tum vero etiam inventio numerorum amicabilium per determinationem rationis . & c nimis reftringitur, atque dantur cafus hujusmodi numerorum, in quibus ratio . & f tam eft complicata, ut nulla probabili ratione eligi potuisset, cujusmodi sunt numeri amicabiles 24. 19. 8561 & 24. 83. 2039, ad quos hac via inveniendos ratio .: : affumi debuiffet 5: 21 vel 1: 102. Hanc ob rem huic methodo nimis sterili & operose diutius non immoror, fed aliam viam aperiam, qua facilius & expeditius numeros amicabiles tam huius fecundæ formæ, quam aliarum magis compositarum investigare liceat; & que similis sit præcedenti, que tribus tantum numeris primis reperiendis abfolvitur.

Problema, 2.

§. LXXIII. Invenire numeros amicabiles hujus formæ a p q & a f r,

numeri

tæ, ac ple-

amicabiles

fi fingulis

ilds cafus

venit, a

mi. Tun

rminatio-

is hujus-

neri ami-

eniendos

rem huic

piles tam

n inves-

icum nu-

fr, ubi p,q, & r fint numeri primi, f five primus five compositus, qui perinde ac fattor communis a sit datns.

Solutio.

Quærantur iterum ex cognito factore communi a valores b & c ut fit $\frac{b}{c} = \frac{a}{2a-Ja}$; & fit numeri f fumma diviforum ff = gh. Cum igitur primo requiratur ut fit fp/g = ff/f, erit (p+1)(q+1) = gh(r+1). Ponatur r+1 = xy, p+1 = hx e+1 = yy, & necesse erit, ut fin thi tres numeri primi, follicet p = hx = 1; q = gy - 1 & r = xy - 1. Deinde opus est, ut fix fix fp = ghx/fa = a(hx - 1)(gy - 1) + af(xy - 1) = a(gh + f) xy - hx - gy + 1 - f); seu 2 bghxy - cghxy = b(fgh + f) xy - bhx - bgy + b(1 - f) vet (bf - bgh + cgh) xy - bhx - bgy = b(f - 1)

Ponamus brevitatis gratia bf - bgh + cgh = eerit eexy - ebhx - ebgy = eb(f - 1) five:

$$(ex - bg)(ey - bh) = bbgh + be(f - 1)$$

Numerus ergo bbgh + be (f-1) in duos ejusmodi factores, qui fint P & Q refolvi debet, ut fiant

 $x = \frac{P + bg}{\epsilon} & xy = \frac{Q + bh}{\epsilon} \text{ numeri integri, turn vero}$ $hx = 1, gy \quad 1 & xy = 1 \text{ numeri primi.} \quad \text{Quæ conditio, quoties impleri poterit, erunt numeri amicabiles } a(hx = 1, 1/(gy = 1))$

Notandum est, neque ullum horum numerorom primorum hx - 1, gy - 4, xy - 1, neque ullum sattorem ipsius f divisorem este debere ipsius a: nec non f & xy - 1 este debere numeros primos inter se.

I 3

Co-

Dell' shy Google

§. LXXIV. Siffit numerus primus, uti fecenda forma numerorum amicabilium poftulat; erit f+1 = gh, & proprerea f = gh −1. Hoc ergo cafu erit e = gh −b & PQ = b ggh + be (gh −2) feu PQ = b eggh + 2b tgh +2b b. Unde quæri debent numeri x & y fupra memoratis proprietatibus præditi, ut fit x = Q +b tgh.

 $\underbrace{P+bg}_{\epsilon} \quad \& \quad y = \underbrace{Q+bh}_{\epsilon},$

Coroll. 2.

§. LXXV. His igitur formulis ita uti conveniet, ut pro a fucceffive alii atque alii valores ex iis, quos supra, exposui subtituantur, atque pro singulis litteræ f varii numeri cam primi quam compositi substituantur, qui quidem ad numeros amicabiles inveniendos idonei videantur.

Cafus. 1.

§. LXXVI. Sit a = 4, (ex valore enim a = 2 nullos obtineri numeros amicabiles obfervavi) eritque b = 4 & c = 1. Tum pofitis numeris amicabilibus 4 pq & 4 fr, fit ff = gh, & e = 4 f-3 gh. Deinde per refolutionem quarantur factores P & Q ut fit:

$$PQ = 16gh + 4e(f-1)$$

Hincque eruantur numeri integri x & y, ut fit

$$x = \frac{P+4g}{\epsilon} & \text{s.y.} = \frac{Q+4h}{\epsilon}$$

& ex his deriventur valores litterarum p = hx - 1, q = gy - 1 & r = xy - 1, qui fi fuerint numeri primi, erunt 4pq & 4fr numeri amicabiles.

Exem-

nda forms proptera - bbzh +h æri dekn . ut fit x =

iet, ut m x pofui fil

cam pro

: amicabile

2 nullosob

486=1

= 2h, & ==

ores P&Q

7 & 4/12

Exam

Exemplum. I.

6. LXXVII. Sit f=3, crit ff=gh=4; hincque e= 12 - 12 -0, unde paret ex hac hypothesi nihil obtineri.

Exempl. 2.

6. LXXVIII. Sit = 5, erit /f = gh = 6; = 20 - 18 = 2, atque PQ = 16.6 + 8.4 = 128. Jam ex gh = 6 ponatur primo g = 2, & h = 3, fierque.

$$x = \frac{P+8}{2} & y = \frac{Q+12}{2}$$

Quare fequentes habebuntur refolutiones:

Ponatur fecundo g = 1, h=6, fietque:

Sunt

$$q = 1y - 1 = 43 \mid 27^{\circ} \mid 19 \mid 15^{\circ} \mid 13 \mid 12^{\circ} \mid \text{ante.}$$
 $r = xy - 1 = |131 \mid |111^{\circ} \mid |159 \mid |251 \mid |441^{\circ} \mid$

Sunt ergo hinc numeri amicabiles:

$$\left\{ \begin{array}{l} 4 \cdot 17 \cdot 43 \\ 4 \cdot 5 \cdot 131 \end{array} \right) \quad \& \quad \left\{ \begin{array}{l} 4 \cdot 13 \cdot 107 \\ 4 \cdot 5 \cdot 251 \end{array} \right)$$

Exempl. 3.

Sit ergo primo g = 2, h = 4 erit

$$x = \frac{P+8}{4}$$
; $y = \frac{Q+16}{4}$; $p = 4x-1$; $q = 2y-1$; $r = xy-1$.

Sit fecundo g = 1, h = 8; erit $x = \frac{P+4}{4}$; $y = \frac{Q+32}{4}$ & p = 8x - 1; q = y - 1; r = xy - 1.

Hincergo nulli prodeunt numeri amicabiles.

Exem-

Exemplum. 4.

§ LXXX. Sit f = 11, crit gh = 12, t = 8. PQ = 16. 12 + 32. 10 = 512, velerit (8x - 4g)(8y - 4h) = 512, quæ æquatio deprimitur ad (2x - g)(2y - h) = 32, quu refoltus erit p = hx - 1: q = gy - 1, & r = xy - 1. Sive autemhic ponatur g = 1, h = 12; five g = 2, h = 6; five g = 3, h = 4, mulli prodeunt numeri primi pro p, q

Exemplum. 5.

5. LXXXI. Sit f = 13, erit gh = 14; $\ell = 10$; PQ = 224 + 40. 12 = 704, & (10x - 4g)(10y - 4h) = 704, quæ deprimitur ad (5x - 2g)(5y - 2h) = 176. Hinc autem nulli alli numeri amicabiles obtinentur nifi $\begin{cases} 4 \cdot 5 \cdot 251 \\ 4 \cdot 13 \cdot 107 \end{cases}$, qui

jam ante (§.78.) funt inventi. Simul vero jam patet, etiamfi pro f majores numeri primi statuantur, nullos novos numeros amicabiles prodire, quoniam vel p vel q fortietur valorem minorem, qui pro f assumi pocuisse.

Exempl. 6.

§. LXXXII. Sit f = 5. 13, crit gh = 6. 14 = 84; e = 8; PQ = 16. 84 + 32. 64 = 64. 53 & (8x - 4g)(8y - 4h) = 64. 53 feu (2x - g)(2y - h) = 4. 53. Hincque invenietur in numeris primis: p = 43; q = 2267, & r = 1187; unde erunt numeri amicabiles $\begin{cases} 4.43. & 2267 \\ 4.5.13.1187 \end{cases}$

Cafus. II.

§. LXXXIII. Sit a = 21 = 8, erit b = 8, c = 1, tum Euleri Opuscula Tom. II. K post-

r; q=1y=1;

 $y = \frac{Q+}{4}$

ergo nullipo numeri amit pesitis numeris amicabilibus 8pq & 8fr, &ff = gh erit e = 8f - 7gh, atque

 $(\epsilon x - 8g)(\epsilon y - 8h) = 64gb + 8\epsilon (f - 1)$ unde casus sunt dignoscendi, quibus sunt numeri primi

 $p \equiv hx - 1$; $q \equiv gh - 1$, & $r \equiv xy - 1$

Exemplum. 1.

6. LXXXIV. Sit f = 11 erit gh = 12, e = 4, atque (4x - 8g)(4y - 8h) = 64, 12 + 32, 10 = 64, 17 few (x - 2g)(y - 2h) = 4, 17 = 68.

Hinc autem nulli numeri amicabiles reperiuntur.

Exempl. 2.

(5. LXXXV. Sit f = 13, erit gh = 14; e = 6 at que $(6x - 8g)(6y - 8h) = 64\cdot14 + 49\cdot12 = 64\cdot23$ feu $(3x - 4g)(hy - 4h) = 16\cdot23$, verum etiam littee hypothelis eth inutilis.

Exempl. 3.

6. LXXXVI. Sir f = 17, erit gh = 18; f = 10, at que f = 100 - 8g; f = 100 - 8h; f = 100 - 10 = 6.4; 3.8 feu f = 100 - 10 = 10; f = 100 - 10;

ri amicabiles.

{ 8. 23. 59 }
8. 17. 79 }

Exempl. 4.

§. LXXXVII. Magis foecunda est hypothesis f = 11.23 minor caim valor pro fin compositis substituti nequit, erit gh = 12.24, s=8 unde

(8.x

gh erit = 81

imi

c = 4, 1000 : 64.176

- 6 atque 64.23 feu n hace bypo-

__ 10, 200£ 64.38 fer leunt nume

F=11.3 t gh=12

(81

 $(8x-8g)(8y-8h)\pm64.12.24+64.252$ feu (x-g)(y-h) = 540. Hinc autem reperiuntur sequentes numeri amicabiles.

 $\left\{\begin{array}{l} 8.383.1907 \\ 8.11.23.2543 \end{array}\right) \, \left\{\begin{array}{l} 8.467.1151 \\ 8.11.23.1871 \end{array}\right) \, \left\{\begin{array}{l} 8.647.719 \\ 8.11.23.1619 \end{array}\right.$

Hujusmodi numeris compositis prof ponendis multi infuner alii inveniuntur numeri amicabiles.

Scholion.

6. LXXXVIII. Ingens combinationum numerus, qui in boc exemplo locum habet, anfam mihi præbuic folutionem in aliam formamredigendi commodiorem. Scilicet cum fit; e _bf_ (b-c) gh;

PQ = bbgh + bc(f-1) = (ex-bg)(ey-bh)

ex formulis $x = \frac{P + bg}{2}$ & $y = \frac{Q + bh}{2}$ eliciuntur valores

$$p = \frac{hP + bgh}{\epsilon} - 1; \quad q = \frac{gQ + bgh}{\epsilon} - 1; \quad r = \frac{PQ + b(hP + gQ) + bbgh}{\epsilon} - 1$$

Sit ergo ob gh _ ff: = bf - (b-1)ff; L = bbff + be (f-1)

$$P = \frac{M + bff}{M + bff} - 1; q = \frac{N + bff}{M} - 1; r = \frac{L + b(M + N) + bbff}{m} - 1$$

& nunc quæstio eo reducitur, ut numerus Lff resolvatur in duqs factores M & N, quorum uterque quantitate bff auctus fiar divifibilis fibilis per e, & at quoti hinc refultantes unitate minuti fint numeri primi. Denique eportet ut fit $r+r=\frac{(p+1)(q+1)}{f}$ & r numerus primus. Hunc ergo calculum in nonnullis cafibus filluftabo.

Cafus. III.

§. LXXXIX. Sit a = 2 = 16; erit b = 16;

e = 16f - 15ff; L = 256ff + 16e(f-1)

Numeri igitur primi esse debent:

 $p = \frac{M + 16ff}{\epsilon}$ -1; $q = \frac{N + 16ff}{\epsilon}$ -1; $r = \frac{L + 256ff + 16(M + N)}{\epsilon}$ 1

quibus inventis erunt numeri amicabiles; 16pq & 16fr.

Exempl. 1.

§. LXXXX. Sit f = 17 erit ff = 18; €=2; L = 1024. 5 & MN = 1024. 5. 18 = 2". 3. 5

$$F = \frac{M+288}{2} - 1; \ q = \frac{N+288}{2} - 1; \ r = \frac{512.19 + 16(M+N)}{-4} - 1$$

feu fit M = 2m; N = 2n ut fit

 $p = m + 143; \quad q = n + 143; \quad \& r = 8 \quad (m+n) + 243 \text{ } 1$

qui tres numeri debent effe primi, ut numeri amicabiles fint

Hoc

minuti fist or P+1)(4+1)

erit 6 =16;

1024.5

2431 -abiles for

Hot

Hoc autem succedit duobus modis, primo fim = 24, n = 960 & secundo si m = 96 & n = 240; unde numeri amicabiles prodeunt:

16. 167. 1103

Exempl. 2.

\$ LXXXXI. Sit f = 19, erit = /f = 20, 6 = 4; L= 128.49 & MN =512. 5. 49 = 2'. 5.7'. - Ergo

 $p = \frac{M+320}{1}$ = 1; $q = \frac{N+320}{1}$ = 1; $r = \frac{128.59+16(N+N)}{1}$ = 1

feu fit M = 4 m & N = 4n ut fit

mn = 32.5.49 = 2'. 5.7' erit p=m+79; q=n+79 & r=4(m+n)+711.00

Hinc fi m = 70, n = 112 prodeunt numeri amicabiles

16. 149. 191 16. 19. 1439

Exempl. 3.

6. LXXXXII. Sitf=23 crit/f=24; = 8, L=256, 5.7 & MN = 2048. 3. 5.7 = 2". 3.5.7

feu fit M = 8 m; N = 8n; & mn = 2'.3. 5. 7 erit

p = m+47; q = n+47; & r = 2(m+n) + 235n=60: [n=80:

& numeri amicabiles funt:

Exemplum. 4.

& MN=2".31;
$$p = \frac{M+16.32}{16} - 1$$
; $q = \frac{N+16.32}{16} - 1$

$$r = \frac{16(M+N)+512.47}{256} - 1$$

Sit ergo M = 16m; N = 16n ut fit mn = 26. 31 erit

p = m + 31; q = n + 31; r = m + n + 93Hinc autem nulli prodeunt numeri amicabiles.

Exempl. 5.

I _ 1024. 5. 7 & MN = 2". 3. 5. 7 unde

$$p = \frac{M+16.48}{3^2} - 1; q = \frac{N+16.48}{3^2} - 1; q = \frac{N+16.48}{3^2}$$

$$r = \frac{16(M+N) + 1024.47}{1024} - 1$$

Sit M = 32 m & N = 32 n; ut fit mn = 24. 3. 5. 7 erit p = m + 23; q = n + 23; $r = \frac{1}{2}(m+n) + 46$. Eigo m + n debet effe numerus impariter par, ut $\frac{1}{2}(m+n)$ fiat impar, quod evenit fi vel m vel n fit impariter par. Sit

Exem-

Exempl. 6.

§. XCIV. Sit f=17.137, erit f=18.138=4.27.13 =2484; x=4; L=256.2484+64.2328=512.3.7.73 & MN=2048.81.7.23.73

$$r = \frac{M+16.2484}{4} - 1; q = \frac{N+16.2484}{4} - 1;$$

$$r = \frac{512.2775+16 (M+N)}{16} - 1$$

Sit M $\equiv 4m$; N $\equiv 4n$ erit $mn \equiv 128.81.7.23.73 & <math>p \equiv m + 9935$; $q \equiv n + 9935$ & $r \equiv 4(m+n) + 88799$

Sed hic semper prodit valor ipsius r major quam 100000, ita ut difficile sit discernere, utrum sit primus nec ne.

Exempl. 7.

§. XCV. Sit f = 17.151 erit ff = 18.152 = 16.9.19 = 2736, <math>e = 32; & L = 1024.1967 = 1084.7.281. atque MN = 24.9.7.19.281.

Sit M=32m; N=32n erit mn=16.9, 7.19.281 & p=m+1367; q=n+1367; $r=\frac{1}{2}(m+n)+2650$ Sit $m=2\mu$, $n=8\nu$, erit $\mu\nu=9.7.19.281 & *$ $p=2\mu+1367$; $q=8\nu+1367$; $r=\mu+4\nu+2650$.

Hinc primum patet neque \(\mu\) neque \(\nu\) esse posse numerum forma 3 \(\mu + 2\); tum \(\mu\) non posse desinere in 9 nec \(\mu\) in 1; quibus observatis sequences tantum resolutiones locum habent.

quo-

Exem-

16.53.607 \

16.23.1367/

: L=512.11

26. 31 erit

1; 14

5. 7 erit

Eigo #+

93

Terror by Google

quorum ii, qui afterifcis funt notati, excluduntur ideo, ne p.q., vel r fiat per 7 divifibile. Quarta refolutio dabit hos numeros amicabiles { 16. 1409. 129503 }, fimodo hic numerus 129503 eft primus

Exemplum. 8.

§. XCVI. Sit
$$f = 17.167$$
, erit $f = 18.168 = 16.27$.
 $7 = 3024$, $\epsilon = 64$; L = 2048. $1797 = 2048$. 3.599 &

MN = 2^n , 3^n , 7.599
fit M = $64m$; N = $64m$, erit $mn = 2^n$. 3^n , 7.599 &

 $p = m + 755$; $q = n + 755$; $r = 2(m+n) + \frac{2173}{2}$
fit $m = 2\mu$; $n = 4\nu$, erit $\mu\nu = 3^n$, 7.599 &

 $p = 2\mu + 755$; $q = 4\nu + 755$; $r = \nu + \frac{\mu + 1}{2} + 1086$
Ubi parte effe oporter $\mu = 4\alpha - 1$, ner fiat numerus par: nec

Ubi paret effe oportere $\mu = 4a - 1$, ne r hat numerus par : nec $\mu = 3a + 2$, nec $\nu = 3a + 1$. Hinc prodeunt numeri amicabiles $\begin{cases} 16.809.51071 \\ 16.17.167.13679 \end{cases}$

Cafus. IV.

§. XCVII. Sit vel
$$a = 3^1$$
, $5 \text{ vel } a = 3^2$, $7 \cdot 13$, ut fit $b = 9$, $c = 2$ erit $t = 9f - 7ff$; $b = 11 \cdot ff + 9^t (f - 1) & MN = b \cdot ff$ erit $p = \frac{M + 9ff}{t} - 1$; $q = \frac{N + 9ff}{t} - 1$; $r = \frac{9(M + N) + b + 11f}{t} - 1$

qui

ideo, st 14 t hos numeros

imerus 12950)

168 = 16.17.

. 599 & 9 &

+ 1086

ierus par; ag numeri anice

qui numeri p, q, r fi fuerint primi erunt numeri amicabiles. fapq

Exemplum.

6. XCVIII. Sit f=7; ff=8, erit = 7, L=2.27.10; MN=16.27.19, erit $p = \frac{M+72}{2} - 1$; $q = \frac{N+72}{2} - 1$; $r = \frac{9(M+N)+2.27.31}{1} - 1$

Unde posito M=54, N=152 oriuntur numeri amicabiles

Problema, 4.

4. XCIX. Invenire numeros amicabiles hujus formæ: agpq, & ahr, ubi p,q, r fint numeri primi, at g & h five primi five compositi dati , una cum factore communi a.

Solutio.

Ex factore communi a quæratur in minimis terminis fractis $\frac{b}{c} = \frac{a}{2a-a}$; deinde lit $\frac{fg}{fh} = \frac{m}{n}$; & ex prima proprietate numerorum amicabilium erit (p+1)(q+1)fg = (r+1)fh feu $r+1=\frac{m}{n}(p+1)(q+1)$. Altera vero proprietas præbet: (r+1) fa. $fh \equiv a (gpq+hr)$, vel ob $\frac{fa}{a} \equiv \frac{2b-c}{b}$ eric (r+1) (2b-c) fh = b (gpq + hr) & pro r substituto valore Euleri Opuscula Tom. II.

m $(2b-c)(p+1)(q+1)fh \equiv b(ngpq+mh(p+1)(q+1) \Rightarrow nh)^2$ Sit brevitatis; gratia $p \mapsto 1 \equiv x$; $q \mapsto 1 \equiv y$ erit: m $(2b-c)xyfh \equiv b(m^1xy + ngxy - ngx + ngy + ag - nh)$ vel nbg $xy = n^1gx = n^1gy \equiv nb(h-g)$ = 2mb/h+ mc/h

Ponatur brevitatis gratia $c = b \left(\frac{mh + ng}{2} \right) - (2b - c) m/h$ eritque $cexy = nbgex = nbe_X + nnbbgg = nnbbgg + nb(h - g)$ feu (ex - nbg)(ey - n'g) = nnbbgg + nb(h - g)

Ponetur ergo mbbgg + nh (h-g) e = MN fictque De J

$$x = \frac{N + nbg}{\epsilon} \cdot \delta \cdot y = \frac{N + nbg}{\epsilon} \quad \text{feu} \quad \begin{array}{c} 1 \\ 1 \\ 1 \end{array}$$

$$p = \frac{M + nbg}{\epsilon} - \mathbf{r}, \quad \delta \cdot q = \frac{N + nbg}{\epsilon} - \mathbf{r}; \quad \delta \cdot r = \frac{m}{2} \times y - \mathbf{r}$$

Qui tres numeri p.q. & r si sucrint primi, crunt numéri amitabiles ag pq & ahr, dummodo utriusque sastores sint primi inter se.

Coro!L

§. C. Si fint g & h numeri primi: crit $\frac{m}{n} = \frac{g+1}{h+1}$; fix ergo g = km-1 & h = kn-1; crit fh = kn, undo fice, fh = kn + 1; fh = km + 1;

nt primi inte

le fict (m+n)

- (26-1) aft -nb (h-2)1

t numeri am

§. CI. Sit m = 1; n=3; ergo g = k - 1; h=3k-1; eritque e = 3 ck - 4b; & MN = 3b(3b(k-1)+2ke) ideoque

 $x = \frac{M+3b(k-1)}{2}$; $y = \frac{N+3b(k-1)}{2}$

ac denique p = x-1; q = y-1; & r = f xy - 1.

Exempl, 1.

6. CII. Sit a = 4; b = 4; c = 1; erit e = 3k - 16; & $MN = 12(12(k-1)^2 + 2ke) & x = \frac{M+12(k-1)}{2} & y = \frac{M+12(k-1)}{2}$ N+12(k-1) Hic poni potest

1. k=6, fierque g=5, h=17, &e=2, fed hinc nihil efficitur II. k=8, fictque g=7, h=23; &e=8,MN=12(12.49+ 128) feu MN=16.3.179=(8x-84) (8y-84) ideoque 3. 179 = (2x-21) (2y-21 unde nihil pariter fequitur:

Exempl. 2.

6. CIII. Sit a = 8; b=8,c=1; e:ite=3k-32; MN= 24(24(k-1)+2ke) feu MN=48(15kk-56k+12)=(ex-24 (k-1))(ex - 24(k-1))

Verum ne hinc quoque quicquam concludere licet.

Cafus, II.

6. CIV. Sit m=3; n=1, crit e=3 ck-4b; & g=3k-1; h = k -- 1

 $MN = b (b(3k-1)^3-2ke) = (ex-b(3k-1))(ey-b(3k-1))$ atque p=x -1; q=y-1, & r=3xy-1.

Exem-

Exemplum, 1.

§. CV. Sit a=10, b=5, c=1, erit e=3k-20, & $5(5(3k-1)^k-2k) - (x-5(3k-1))(y-5(3k-1))$ Si hic ponatur k=8, fiet $5\cdot 29\cdot 89=(4x-115)(4y-115)$. Unde prodit x=30, y=674, 3xy=60660, & numeri ami-

cabiles erunt;

\[10. 23. 29. 673 \] 10. 7. 60659 \]

Exempl, 2.

6. CVI. Sit $a=3^1$, 5, b=9, c=2, crit <math>e=6k-36; & $(9(3k-1)^1-3k^2) - (\frac{1}{2}(x-3)(3k-1))(\frac{1}{2}q-3(3k-1))$ Jam fiat k=8, crit = 112; & 3, 123 = (4x-69)(4y-69)hincque oritur x=18, y=398, 3xy=21492 eruntque numeri primi; g=23; k=7; g=397; r=21491 & numeri amicabiles;

 $\left\{\begin{array}{l} 3^3. \ 5. \ 23. \ 17. \ 397 \\ 3^3. \ 5. \ 7. \ 21491 \end{array}\right\}$

Scholion.

6. CVII. Ex his exemplis usus hujus problematis in inveniendis numeris amicabilibus setis luculenter perspicitur; sed ob ipsam nimiam fingendi libertateni non parum molestum est secondum præcepta hic tradita omnes casus percurrere. Cum igitur sufficiat hanc methodum tradidise, ejusque usum monstrasse, ei projexius non immoror, sed ad ulcimam methodum, cujus ope numeros amicabiles eruere liceat, qua quidem sum usus, exponendam progredior. Nititur ea autem singularibus propriectatibus, quibus numeri ratione summe divisorum gaudent, quas oblata coccasione explicabo, ne plurium lemmatum præmissio tædium creect.

Iis autem expositis non difficile erit plura alia problemata ad hoc genus pertinentia resolvere.

Problema 5.

4. CVIII. Invenire numeros amicabiles hujus forma: 22p & 2 bq, ubi fastores a & b fint dati, p & q numeri primi, & fastor communis z investigari debeat.

Solutio.

Sit fa: fb = m: n: & cum effe debeat fa. (p+1) = fb. (q+1), erit m(p+1) =n (q+1) Ponatur p+1=nx&q+1 = mx, eruntque numeri amicabiles za (nx - 1) & zb (mx - 1). Ubi quidem requiritur ut mx - 1 & nx - 1 fint numeti primi. Cum jam utriusque numeri cadem fit fumma divisorum = nx fa. fz = mxfb. fz oportet ut ea fit æqualis fummæ numerorum z((na + mb) x - a - b). Unde obtinetur ifta æquatio $\frac{nxfa}{(na+mb)(x-a-b)}$. Quo jamex hac æquatione valor ipsius zelicl queat, fractio $\frac{n x fa}{(na+mb) x - a - b}$ ad minimos terminos reducatur, quæ sit $\pm \frac{r}{l}$, itauthabeatur $\frac{z}{le} \pm \frac{r}{l}$: hincque se-Primo effe z vel ipsi r æquale, vel ejus quentia funt notanda. Priori cafu fi z = r erit fz = r ac multiplo cuipiam puta kr. propterea s = fr. Posteriori cafu, si z = kr erit fz = ks = fkr: Verum quicquid sit k, erit $\frac{fkr}{fr} > k$, nam fkr continet omnes divisores ipsius r singulos per k multiplicatos, & insuper eos divifores ipfius r, qui non funt per k divisibiles; eritque ergo fir >

r = 6k-36; & -3 (3k-1))
x-69)(4y-6)
eruntque nume
)1 & numerium

3k -- 20, de

5(3k-1)))(4y-115).

o. & numeri an-

lematis in interpicitur; fel di Aum eft feed Cum igiur fi iffraffe, ei procujus ope 18 fus, exponeroprietatibus as oblatae ese dium ere.

Cum igicur sit /2 > ksi, erit quoque kr > ksir feu s > fr. Quare fi in fractione - fuerit : = fr, erit z = r; fin autem fit s > fr crit z æquale multiplo cuipiam ipsius r. Unde patet si sit $r < f_r$ æquationem $\frac{z}{f_z} = \frac{r}{r}$ esse impossibilem, neque hoc cafu numeros amicabiles inveniri posse. Deinde cum sit $\frac{na+mb}{nfa} - \frac{a-b}{nx/fa} = \frac{a}{fa} + \frac{b}{fb} - \frac{a-b}{nx/fa}; \text{ ob } -\frac{a}{fa} < \frac{a-b}{fa}$ 1 & $\frac{b}{ct} < 1$ erit $\frac{f_z}{c} < 2 - \frac{a - b}{nrfa}$, ideoque multo magis $\frac{z}{c}$ > 3 ita ut z fit femper numerus deficiens. Hincque patet acquationem $\frac{z}{f_0} = \frac{r}{f_0}$ femper ita fore comparatam, ut fit $\frac{r}{f_0} > \frac{z}{z}$ feu s < 2r. Unde fi fit fr=1, erit fr < 2r, &, fi s > fr erit multo magis fr < 2r. Utroque igitur casu r erit numerus defici-Quocirca fix tanquam numerus incognitus spectetur, propofita æquatione $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{nx/a}{(na+mb)x-a-b}$, valorem ipfius x ita determinari oportet; ut reducta fractione $\frac{n x f a}{(na + mb) x - a} \frac{a}{a - b}$ ad minimos terminos -, fiat r numerus deficiens, & ut fit vel Quibus conditionibus animadverfis, = fr vel 1> fr. quam s in fuos factores simplices primos resolvatur, ut prodeat hujusmodi equatio $\frac{z}{f^2} = \frac{A \cdot B \cdot C}{E' \cdot E' \cdot C'}$, tuncautem fuccessive vel bifr feu s > f.

r; fin autem &

Unde patetifk

m, neque hote

tum fit $\frac{f_1}{z}$: $\frac{b}{t}$; ob $\frac{b}{f_0}$:multo magic $\frac{f_0}{f_0}$ que patet zque

1, ut fit $\frac{t}{t}$ > $\frac{b}{f_0}$ $\frac{f_0}{f_0}$

numerus dein

peftetur, prope

fa
mb)x-a-i
, & ut fit id
dverfis, tan
r, ut proies

cem fuccessire

vel A vel altior potestas ipsius A ponatur factor ipsius z, seuponatur z = P. A erit fz = fA $fP & <math>\frac{z}{fz} = \frac{PA}{A+\nu}$

ideoque $\frac{P}{f^p} = \frac{B^c C^{\gamma}/A}{A E F^c G^{\gamma}}$. Similique modo ponatur ul-

terius P = B Q, & hoc pacto procedatur, donee tandem perveniatur ad æquationem hujus formæ $\frac{Z}{JZ} = \frac{u}{fu}$, ex qua habeatur Z = u. Sæpe quidem hæc operatio fuccessu optato caret, sed pro quovis casu oblato facilius erit operationem hanc per exempla docere, quam per præcepta.

Exemplum. 1.

§. CIX. Sit a = 3; b = 1 erit $f_a = 4$; $f_b = 1$; & m = 4; n = 1 as numeri amicabiles erunt: $3(x-1) \ge 4(4x-1) \ge 6$ fint $x-1 - 4 \le 3x-1$ numeri primi & $\frac{x}{f_a} = \frac{4x}{7x-4}$. Hicautem primo patet, fi 4 ex numeratore non tollatur, fore $7x-4 < \sqrt{3x}$ ob 6x = 7/x. Ergo necesse eft us fit 7x-4 numerus par. Ponatur x = 4p; crit $\frac{z}{f_a} = \frac{4p}{7p-1}$; Nunc fiat 7p-1 numerus par, ponendo p = 2q+1, erit $\frac{z}{f_a} = \frac{2(2q+1)}{7q+3}$; & x = 2(2q+1); & x = 2(2q+1); defining the second part of th

Unde q nequit effe multiplum ternarii, ne x - 1 fiat per 3 divisibile. Erit ergo vel q = 3r+1, vel q = 3r-1, priori cafu fit 20 + 1 = 6r + 3, ac z deberet effe divifibile per 3, quod pariter fieri nequit, quia in altero numero quæsito 3 (x - 1) z jam ineft factor 3. Sit igitur q = 3r - 1, erit $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{2(6r - 1)}{21r - 4}$ arque x=24r-4; x-1=24r-5; & 4x-1=96r-17. Cum autem z factorem 4 habere nequeat, nisi binarius ex numeratore 2 (6r-1) tollatur, z erit divifibile per 2, & posito z = 2y fierit $\frac{2y}{2\sqrt{y}} = \frac{2(6r-1)}{21r-4}$, & $\frac{y}{\sqrt{y}} = \frac{3(6r-1)}{21r-4}$: evaderet v & propterea quoque z per 3 divibile quod fieri nequit. Hanc obrem ifte binarius ex numeratore tolli debet, ponendo r = 21; ut fit x - 1 = 481 - 5; 4x - 1 = 192 1 - 17 eritque = 121-1. Jam fi fit numerus impar ob z numerum imparem, fiet quoque fz = k(211-2) numerus impar, ex quo fequitur, numerum z fore quadratum: fin autem s fit numerus par, factor communis z non erit quadratus. Evolvantur ergo ii ipfius / valores, qui efficient x - 1 = 48 / - 5 & 4 x - 1 = 1921-17 numeros primos; & dispiciatur utrum æquationi $\frac{z}{fz} = \frac{12f-1}{21f-2}$ fatisfieri queat. Sit f = 7; erit x = 1 = 331. $4x-1 = 1327 & \frac{z}{/z} = \frac{83}{145}$. Jam cum z debeat effe quadratum, ponatur z = 83° A, erit fz = 367. 19 fA & A 367. 19. Nunc autem ipfius A factor statui nequit 192, Ob/192 3.197 - I fat pert - I, priori ale per 3, quoi to 3(x-1):

 $\frac{z}{z} = \frac{2(6r-1)}{217-4}$ -1 = 96r - 1arius ex numer & polito := 17

le guod feri te tolli debet, p

-1 = 1921-1 us impar eb: m) numerus impe,

a autem s fit mm Evolvanter & 81-5 & 41-1 · utrum æquitie

erit x-1=314

a z debeat effe que 19/A & 1/4 =

equit 193,06/19-

3.19%

1. 127, prodiret enim 3 factor ipfius A, altioribus vero potestatibus fumendis, mox devenitur ad numeros tam grandes, ut facile pateat opus succedere non posse.

Si = 12; erit = 1=571; 4x-1=2287 & $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{11.13}{2.126}$ quæ neque 11' neque 13 pro factoribus iglius z allumendo refolvi . potest.

Neque vero etiam ex majoribus valoribus pro s mihi quicquam præftare licuit.

Exempl. 2. Exempl. 2. Sit a = 5, b = 1; erit fa = 6; fb = 1; m = 6, n = 1 & numeri amicabiles erunt <math>5(x-1)z & (6x-1)z, habebiturque $\frac{z}{f_x} = \frac{6x}{11x - 6}$. Quæ æquatio ut sit possibilis ex numeratore 6x vel binarium, vel ternarium tollere oportet, quis alioquin numerator maneret numerus redundans. Habebimus ergo duos casus evolvendos.

1. Tollatur ex numeratore ternarius ponendo x = 3p, erit $\frac{z}{fz} = \frac{6p}{11p-2}$, nunc vero porro ponatur p = 3q+1, eritque $\frac{z}{fz} = \frac{2(3q+1)}{11q+3}$ & ob x=9q+3 numeri primi effe debeat x- 1 = 9q+2, & 6x-1 = 54q+17, ubi patet q effe debere numerum imparem. Sit ergo q = 2r - 1: erit x - 1 = 18r - 7; 6x - 1 = 108r - 37

& $\frac{z}{fz} = \frac{2(6r-2)}{22r-8} = \frac{2(3r-1)}{11r-4}$.

Evolvantur jam casus quibus 18r - 7 & 108 r- 37 fiunc numeri primi: qui funt: M

Euleri Opuscula Tom. II.

1). "

1), r=1; crit x-1=11; 6x-1=71; $4x=\frac{z}{\sqrt{z}}=\frac{2\cdot 2\cdot -4}{4\cdot -7}$

Cum igitur hic fit 7 = 4, erit z = 4, & numeri amicabiles erunt $\begin{cases} 4.5 & 11 \\ 4.71 \end{cases}$, quos quidem jam invenimus:

2).
$$r = 2$$
; crit $x - 1 = 29$, $6x - 1 = 179$ & $\frac{z^{2}}{f_{x_{1}}^{2}} = \frac{2.5}{2.9}$.

5. At z factorem 5 habere nequit.

3).
$$r = 5$$
; erit $x = 1 = 83$; $6x = 1 = 503 & $\frac{z}{\sqrt{a}} = \frac{4 \cdot 7}{3 \cdot 17}$;
at hic 3. 17 $< \sqrt{4}$ 7.$

4).
$$r = 8$$
; crit $x = 1 = 137$; $6x = 1 = 827 & $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{23}{2 \cdot 3 \cdot 7}$;$

Ponatur z = 4. 23 P, crit $fz = 24 f^{\text{P}} & \frac{P}{fP} = \frac{24}{23} \cdot \frac{z}{fz} = \frac{4}{7}$ unde P = 4, & z = 4.23: quam operationemita breviter repræ

fento $\frac{z}{\sqrt{3}} = \frac{23}{2.3.7} \frac{23}{24} \frac{4}{7} \frac{4}{7}$, unde fit z = 4.23 & numeri

amicabiles erunt.

Reliqui valores, quousque quidem examinavi nullos dant numeros amicabiles.

II. Tollatur ex numeratore binarius, ponendo x = 2p erit $\frac{z}{fz} = \frac{6p}{11p-3}$; Nunc fit p = 2q+1; erit $\frac{z}{fz} = \frac{3(2q+1)}{11q+4}$ & numeri primi esse debebunt (ob x=4q+1); x=1=4q+1;

 $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{2.3}{4} = \frac{4}{7}$ rrumeri amicibi

$$\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{2.5}{2.9} =$$

$$\int_{a}^{a} \frac{3}{3} \frac{17}{237}$$

$$\frac{z}{24} = \frac{13}{237}$$

llos dant nume-

$$=\frac{3(2q+1)}{11q+4}$$

6x-1=24q+11: quare essencint $q=3\alpha-1$. Deinde cum z non essencial debeat divisibile per 5, neque 2q+1, neque 4q+1, neque 24q+1 if per 5 debet essencial deviation unde excluduntur casus $q=5\alpha+2$; $q=5\alpha+1$. Rejectis ergo his aliisque valoribus inutilibus ipsius q, qui pro x=1 & 6x-1 non præbent numeros primos, calculus ita shabebit

9	x-1	6x-1	$\frac{z}{fz} = \frac{3(2q+1)}{11q+4}$
3	13	83	3.7 mhil dat
4	17	107	48 16 13 16 14 8 8 , 2 9.7.13
		- 1	vel $\frac{9}{16}$ $\frac{27}{40}$ $\frac{5}{6}$ $\frac{5}{6}$ ergo z = 27. S. Hic
			autem valor ob $a = 5$ $\overline{c}$ ft inutilis; erunt erge numeri amicabiles $\begin{cases} 9. 7. 13. 5. 17 \\ 9. 7. 13. 107 \end{cases}$
9	37	227	3.19 nihil dat
10	41	251	$ \begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$
- 1	I	. 1	M 2

1).
$$r=1$$
; crit $x=1=11$; $6x-1=71$; $4\frac{z}{fz}=\frac{2\cdot 2\cdot 2}{4}=\frac{4}{7}$

Cum igitur hic fit 7 = f4, erit z = 4, & numeri amicabi-

les erunt { 4.5.11 }, quos quidem jam invenimus:

2).
$$r = 2$$
; crit $x = 1 = 29$, $6x = 1 = 179$ & $\frac{z}{\sqrt{2}} = \frac{2.5}{2.9}$.

5. At z factorem 5 habere nequit.

3),
$$r = 5$$
; erit $x = 1 = 83$, $6x = 1 = 503$ & $\frac{z}{f_8} = \frac{4 \cdot 7}{3 \cdot 17}$;

at his 3. 17 < f 4. 7.

4).
$$r = 8$$
; crit $x = 1 = 137$; $6x = 1 = 827$ & $\frac{z}{18} = \frac{23}{2 \cdot 3 \cdot 7}$;

Ponatur z = 4, 23 P, crit $fz = 24 \int P & \frac{P}{\int P} = \frac{24}{23} \frac{z}{\int z} = \frac{4}{7}$;

unde P=4, & z=4.23: quam operationemita breviter repræ

fento
$$\frac{z}{f_{3}} = \frac{23}{2.3.7} \left[\frac{23}{24} \right] \frac{4}{7} \left[\frac{4}{7} \right]$$
, unde fit $z = 4.23$ & numeri

amicabiles erunt.

Reliqui valores, quousque quidem examinavi nullos dant numeros amicabiles.

II. Tollatur ex numeratore binarius, ponendo x = 2p erit $\frac{z}{fz} = \frac{6p}{11p-3}$; Nunc fit p = 2q+1; erit $\frac{z}{fz} = \frac{3(2q+1)}{11q+4}$: & numeri primi esse debebunt (ob x=4q+1); x-1=4q+12 6x-1 = 24q+11: quare effe nequit $q=3\alpha-1$. Deinde cum z non effe debeat divifiblie per J, neque 2q+1, neque 4q+1, neque 24q+111 per J debet effe divif: - unde excludantur cafus $q=5\alpha+2$; $q=5\alpha+1$. Rejectis ergo his alisque valoribus inutilibus ipflus J, qui pro x-1 & Gx-1 non præbent numeros primos, calculus its fi habebit

9	x-1	6x-1	
:	13	83	3-7 mhil dat
4	17	107	$\frac{3.9}{48} = \frac{9}{16} \left[\begin{array}{c c} 9 & 13 & 13 & 7 & 7 \\ \hline 13 & 16 & 14 & 8 & 8 \end{array} \right]; z = 9.7.13$
	1=	1	vel $\frac{9}{16}$ $\frac{27}{40}$ $\frac{5}{6}$ $\frac{5}{6}$ ergo z = 27. 5. His
	-	-1	autera valor ob a = 5 est inutilis; erunt erge
_			\[\begin{cases} 9. 7. 13. 5. 17 \\ 9. 7. 13. 107 \end{cases} \]
9	37	227	3.19 nihil dat
10	41	251	3.21 3.7 7 3 13 13 13 114 2.19 3.19 2.7 13 14 14 Ergo z = 3'.7' 13' & numeri amicabiles crunt
-			3.7.13.5.41 3.7.13.251

r repræ. k nomeri

2p erit (2q+1) (1q+4) =4q+1; 6x-

18	73	443	3-37 = 3.37 nihil dat.
24	97	587	$\frac{3 \cdot 49}{268} = \frac{3 \cdot 49}{4 \cdot 67}$ nihil dat.
28	113	683	$\frac{3.57}{312} = \frac{9.19}{8.39} = \frac{3.19}{8.13}$ minil data sit arison.
34	137	827	$\frac{3.69}{378} = \frac{23}{2.21} = \frac{23}{2.3.724} = \frac{23}{7.7} = \frac{4.4}{7} = \frac{1}{7} = 1$
39	157	947	3.79 nihil dat.
45	181	1091	3.91 <u>3.7.13</u> 499 499
48	193	1163	3 97 97 3 97 97 3.7 7 3
			3 13 14
-	~	-	Ergo z = 3'.7'. 13. 97. & numeri amicabiles
		ĒĪ	14 2 3'. 7'. 13. 97. 5. 193') 12 2 3'. 7'. 13. 97. 1163
49	197	1187	$\frac{3.99}{143} = \frac{9.11}{181}$
60	241	145	$ \begin{array}{cccc} 3.99 & = 9.11 \\ 143 & 181 \\ 3.121 & = 3.11 \\ 664 & = 8.83 \end{array} $

Hincergo bini prodierunt novi numeri amicabiles.

Exempl. 3.
§. CXI. Sit
$$a = 7$$
; $b = 1$; orit $fa = 8$, $fb = 1$; $m = 3$

stente $\frac{z}{c} = \frac{gx}{16x-8}$. Ac'primo quidem x debet esse nume-

us par: ponatur ergo x = 2p; erit x - 1 = 2p-1; 8x - 1 =16p-1 & $\frac{z}{\sqrt{z}}=\frac{8p}{18p-4}$: quæ æquatio est impossibilis, nisi potestas binarii in numeratore deprimatur, quia 15p-4 /8p. Ergo fiat p = 4q, ut fit x = 8q; x-1 = 8q-1; 8x- $1 = 64q - 1 & \frac{z}{6z} = \frac{8q}{15q - 1}$. Nunc sit q = 2r + 1; eric $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{4(2r+1)}{15r+7} & x-1 = 16r+7; 8x-1 = 128$ - 63, quorum numerorum ut neuter sit per 3 divisibilis, neque erit r = 3 a - 1, neque r = 3 a. Sit ergo r = 31+1; erit $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{4(6t+3)}{45^t + 22} \text{ feu } \frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{4 \cdot 3(2^t + 1)}{45^t + 22} & x - 1 = 48t + \frac{1}{2}$ 23; 8x-1=384/+191 Nunc vel ternarius vel quaternarius ex numeratore tolli deber. At ternarius tolli nequit, quia denominator nunquam per 3 eft divifibilis; tollatur ergo quaternarius, ad quod pono = 21 erit_ que $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{2.3(4^{t+1})}{45^{t+1}}$; nunc fit t = 2u - 1; eric $\frac{z}{fz} = \frac{3(8u-3)}{45u-17}$: at est r = 4u-2, ideoque numeri pri-

mi effe debent x-1 = 192 u - 73; 8x-1 = 1536 u -

577

exiume

bilis, 4 4 }x-

: erit

128 r , ne-

; erit

81+ ebet. 3 eft

erit.

pri

1)1

$$x = 1 \mid 8x = 1 \mid \frac{z}{fz}$$
887 7103 $\frac{3 \cdot 37}{208} = \frac{3 \cdot 37}{16 \cdot 13} = \frac{3 \cdot 19}{2 \cdot 19} = \frac{19}{8 \cdot 13} = \frac{19}{4 \cdot 5}$

$$\frac{3 \cdot 5}{2 \cdot 13} = \frac{3}{13}$$
Ergo $z = 3^{\circ} \cdot 5 \cdot 19 \cdot 37 \cdot 6^{\circ}$ numeri amicabiles erunt:
$$\begin{cases} 3^{\circ} \cdot 5 \cdot 19 \cdot 37 \cdot 7 \cdot 887 \\ 3^{\circ} \cdot 5 \cdot 19 \cdot 37 \cdot 7 \cdot 703 \end{cases}$$

Exemplum. 4.

6. CXH. Sit a = 11, b = 1, crit fa = m = 12; fb = $n \equiv 1$; numeri quæfiti 11 (x-1)z & (12x-1)z; atque Hic ex numeratore vel 3 vel 4 tolli debet:

I. Tollatur 3; ponatur x = 3p; erit $\frac{z}{f_2} = \frac{12p}{23p-4}$; &

$$\begin{aligned} \mathbf{r} &= 3q - 1, \text{erit } \frac{z}{f^2} = \frac{4(3q - 1)}{23q - 9}; & \text{dob } x = 9q - 3, & \text{q debet efficienpar. Sit } g = 2r + 1, \text{ut fit } x = 18r + 6, \text{erit } \frac{z}{f^2} = \frac{4(6r + 2)}{46r + 14} = \frac{4(3r + 1)}{23r + 7}, & \text{define } x = 18r + 5; & 12x - 1 = 216r + 71. \end{aligned}$$

$$\begin{vmatrix} \mathbf{r} & \mathbf{r}$$

II. Tollatur factor 4, ac ponatur x = 4p; ut fiar $\frac{z}{fz} = \frac{12 p}{23 p - 3}$. Jam fit p = 4q + 1, crit $\frac{z}{fz} = \frac{3(4q + 1)}{23 q + 5}$, & ob

12x - 1

ob

ob $x \equiv 16q + 4$ numeri primi effe debent $x = 1 \equiv 16q + 3$ & $12x = 1 \equiv 192q + 47$, hinc excludentur valores $q \equiv 3\alpha$.

9	x 1	12x-1	$\frac{z}{fz}$
0	3	47	3 impost.
1	19	239	$\frac{3.5}{4.7} \boxed{\frac{5}{2.3}} \frac{3}{14} \boxed{\frac{3}{13}} \frac{13}{14}; \ z = 3.5.$
	-		13 & numeri amicabiles erunt { 3'. 5. 13. 11. 19 } 3'. 5. 13. 239 }
13	211	2543	3. 53 52 81 242 7:13 72

1			[3°. 5. 13. 239]
13	211	2543	$ \begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$
			Ergo z = 3'.7'. 13. 53 & numeri amicabi- les erunt (3'.7'. 13. 53. 11.211)

Exemplum. 5.

§. CXIII. Sit a = 5; b = 17; & numeri amicabiles . 5(3x-1)z & 17(x-1)z; erit $\frac{z}{fz} = \frac{18x}{3^2x-2^2}$ Cum Euleri Opuscula Tom. II.

Cum x debeat effe numerus par, iponatur x = 2p, crit $-\frac{z}{lz}$

 $\frac{18 p}{32 p-11}$, & ex numeratore 18 p vel factor 2 vel 3' tolli debet, ne fit numerus redundans. At factor 2 tolli requit; tollatur ergo factor 9. Ad hoc ponatur p = 9q + 4, ut fit x = 18q + 8 & x - 1 = 184 + 7 & 3x - 1 = 54q + 23, erit. $\frac{z}{f^2} = \frac{2(9q + 4)}{32q + 13}$

9	x-1	12x-1	$\frac{z}{fz}$
0	7	23	8 imposs.
2	. 43	131	$\frac{4.11}{7.11}$ =4; z=4&N.A. $\left\{\frac{4.5.131}{4.17.43}\right\}$
4	79	239	16. <i>5</i> 3· 47
5	97	293	2: 49 173
17	313	941	2. 157 557
19	349	1049	2.5 ¹ .7 27.23
20	367	1103	16. 23
24	439	1319	8.5. If inut. = 8.5

Exem-

Exempl. 6.

§. CXIV. Sit a = 37 & b = 227, erit a = 38, b = 228, & $\frac{m}{a} = \frac{t}{6}$; unde si numeri amicabiles sint 37(6x-1)z & 227(x-1)z, fiet $\frac{z}{fz} = \frac{6.38x}{449x-254} = \frac{4.3\cdot19x}{449x-264}$. Ubi cum x debeat esse numerus par, ponatut x = 2p, ut numeri primi esse debeat x = x = 1 and x = 2p = 1 & 6x = 1 = $1 \cdot p = 1$, erit que $\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 3\cdot19p}{44p-13^2}$. Nunc ex numeratore vel sator 4 vel sator 3 tolli debea.

I. Tollatur factor 3, ad hoc ponatur p = 34, ut fit

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 199}{4499 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{449r + 135}. & p = 9r + 3; \frac{x - 1 = 18r + 5}{6 - 1 = 108r + 35}$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 199}{4499 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 199}{4499 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 199}{4499 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 199}{4499 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 199}{4499 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 199}{4497 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{4497 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{4497 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{4497 - 44}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{4497 - 449}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{4497 - 449}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{4497 - 449}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{4497 - 449}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

$$\frac{z}{fz} = \frac{4 \cdot 19(3r + 1)}{4497 - 449}; \text{ nunc flat } q = 3r + 1, \text{ eritque};$$

N 2

tolli debet,

ollatur er-

180+86

II. Tollatur factor 4; ponatur p = 47; erit $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{4 \cdot 3 \cdot 19 \ q}{449 \ q - 33}$ nunc fit q = 4r + 1, erit p = 16r + 4; z - 1 = 32r + 7; 6x - 1 = 192r + 47 at que $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{3 \cdot 19 (4r + 1)}{449 r + 104}$.

Exempl. 7.

6. CXV. Sit a = 79; b = 11.19 = 209; fa = 80; fb = 240 erit m = 1, n = 3, & numeri amicabiles fint 79(3x - 1)z. & 11.19(x - 1)z, erit $\frac{z}{fz} = \frac{240x}{446x - 288} = \frac{120x}{223x - 144}$. Sit

Sit x = 2p erit $\frac{z}{fz} = \frac{120p}{2^{23}p - 7^{2}}$, & numeri primi effe debent

Nunc autem ex numeratore 120p vel factor 8 vel 3 tolli debet.

I. Tollatur factor 3; fit p = 9q erit - 2 = 120 q

& fix
$$q = 3r - 1$$
, ut fit $\frac{z}{fz} = \frac{40(3r - 1)}{213r - 77}$; $p = 27r - 9$ & $x - 1 = 54r - 19$; ac $3x - 1 = 162r - 55$.

Nunc autem ob 40 numerum redundantem vel 5 vol 4 tolli debet.

a) Tollatur 5, sitque r = 5i - 1; erit $\frac{z}{f_2} = \frac{8(15i - 4)}{222i - 60}$

& numeros primos effe oportet x - 1 = 470, - 73; 3x - 1 = 8101-217. Ac ne ternarius denuo in numeratorem intret, exeludendi funt cafus / = 3 a - 1. Hinc autem nihil invenitur,

c) Cum fit
$$\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{40(3r-1)}{223r-77}$$
 tollatur 4: fitque $r = \frac{1}{2}$

$$4_{1}-1; \text{ crit } \frac{z}{fz} = \frac{10(12r-1)}{223r-75} = \frac{40(3r-1)}{223r-75}; \text{ fit}$$

$$potro r = 4^{1}+1 \text{ crit } \frac{z}{fz} = \frac{10(12t+2)}{223t+37} = \frac{20(6t+1)}{223t+37}. \text{ Sit}$$

$$potro t = 2u-1; \text{ crit } \frac{z}{fz} = \frac{10(12u-5)}{223u-93}; \text{ & ob } r = 16t$$

porro
$$f = 4l + 1$$
 erit $\frac{2}{fz} = \frac{1}{223l + 37} = \frac{1}{223l + 37}$. Sie

porro
$$i = 2u - 1$$
; erit $\frac{a}{fz} = \frac{223u - 93}{223u - 93}$; & ob $r = 16$
+ $3 = 32u - 13$; erit $x - 1 = 1728u - 721$

3x-1=5184
$$u$$
-2161
At hos numeros non reddit primos minor valor ipfius u quam 16,

unde fit $\frac{z}{fz} = \frac{2.11.17}{5.139}$, qui ob factorem 11 cft inutilis.

II. Er-

Te debent

debet.

li debet.

3x-1

itur,

10 r=

m 16,

I. Er-

II. Ergo ex æq. $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{120q}{223p-72}$ tollatur factor 8. Ponatur p = 84, erit $\frac{z}{\sqrt{z}} = \frac{1204}{224a - 9}$ & nunc fit q = 8r - 1 erit $\frac{z}{6z} = \frac{3.5(8r-1)}{22(r-2)}$; at ob p = 64r-8, eric x-1 = 128r - 17; 3x-1 = 384r - 49Unde valores extuduntur r=3 a+1; &r=5a+1.

r	x - 1	3 x - 1	$\frac{z}{fz}$
2	239	719	3.51
3_	367	1103	$\begin{array}{c ccccccccccccccccccccccccccccccccccc$
		i	Ergo 2 = 3'. 7. 13. 23 vel
1			$\frac{3.23}{128}$ $\frac{23}{8.3}$ $\frac{3^{\circ}}{16}$ $\frac{3^{1}}{8.5}$ $\frac{5}{6}$; ergo *

31.5. 23

& numeri amicabiles eruns.

Exempl. 8.

6. CXVI. Sit a = 17. 19: b=11. 59; erit fa = 18. 20, Sb == Ergo z = 32.51 & numeri amicabiles erunt

$$\left\{\begin{array}{c} 3^{2}.5^{3}.17.19.359 \\ 3^{3}.5^{3}.11.59.179 \end{array}\right)$$

Scholion.

6. CXVII. Hæc ultima methodus in problemate 5. exposita prorsus diversa est a methodo præcedente, quam problemata 4 priora complethuntur: dum in hac stator communis quarrieur, in illa autem datur. Utraque tamen singulari præstanciæ genere est prædita, ut altera sine subsidio alterius non satis apta sit ad multitudinem.

t x = 2 p

; quorum

: (it

tudinem numerorum amicabilium augendam. Posterior enim me thodus suppeditatejusmodi sattores communes, quos ad usum pri oris vix suspicari licuisset: prior vero suggerit reliquos sattore suic instituto idoneos. Ceterum cunsta, quæ slic tradidi, specimen conjunent methodi summæ incertæe, quam, quantum licui ad regulas algebraicas reduxi, ut vaga tentaudi incertitudo restringeretur. Coronidis ergo loco ustra sexaginta numerorum amica bilium paria fubliquam, quos shi methodis elicui.

Catalogus numerorum amicabilium.

$$\begin{array}{llll} I \left\{ \begin{array}{l} 2^1, 5.11 \\ 2^2, 21. \end{array} \right\} & II \left\{ \begin{array}{l} 2^1, 23.47 \\ 2^2.1151 \end{array} \right) & III \left\{ \begin{array}{l} 2^2, 23.5137 \\ 2^2.23.847 \end{array} \right) & V \left\{ \begin{array}{l} 3^2, 73727 \\ 3^2, 73727 \end{array} \right) \\ V \left\{ \begin{array}{l} 3^2, 5.13.11.19 \\ 3^2, 5.13.239 \end{array} \right) & VIII \left\{ \begin{array}{l} 3^2, 7.13.5.7 \\ 3^2, 7.13.5.7 \end{array} \right) \\ VIII \left\{ \begin{array}{l} 3^2, 5.753.1889 \\ 3^2, 5.7.102059 \end{array} \right] & IX \left\{ \begin{array}{l} 2^2, 13.17.389.569 \\ 2^2, 13.17.1889.59 \end{array} \right\} \\ X \left\{ \begin{array}{l} 3^2, 5.19.37.7887 \\ 3^2, 5.19.37.7103 \end{array} \right\} & XIII \left\{ \begin{array}{l} 3^2, 7.11.3.41.461 \\ 3^2, 7^2.11.13.194.263 \right\} \\ XIV \left\{ \begin{array}{l} 3^2, 7^2.11.3.97.5103 \\ 3^2, 7^2.13.97.1163 \end{array} \right\} & XVI \left\{ \begin{array}{l} 3^2, 7^2.33.19.29.569 \\ 3^2, 5.33.19.17.99. \end{array} \right\} \\ XVIII \left\{ \begin{array}{l} 2^2, 17.79 \\ 2^2, 23.59 \end{array} \right\} & XVIII \left\{ \begin{array}{l} 2^2, 23.697 \\ 2^2, 53.79 \end{array} \right\} \\ XVIII \left\{ \begin{array}{l} 2^2, 47.89 \\ 2^2, 53.79 \end{array} \right\} & XIX \left\{ \begin{array}{l} 2^2, 23.479 \\ 2^2, 89.127 \end{array} \right\} \\ & & \\ \end{array}$$

31

: 5. exposiblemata 4 writur, in genere est t ad multitudinem

•	
XX {24.23.467 24.103.107 }	$XXI \begin{cases} 2^4 \cdot 17 \cdot 5119 \\ 2^4 \cdot 239 \cdot 383 \end{cases}$
XXII 24. 17. 10303 24. 167. 1103	$XXIII \begin{cases} 2^{4}, 19, 1439 \\ 2^{4}, 149, 191 \end{cases}$
XXIV \[\begin{pmatrix} 2\cdot .59.1103 \\ 2\cdot .79.827 \end{pmatrix} \]	$XXV \begin{cases} 2^{1} \cdot 37 \cdot 12671 \\ 2^{1} \cdot 227 \cdot 2111 \end{cases}$
XXVI 2'.53.10559 2'.79.7127	$XXVII \begin{bmatrix} 2^{4}.79.11087 \\ 2^{4}.383.2309 \end{bmatrix}$
$XXVIII \begin{bmatrix} 2^1, 383, 9203 \\ 2^1, 1151, 3067 \end{bmatrix}$	$XXIX \begin{bmatrix} 2^{1}. & 11. & 17. & 263 \\ 2^{1}. & 11. & 43. & 107 \end{bmatrix}$
$\mathbf{XXX} \left\{ \begin{array}{l} 3.5.7.71 \\ 3.5.17.31 \end{array} \right]$	$XXXI \begin{bmatrix} 3.5.13.29.79 \\ 3.5.13.11.199 \end{bmatrix}$
XXXII $\begin{bmatrix} 3^{\circ}.5.13.19.47 \\ 3^{\circ}.5.13.29.31 \end{bmatrix}$	XXXIII \[\begin{cases} 3'.5.13.19.37.1583 \\ 3'.5.13.19.227.263 \end{cases} \]
XXXIV 3'.7'.13.19.11.22049 3'.7'.13.19.89.29399	9] xxxv [3.5.19.37.47] 3.5.19.7.227]
XXXVI [24.67.37.2411]	XXXVII \[\begin{cases} 3'.5.7.11.29 \\ 3'.5.31.89 \end{cases} \]
X XXVIII $\begin{cases} 2.5.23.29.673 \\ 2.5.7.60659 \end{cases}$	XXXIX $\begin{bmatrix} 2.5.7.19.107 \\ 2.5.47.359 \end{bmatrix}$
XL {2'.11.163.191} 2'.31.11807	XLI [3'.7.13.23.11.19.367]
XLII [3'.5.23.11.19.367]	XLIII [2', 11, 59, 173] 2', 57, 2609
$XLIV \begin{bmatrix} 2.11.23.2543 \\ 2.383.1907 \end{bmatrix}$	XLV [2', 11.23, 1871] 2', 467, 1151
XLVI [2'.11.23.1619] 2.719.647	XLVII 2'. 11. 29. 239 2'. 191.449
C= 1, 2, 3, 4, 1	XLViu

. 227 1. 29 . 107 11.19.367 79.1103

1871 151

XLVIII

XLVIII {2', 29, 47, 59} 2', 17, 147, 13679 {2', 809, 51071} L {2', 12, 147, 199} L {2', 12, 147, 199} L {1, 20, 24, 20, 267} L {1, 20, 24, 20, 267} L {1, 20

His adjicere lubet duo paria sequentia, quæ sunt sormæ diversæ a præcedentibus:

$$LXL \left\{ \begin{array}{c} 2^1.19.41 \\ 2^1.199 \end{array} \right\} \qquad LXL \left\{ \begin{array}{c} 2^1.41.467 \\ 2^1.19.233 \end{array} \right.$$

Demonstratio Gemina THEOREMATIS NEUTONIANI

quo traditur relatio inter coefficientes cujusvis equationis algebraice & fummas potestatum radicum ejusdem.

S. I.

Poftquam æquatio algebraica tam a fractionibus quam ab irrationalitate fuerit liberata, atque ad hujusmodi formam reducta:

A $\equiv$ fummæ omnium radicum $\equiv \alpha + \epsilon + \gamma + \delta + - - + \nu$

B = fummæ productorum ex binis = $\alpha + \alpha_{\gamma} + \alpha \delta + \epsilon_{\gamma} + \delta_{\zeta_{\zeta_{1}}}$

C = fummæ productorum ex ternis = acr + &c.

D = fummæ productorum ex quaternis = a rd + &c.

E = fummæ productorum ex quinis = aside + &c.

&c.

£ .2

. Ultimumque tandem terminum absolutum + N esse productum ex omnibus radicibus acod . . . . . v.

6. II.

ANI zujusvis

m ab irraormam re-

femper hatates cono non miint a, 6, 7, C, D, E,

- - + 5 + 67 + &C

&c. ,

roductum

∮. II.

§. II. Quo jam theorema, cujus demonstrationem hictradere constitui, facilius ac brevius enunciare queem; designet sa summam omnium radicum; sa summam quadratorum earumdem radicum; sa summam cuborum radicum; sa summam biquadratorum istarum radicum, & ita porro: ita ut sit:

$$\int_{\alpha} = \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{$$

 fi. Hac signandi ratione exposita Neutonus affirmat istas potestatum, quæ ex singulis radicibus formantur, summas per coefficientes æquationis A, B, C, D, E, &c. ita definiri, ut sit.

$$\int_{a}^{a} = A$$

$$\int_{a}^{b} = A \int_{a}^{b} - 2B$$

$$\int_{a}^{b} = A \int_{a}^{b} - B \int_{a}^{c} + 3C$$

$$\int_{a}^{b} = A \int_{a}^{b} - B \int_{a}^{b} + C \int_{a}^{c} - 4D$$

$$\int_{a}^{d} = A \int_{a}^{b} - B \int_{a}^{b} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{b} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{b} - B \int_{a}^{b} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{b} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_{a}^{c} + C \int_{a}^{c} - D \int_{a}^{c} + E \int_{a}^{c} - 6F$$

$$\frac{d}{dc} = A \int_{a}^{c} - B \int_$$

Cujus theorematis demonstrationem Neutonus nonfolum nullam tradit, sed etiam Ipse videtur ejus verstatem ex continua illatione conclusisse. Primum enim demonstratione non eget esse./= A: & cum sit

 $A = \alpha^{+} + \beta^{-} + \gamma + \delta^{-} + \delta^{-$

§. IV. Cum plures jam hujus theorematis utilifimi verftatem offenderint, corum demonstrationes autem regulis combinationum plerumque innitantur, quæ etiams veræ sint, tamen ab inductione plurimum pendeant, duplicem hie afferam demonstrationem, in quarum utraque inductioni nibil tribuitur. Altera quidem ex analys infinitorum est petita, quæ ets nimis longe remota videatur, tamen totum negotium perfecte conficit: verum tamen qum contra asm jure objici queat, hujus theorematis veritamem evicam este oportere, antequam ad analysin infinitorum perveniatur; alteram demonstrationem adjungam, in qua nibil affumitur, nis quod statim ab initio in explicatione naturæ æquationum tradi solet.

Demonstratio I.

res iplius . erit ex

r-1)

et logarithmis fumendis habebitur;

$$1Z = 1(x-x) + 1(x-6) + 1(x-y) + 1(x-6) + \cdots + 1(x-y)$$

Quod si jam harum formularum differentialia capiantur erit:

Quod il jain narioni formularum dinerenciani capiantur eric:
$$\frac{dZ}{Z} = \frac{dx}{x-c} + \frac{dx}{x-c} + \frac{dx}{x-y} + \frac{dx}{x-t} + &c.c.$$

$$+ \frac{dx}{x-y}$$

Ideoque per'dx dividendo fiet:

$$\frac{dZ}{Zdx} = \frac{1}{x-2} + \frac{1}{x-2} + \frac{1}{x-2} + \frac{1}{x-3} + \cdots + \frac{1}{x}$$

Convertantur nunc fingulæ hæ fractiones more folito in feries geometricas in finitas: ob

$$\frac{1}{x-c} = \frac{1}{x} + \frac{c}{x} + \frac{c^{4}}{x} + \frac{c^{4}}{x^{2}} + \frac{c^{4}}{x} + \frac{c^{5}}{x^{4}} + \frac{c^{5}}{x} + &c.$$

$$\frac{1}{x-1} = \frac{1}{x} + \frac{y}{x} + \frac{\frac{3}{x}}{x} + \frac{\frac{3}{x}}{x} + \frac{\frac{y}{x}}{x} + \frac{\frac{y}{x}}{4} + \frac{y}{4} + \frac{y}{4}$$

His

His igitur feriebus colligendis, fignisque ante expositis f_a , f_a , f_a dec. introducendis invenietur, quía numerus harum ferierum est $\equiv n$:

$$\frac{dZ}{Zdx} = \frac{n}{x} + \frac{1}{x} \int_{a}^{a} + \frac{1}{x} \int_{a}^{a} + \frac{1}{x} \int_{a}^{3} + \frac{1}{x} \int_{a}^{4} + &c.$$

6. VI. Cum autem statuerimus:

$$Z = x - Ax + Bx - Cx + Dx - - -$$

erit fimiliter differentialibus fumendis:

$$\frac{dZ}{dx} = \frac{n-1}{nx} - (n-1) Ax^{\frac{n-2}{2}} + (n-2) Bx^{\frac{n-3}{2}} - (n-3)$$

$$Cx + (n-4) Dx - &c.$$

hincque colligetur superior formula $\frac{dZ}{Zdx}$ ita expressa ut siz:

$$\frac{dZ}{Zdx} =$$

quæ igitur fractio æqualis esse debet seriei supra inventæ:

$$\frac{n}{x} + \frac{1}{x^2} \int_a^a + \frac{1}{x^3} \int_a^a + \frac{1}{x^4} \int_a^3 + \frac{1}{x^5} \int_a^4 + &c.$$

Quare

-Ingareury Google

expolitis f.,

Quare si utraque expresso pro $\frac{dZ}{Zdx}$ inventa per alterius-deno-

minatorem
$$x - Ax + Bx - Cx + Dx + &x$$
. multi-
plicetur refultabit bxc æquario:

$$-+nDx$$
 + &c.

§. VII. Quemadmodum jam utrinque termini priminx funt æquales, necesse est ut & secundi, tertii, quarti &c. inter se feorsim æquentur; unde sequentes nascentur æquariones;

$$-(n-1) A = \int_{0}^{1} -n A$$

$$+(n-2) B = \int_{a^{+}}^{a} -A \int_{a}^{a} +n B$$

$$-(n-3) C = \int_{a^{+}}^{a} -A \int_{a^{+}}^{a} +B \int_{a}^{a} -n C$$

$$+(n-4) D = \int_{a^{+}}^{a} -A \int_{a^{+}}^{a} +B \int_{a}^{a} -C \int_{a}^{a} +n D$$
&c.

harumque æquationum lex, qua progrediuntur, fponte est Euleri Opuscula Tom. II. P mani-

manifesta. Ex iis autem optinentur formulæ illæ ipsæ, quibus theorema Neutonianum constat; scilicet:

$$\begin{array}{l} f_a = A \\ f_{a'} = A f_{a'} = 2 B \\ f_{a'} = A f_{a'} = B f_{a'} + 3 C \\ f_{a'} = A f_{a'} - B f_{a'} + C f_{a'} = 4 D \\ f_{a'} = A f_{a'} - B f_{a'} + C f_{a'} - D f_{a'} + 5 E \end{array}$$

Quæ est altera theorematis propositi demonstratio.

Demonstratio II.

§. VIII. Quo hujus demonstrationis vis clarius perspiciatur, cam ad aquationem determinati gradus accommodabo, ita tamen ut ea intelligatur ad quosvis gradus æque patere. Sit ergo proposita æquatio quinti gradus:

1. Sit er
2. Sit e

 $x' - Ax' + Bx' - Cx' + Dx - E \equiv 0$

cujus quinque radices sint a, c, r, d, e. Quia igitur quælibee radix loco x substituta æquationi satisfacit, erit:

$$a^{1} - A a^{2} + B a^{3} - C a^{2} + D a - E = 0$$
 $c^{2} - A a^{2} + B a^{3} - C a^{2} + D a - E = 0$
 $a^{2} - A a^{2} + B a^{3} - C a^{2} + D a - E = 0$
 $a^{3} - B a^{3} + B a^{3} - C a^{3} + D a - E = 0$
 $a^{3} - B a^{3} + B a^{3} - C a^{3} + D a - E = 0$

Colligentur hæ æquationes in unam fummam, & ob figna fupra recepta (§. 2.) habebitur:

$$\int a^{1} - A \int a^{4} + B \int a - C \int a^{3} + D \int a - 5 E = 0$$

$$\int \int a^{3} - A \int a^{3} - B \int a^{3} + C \int a^{3} - D \int a + 5 E.$$

6. IX.

guibusthe-

us perípicia-

modabo, ita

ur quælibet

 IX. Hine dilucide patet, si aequatio proposita fuerit gradus cujuscunque

$$x - Ax + Bx - Cx + Dx - \dots \pm Mx = N = 0$$

ubi in ultimis terminis signorum ambiguorum superiora valent, si exponens summus n suerit numerus impar, inferiora si par; sore pariter:

$$\int_{1}^{n} = A \int_{1}^{n-1} \frac{n \cdot 1}{n} + C \int_{1}^{n-2} \frac{n \cdot 3}{n} \dots = M \int_{1}^{n} = nN$$

si quidem per • indicetur radix quælibet istius æquationis sioque veritas Theorematis Neutoniani jam pro uno casu est ostensa. Super est igitur, ut ejusdem veritatem tam pro altioribus quam pro inferioribus radicum potestatibus demonstremus.

§. X. Pro altioribus quidem potestatibus res pari mode patet, si enim valores «, ε, γ, δ, ε satisfaciant æquationi

$$x^{5} - Ax^{4} + Bx^{3} - Cx^{4} + Dx - E = 0$$

fatisfacient quoque sequentibus æquationibus:

$$x^{4} - Ax^{7} + Bx^{4} - Cx^{7} + Dx^{4} - Ex = 0$$

 $x^{7} - Ax^{6} + Bx^{7} - Cx^{4} + Dx^{7} - Ex = 0$
 $x^{8} - Ax^{7} + Bx^{6} - Cx^{7} + Dx^{6} - Ex^{7} = 0$
 $x^{8} - Ax^{7} + Bx^{7} - Cx^{7} + Dx^{8} - Ex^{7} = 0$

Ac propteres si in unaquaque æquatione pro x singuli valores e, c, r, h e substituantur, & aggregata colligantur, erit

r 2

ſα

. .

6. IX.

$$\int_{0}^{4} = A \int_{0}^{5} - B \int_{0}^{4} + C \int_{0}^{3} - D \int_{0}^{6} + E \int_{0}^{6}$$

$$\int_{0}^{7} = A \int_{0}^{6} - B \int_{0}^{6} + C \int_{0}^{5} - D \int_{0}^{6} + E \int_{0}^{6}$$

$$\int_{0}^{8} = A \int_{0}^{6} - B \int_{0}^{6} + C \int_{0}^{5} - D \int_{0}^{6} + E \int_{0}^{6}$$

ς. XI. Si ergo α denotet radicem quamcunque hujus æquationis:

 $\int_{a}^{n} \frac{n \cdot 1}{-1} A \int_{a}^{n} \frac{n \cdot 2}{-1} A \int_{a}^{n-2} \frac{n \cdot 3}{-1} - D \int_{a}^{n} \frac{n \cdot 4}{-1} \frac{1}{-1} M \int_{a}^{n} \frac{1}{-1} \frac{1}{-1} \frac{1}{-1} M \int_{a}^{n} \frac{1}{-1} \frac{1}{-1$

 $\int_{a}^{n+1} A \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n+2} + C \int_{a}^{n-3} -D \int_{a}^{n-4} - \frac{1}{2} M \int_{a}^{n} \pm N \int_{a}^{n} + \frac{1}{2} A \int_{a}^{n+1} -B \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -D \int_{a}^{n+2} - - - \frac{1}{2} M \int_{a}^{n} \pm N \int_{a}^{n} + \frac{1}{2} A \int_{a}^{n+2} -B \int_{a}^{n+1} + C \int_{a}^{n} -D \int_{a}^{n+2} + - - \frac{1}{2} M \int_{a}^{n} \pm N \int_{a}^{n} + \frac{1}{2} A \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n+2} + C \int_{a}^{n} -D \int_{a}^{n+2} + - - \frac{1}{2} M \int_{a}^{n} \pm N \int_{a}^{n} + \frac{1}{2} A \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -D \int_{a}^{n} + - - - \frac{1}{2} M \int_{a}^{n} \pm N \int_{a}^{n} + \frac{1}{2} A \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -D \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -D \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{n} -B \int_{a}^{n} + C \int_{a}^{$

& in genere quidem, fi ad m-addatur numerus quicunque m, erit n+m n+m-1 n+m-2 n+m-3 m+1 m f = M

- C-000

fore /α = n, quo casu formula primo inventa in hac expressione continetur.

§. XII. Quamquam autem hæc expressio æque veritati est consentanea, si pro m accipiatur numerus negativus: hincque pro æquatione quinti gradus assumta

$$x^{5} - Ax^{4} + Bx^{3} - Cx^{2} + Dx - E = 0$$

fequentes formulæ pariter locum habent:

$$f_{\alpha} = A/\alpha - B/\alpha + C/\alpha - D/\alpha + E/\alpha$$

$$f_{\alpha} = A/\alpha - B/\alpha + C/\alpha - D/\alpha + E/\alpha$$

$$f_{\alpha} = A/\alpha - B/\alpha + C/\alpha - D/\alpha + E/\alpha$$

$$f_{\alpha} = A/\alpha - B/\alpha + C/\alpha - D/\alpha + E/\alpha$$

tamen hæ formulæ sunt diversæ ab iis, quas theorema continet-Demonstrandum enim est esse:

$$\int_{a}^{a} = A \int_{a}^{a} - 2B$$

$$\int_{a}^{a} = A$$

ue hujus zqua-

Mx INIO

-MF+nN

M/4 + N/4

1/4 - N/4

nque m, erit

as potestates

fore

Harum igitur formularum veritatem sequenti modo ostendo.

f. XIII. Proposita scilicet æquatione quinti gradus:

$$x^5 - Ax^4 + Bx^3 - Cx^4 + Dx - E \equiv 0.$$

For-

Formentur retinendis iisdem coëfficientibus sequentes æquationes inferiorum graduum:

III.
$$x^3 - Ax^2 + Bx - C = 0$$
. Sit radix quælibet r

IV.
$$x^4 - Ax^3 + Bx^4 - Cx + D = 0$$
. Radix quælibets

Quarum æquationum radices, etiamfi inter se maxime discrepent, tamen in his singulis æquationibus eandem constituent summam — A. Deinde remota prima summa produstorum ex binis radicibus ubique erit cadem — B: Tum summa produstorum
ex ternis radicibus ubique erit — C, præter æquationes scilicet I &
II, ubi C non occurrit. Similiter in IV & proposita summa produstorum ex quaternis radicibus erit cadem — D.

§. XIV. In quibus autem æquationibus non folum fumma radicum eft eadem, sed etiam summa productorum ex bins radicibus, bi quoque summa quadratorum radicum eft eadem. Sin autem præterea summa productorum ex ternis radicibus suerit eadem, tum summa quoque cuborum omnium radicum erit eadem, tum summa quoque suborum omnium radicum erit eadem, tum quoque summa biquadratorum omnium radicibus suerit eadem atque ita porro. His scilicet assumo, quod sacile concedetur, summam quadratorum per summam radicum & summam productorum ex binis determinari; summam rudorum autem præterea requirere summam sacorum ex ternis radicibus; ac summam biquadratorum præterea summam sacorum ex quaternis casile concedetur.

es sequatio-

fit **q** analibet **r**

ix quælibet s

nime discretituent sumtorum ex biroductorum nes scilicet I posita sum-D.

non folum
rum ex biest eadem.
licibus fuedicum erit
raternis ram omnium
no, quod
radicum

am cubonis radiciim ex quaternis ternis radicibus, & ita porro; quod quidem demonstratu non effet difficile.

§. XV. In æquationibus ergo inferiorum graduum, quarum radices denotantur respective per litteras p, g, r, r, dum ipsius propositæ quinti gradus quælibet radix littera " indicatur, erit:

$$f^{2} = f_{1} = f_{2} = f_{3} = f_{4}$$

$$f^{2} = f^{2} = f^{2} = f_{3}^{2}$$

$$f^{3} = f^{4} = f_{3}^{4}$$

$$f^{4} = f^{4}$$

At per ea quæ ante §. 9 demonstravimus est

$$f_{P} = A$$

$$f_{q}^{2} = A/\hat{q} - 2B$$

$$f_{r}^{2} = A/\hat{r}^{2} - B/\hat{r} + 3C$$

$$f_{r}^{2} = A/\hat{r}^{2} - B/\hat{r} + 3C$$

$$f_{r}^{2} = A/\hat{r}^{2} - B/\hat{r}^{2} + C/\hat{r} - 4D$$

Hinc ergo nanciscimur pro æquatione quinti gradus propofica: $x^5 - Ax^4 + Bx^3 - Cx^4 + Dx - E = 0$ has formulas

$$f = \Lambda$$

$$f = \Lambda f - 2B$$

$$f = \Lambda f - B f + 3C$$

$$f = \Lambda f^3 - B f^4 + C f - AD$$

6. XVI. In æquatione ergo cujuscunque gradus propo-

fita:

$$\frac{n}{x} - Ax + Bx - Cx + Dx - &c. - + N = 0$$

fi quælibet radix littera = indicetur erit:

$$f = A$$

$$f^{2} = A/6 \Rightarrow 2B \text{ three subsets of } A \Rightarrow 3C$$

$$f^{2} = A/6^{2} - B/6 + 3C$$

$$f^{4} = A/6^{2} - B/6 + C/6 - 4D$$

$$f^{5} = A/6 - B/6 + C/6 - 4D$$

$$f^{5} = A/6 - B/6 + C/6 - D/6 + 5E$$

Hocque modo veritas. Theorematis Neutoniani pariter habetur demonstrata.

Ani-

Animadversiones

in

Reclificationem Ellipus.

-mili moscom .. a. . is 🕒 - 📞 - 🗓

T-5 *

Hilipfis rectificatio tot jam variis methodis est frustra tentara, ut non solum comparationem arcuum ellipticorum cum lineis sectis; sed eciam ne cum circularibus quidem ant parabolicis expectare nequeamus. Cam etim formula illa differentialis, cujus integrale arcum ellipticum indesinitum exprimit, nullo modo ab irrationalitate liberari queat; certum hoc est signum, ejus integrationem non solum non algebraice, sed etiam ne concessis quidem circuli & hyperbolæ quadraturis perfici posse. Quod cum renendum si de rectificatione ellipsis indessiria, hinc adhue minis me sequitur, arcum quempiam definitum veluti totam perimestrum ellipsis omnem comparationem cum lineis vel rectis vel circularibus penitus respueres: propretera quod jam innumerabiles curva assignari possuntindesnire æque parum rectificabiles atque ellipsis, in quibus tamen arcus definiti per lineas rectas mensura, quaent, queant.

6. II. Miffa igitur redificatione ellipfa indefinita, definitam potius fum aggreffus, experturus, utrum tota enjusque elipfas perimeter non commode positi ad mensuras cognitas, quorismi-etiami logarithmos de arcus circulares refero, per expressioni aes sinitas revocari. Quanquam autem in hac investigatione nichil admodum sum consecutus, quod spopo meo fatisfecisfer; expectationeem nonnulla se mini obtulerant i phaenomena: Euleri Openula Tom. II. Q. fatis

Ani-

jani pariter h

2.....

satis singularia, quibus theoria linearum curyarum non mediocriter promoveri videtur. Tum vero etiam dissinulates, quæ in
toto hoc calculo occurrerunt, ansam mihi præbucrunc quædam
insignia artiscia inveniendi, quæ tam in calculo integrali, quam
in theoria serierum insinitarum ingentem utilitatem sapius afterre
posse videntur. Quamobrem operæ pretium fore existimavi, si
has speculationes totumque quast sijum calculorum meorum dilucide exposurero.

Propositio.

Fig. 1. Super data veita AC tanquam altero semiake descriptor contigio instituto quadrahtes ellipticos AP, AB, Ap, quorim esgo omniume sile centrum C, alteri vero semiaxes conjugati sunt CP, CB, CP.
Tum ex singulit puxtiti P, B, p arcus ellipticis PA, BA, pA in directurm extendantur, itaut quatibet PQ sit rela CA parallela & quadranti elspito PIA agualti: quod si ubique seri concipiatur, puntto hac Q sitzo erunt in linea quadam curva AQDp, cusju naturam inussigare constituti.

Ad genefin hujus curvæ vel leviter attendenti mox patebit, eam fequentes habere proprietates; quas evolvam, antequam in pfam hujus curvæ indolem diligentius inquiram; ut ejus figuræ & dudus faltem obiter perspiciatur.

6. IV. Primum igitur fi in refta indefinita CBp quæ ad daam CA eft normalis, capiatur quævis abfeiffa CP, applicata PC, quæ ei refpondet, erir æqualis quadranti perimetri ellipfas; curjus femiaxes conjugati funt, reftadata CA & ipfa abfeiffa CP. Hine' fi capiatur abfeiffa CB — CA; quo cafu quadrans ellipticus abibié in quadrantem circularem AB, applicatar refpondens BD æqualis erit quartæ parti peripheriæ circuli radio AC deferipti. Unde fi ratio diametri ad peripheriam ponatur — r: s, exit itha applicata, non mediocridrates, que in cruat que dan ategrali, quan n faepius afferte e existimavi, fi meorum dilu-

e d firiptor conrum ergo annit CP, CB, Cp. 1, p A in diredum & quadranti dnunta hat Q fin nueftigare confir-

i mox patebit, , antequam in ut ejus figura

Br quæ ad daapplicata PC,
ri ellipfis, cufiz CP. Hinc
lipticus abibit
; BD æqualis
ti. Unde fi
ista applicata
BD

BD = 1, -. AC: five ob - = 3, 1415926535897932 erit BD = 1, 5707963267948961. AC.

§. V. Secundo: Si abſciſſa CP evancſcat, ellipſis evadet inſinite anguſta, atque cum linea reſta conſundctur. Hoc ergo caſu quadrans ellipcicus abibit in ipſam lineam AC, cui proptere applicata abſciſſæ evancſcenti rcſpondens. cri; æqualls. Quareipſa reſta CA eritapplicata pundo C reſpondens, & curva quæſtæ per punclum A transibit. Hujus ergo curvæ jam duo habemus puncãa cognita A & D, quorum alterum A geometrice datur, alterum vero D per rationem diametri ad peripheriam deſnītur.

9. VI. Tertio: Ex cognito quovis curvæ puncto Q intra A & D fito, semper aliud quoddam curvæ punctum quitra D fitum desiniri potest. Capiatur enim Cp tertia proportionalis ad CP & CA, we st Cp = CA. CA, quiaest CP: CA = CA: Cp, etti quadrans ellipticus Ap similis quadranti elliptico AP, cum utrinque eadem sit ratio inter semiaxes conjugatos. Hine est arcus Ap ad arcum AP ut AC ad CP, ideoque pq: PQ = AC: CP seu pq = ACPQ CP Consequenter si curvæ quæstæ arcus AD tantum jam fuerti descriptus, ex co reliqua curvæ pats Dq in insinitum extensis dessinicur.

6. VII. Quarto: Hine jam infignis proprietas æquationis, qua natura curvæ AQD ø exprimetur, agnofetur. Si enim refeta daza AC unitate designetur, ut fit AC = 1; abfeissa autem quævis unitate minor CP=p, eique respondens applicata PQ = q; tum vero ponatur abscissa illa altera Cp = P & applicata pq = Q; erit

 $P = \frac{1}{p} & Q = \frac{q}{p}$. Quare cum inter P & Q eadem $Q = \frac{1}{p} & Q = \frac{q}{p}$

esse debeat æquetio quæ est inter p & q, patet æquationem inter p & q nullam mutationem esse subituram, si in ea loco p ubique scribatur $\frac{1}{p} \& \frac{q}{p}$ loco q. Unde qualis ipsius p sunction sit q conjicere licet.

6. VIII. Quinto: Patet crefcentibus abfeiffis CP applicatas continuo crescere, cum semper sint majores quam abscissae. Verum si abscissae statuantur infinitæ, applicatæ ipsis fient æquales: discrimen enim prodibit infinite parvum; unde colligimus quæsitam curvam habere asymtotam, & quidem rectam CV anoulum rectum ACB bisecantem. Forma igitur hujus curvæ fimilis erit hyperbolææquilateræ centrum in C, axem CA & afymtotam CV habentis. Ex descriptione porro intelligitur, curvam infra re-Stam CA productam fui similem fore, ideoque rectam CA eius fore diametrum perinde atque hyperbolæ, Verumtamen, hor facile perspicitur, nostram curvam multo lentius ad asymtotam fuam CV appropinquare quam hyperbolam. Namin hyperbola æquilatera, cui nostram curvam comparamus, quævis applicata PO aqualis est rectæ lineæ AP; unde cum applicata nostræ curvæ arcui AP fit æqualis, patet hyperbolam noftræ curvæ fore circum feriptam, ita tamen ut in initio A, & in spatio infinito se mutuo tangant.

§. IX. His affectionibus latius patentibus in genere notatis, in ipam hujus curvæ naturam accuratius inquiramus, ac propodita quacunque abfeiffa CP = p; valorem refpondentis applicatæ PQ = q investigemus; qui cum expressione finita continer nequeat, per seriem infinitam exhiberi debebit. Sequens igitur resolvi oportet

Pro-

Problema.

Ex datis semiaxibus CA& CP quadrantis elliptici CAP per feriem infinitam definire longitudinem arcus quadrantis ATP.

Solutio.

6. X. Cum vocatus fit alter femiaxis AC

7. alter vero, CP

7. arcus AYP

7. quaratur primo arcus quivis indefinitus PY, qui vocetur

7. Jam ducta ad CP applicata normali YX, fit CX

8. x x x y

9. erit ex natura ellipsis x

7. p √

$$(1-yy)$$
, hincque $dx = \frac{-yydy}{\sqrt{(1-yy)}}$. Fictorgo ob $dx = \sqrt{(dx^2+dy^2)}$

$$ds = \frac{dy \ V(1-yy+ppyy)}{V(1-yy)}$$

unde integrando erit arcus $r = \int \frac{dy \, \gamma \, (1 - yy + ppyy)}{\gamma \, (1 - yy)}$.

quæ integratio ita inflitui debet, ut posito y $\equiv$ osiat quoque t $\equiv$ 0, quia evanescente applicata XY $\equiv$ y simul PY $\equiv$ t evanescit. Hoc igitur integrali invento si ponatur y $\equiv$ CA $\equiv$ 1, arcus indesinius PY abibit in longitudinem quadrantis elliptici PYA $\equiv$ g, quem quærimus, ita ut sit

$$q = \int \frac{dy \, \gamma \, (1 - yy + ppyy)}{\gamma \, (1 - yy)}$$

fiquidem perasta integratione ponatur y = 1.

6. XI. Ad inftitutum ergo nostrum non est necesse, ur quaeramus valorem integralis hujus indefiniti, sed eum tantum, quem induit, si post integrationem variabili y tribuatur valor derminatus = 1: quo pasto seises multo simplicior valorem q.exprimens obtineri poterit. Ponatur enim brevitatis gratia

Pro-

loco p ubique

p functio ft s

iffs CP appli-

guam abfeifia.

fis fient aqua-

ede colligimus

tam CV angu-

& afymtotan urvam infra re-

dam CA ejus umtamen hot asymtotam su-

perbola aqui-

plicata PO z-

æ curvæ arcui

re circum fcri-

nito se mutuo

enere notatis

as, ac propo-

contineri ne

s igitur refol-

 $1 - pp \equiv nn$, at fit $\sqrt{(1 - yy + ppyy)} \equiv \sqrt{(1 - nnyy)}$ eritque hanc formulam in feriem evolvendo.

$$V(1-nnyy) \equiv 1 - \frac{1}{2}nnyy - \frac{1 \cdot 1}{2 \cdot 4} + y^4 - \frac{1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 4 \cdot 6} + y^6 - &c.$$

Quo valore substituto pro V(1-yy+ppyy), arcus q ita exprimetur ut sie:

$$q = \int \frac{dy}{\sqrt{(1-yy)}} - \frac{1}{2} nn \int \frac{yydy}{\sqrt{(1-yy)}} - \frac{1\cdot 1}{2\cdot 4} n^4 \int \frac{y^4 dy}{\sqrt{(1-yy)}} dxc.$$

fi quidem in fingulis his integralibus post integrationem ponatur $y \equiv 1$.

§. XII. Evolvamus ergo fingula hæc integralia; ac primo quidemex circulo manifestum est, formulam $f \frac{dy}{V(1-yy)}$ exprimere arcum circuli cujus finus $\equiv y$ pro radio $\equiv 1$: unde pofito $y \equiv 1$, hæc formula dabit quartam peripheriæ partem, cujus radius $\equiv 1$. Ideoque posita ratione diametri ad peripheriam $\equiv 1$: π , crit $f \frac{dy}{V(1-yy)} = \frac{\pi}{2}$; sicque jam adepti sumus valorem primi termini in serie nostra ante inventa.

§. XIII. Reliqui termini pari modo per valorem commode poterunt exprimi; cujusvis enim termini integratio ad integrationem pracedentis reducitur: quod quo facilius intelligatur.

confiderents formulan quantunque $\sqrt{\frac{y \, dy}{V(1-yy)}}$; erit fequens.

-nnyy)

1.1.3 6 6 2.46 n y - 6

2. 4.0 y), arcus q it

$$\int \frac{y^{t} dy}{V(1-y_{t})}$$

tionem ponetur

egralia; ac pri-

= 1: unde poize partem, cuad peripheriam

pti fumus vale-

alorem - contegratio ad inus intelligatit

j; erit sequens

 $\int \frac{y-dy}{\gamma(1-\gamma y)}$. Jem affumarmus hanc formulam algebraicam $\mu+1$

y \(\sum_{(1-yy)}\), cujus differentiale cum sit =

$$(\mu+1)y \frac{dy - (\mu+2)y}{V(1-yy)} \frac{dy}{dy} \text{ erit viciffim}$$

$$\mu \qquad \qquad \mu+2 \qquad \mu+1 \qquad \qquad \mu+1$$

$$(\mu+1)\int_{V(1-3y)}^{\mu} + (\mu+2)\int_{V(1-3y)}^{\mu+2} = y V(1-3y)$$

unde colligimus fore

$$f_{\frac{y}{\sqrt{(1-yy)}}}^{\frac{\mu+2}{y}} = \frac{\mu+1}{\mu+2} f_{\frac{y}{\sqrt{(1-yy)}}}^{\frac{\mu}{y}} - \frac{1}{\mu+2} f_{\frac{\mu+1}{y}}^{\frac{\mu+1}{y}} (1-yy)$$

Quare invento integrali $\int \frac{y}{V} \frac{dy}{(-yy)}$ ex eo facile elicitur integra-

le fequens $\int \frac{y}{V(1-yy)} dy$

§. XIV. Quoniam vero cos tentum horum integralium valores desideramus, qui prodeunt posito y = 1; hoc casu quan-

tiras algebraica $\frac{1}{\mu+1}$ y y (1-yy) evanefcit, eritque generatim pro cafu y=1

ſу

$$f \frac{y + 2}{y(1 - yy)} = \frac{\mu + 1}{\mu + 2} f \frac{y}{y(1 - yy)}$$

fubstituamus jam pro ** fuccessive valores 0, 2, 4, 6, 8 &c. & quoniam vidimus esse $\int \frac{dy}{1/(1-yy)} = \frac{x}{2}$, erit, ut sequitur:

$$fi_{r} = 0; f \frac{y^{r} dy}{V(1 - yy)} = \frac{1}{2} f \frac{dy}{V(1 - yy)} = \frac{1}{2} \frac{\pi}{2}$$

$$(r = 2; f \frac{y^{r} dy}{V(1 - yy)} = \frac{3}{4} f \frac{y^{r} dy}{V(1 - yy)} = \frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 4} \frac{\pi}{2}$$

$$r = 4; f \frac{y^{r} dy}{V(1 - yy)} = \frac{5}{6} f \frac{y^{r} dy}{V(1 - yy)} = \frac{1 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 4 \cdot 6} \frac{\pi}{2}$$

 $(1 + \frac{1}{2} +$

unde lex, qua sequentes progrediuntur, sponte elucet.

5 XV. Quodh jam isti valores pro formulis integralibus, ex quibus longitudo quadrantis esliptici q constari inventus est, substituantur, reperietur

$$q = \frac{\tau}{2} - \frac{\tau}{2} \frac{1}{100}, \quad \frac{1}{2} - \frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{4}, \quad \frac{1}{2} - \frac{3}{2} \frac{\tau}{4} - \frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{3}{4} \frac{5}{6}, \quad \frac{2}{3} \cdot \frac{4}{6}, \quad \frac{6}{2} \frac{2}{4} \frac{1}{6} \frac{1}{2} \frac{1}{4} \frac{1}{6} \frac{1}{2} \frac{1}{4} \frac{1}{6} \frac{1}{2} \frac{1}{4} \frac{1}{6} \frac{1}{4} \frac{1}{4}$$

quæ ad sequentem seriem satis concinnam revocatur

$$\mathcal{A} = \frac{\tau}{2} \left(1 - \frac{1.1}{2.2} \frac{1.1}{2.2} \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} \eta^4 - \frac{1.1.13.3.5}{2.2.4.4.6.6} \eta^6 - 3 cc._2 \right)$$

cujus

13

cujus lex progressionis est manifesta. Restituatur ergo pro nu suus valor 1 -- pp, critque

$$q = \frac{\pi}{2} \left(1 - \frac{1 \cdot 1}{2 \cdot 2} \left(1 - pp \right) - \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} \left(1 - pp \right)^{3} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} \left(1 - pp \right)^{3} - &c. \right)$$

, 6, 8 &c. & quo-

nt fequitur:

= 1.3

 $=\frac{1.3.5}{1}$

 $=\frac{1.3.5.7}{2.4.6.8}$

lis integralibus,

ri inventus eft,

46. 246

3.5 no - dec

§. XVI. Cum pro curva noftra AQDq littera p exhibeat ebfcissam CP & littera q applicatam PQ; jam adepti sumus pro ista curva æquationem inter ejus coordinatas p & q, quæ esti serie constat infinita, tamen uon solum ejus naturam in se complectitur, sed etiam valores applicatæ q mox satis accurate exhibet, si abscissa p parum ab unitate differat: hoc est, cum sit CB = CA = 1, si pundum P ipsi B suerit proximum; tum enim ob 1 − pp = nn quantitatem valde parvam series inventa valde convergit.

§. XVII. Hinc igitur indolem nostræ curvæ prope puncum D, hoc est ejus directionem & curvaturam definire poterimus.

Primo enim patet uti jam vidimus, fi $p \equiv 1$ fore $q \equiv \frac{\pi}{2}$, ita ut

fumta abscissa CB = 1 sit applicata BD = \(\frac{\pi}{2} = 1,570796326 \)
7948961. Deinde ad positionem tangentis inveniendam, quæ-

7948901. Deinde au pontionem tangents inveniendam, quarratur ratio differentialium dq: dp, quæ per differentiationem reperitur:

$$\frac{dq}{dp} = \frac{\pi}{2} p \left(\frac{1}{2} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 2 \cdot 4} (1 - pp) + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6} (1 - pp)^{9} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1 - pp)^{9} + &c. \right)$$
Euleri Opureula Tom. II.

R

Driemby Google

Posito jam p = 1 siet $\frac{dq}{dp} = \frac{\pi}{4}$. Unde si DG sit tangens curvæ in puncto D, cum sit BD: BG = dq: dp, erit BG = $\frac{d}{dq}$?

BD = $\frac{4}{\pi}$. BD & ob BD = $\frac{\pi}{2}$, siet BH = 2 = 2BC, & CG = BC. Sicque hoc casu subtangens BG erit dupla abscissive BC: & cum anguli BGD tangens sit = $\frac{dq}{dp} = \frac{\pi}{4} = 0.78539816$ erit angulus BGD = 38, 8, 45, 41, 51.

§. XVIII. Ad radium of culi feu evolutæ in puncto **D** definiendum, cum fit ob $\frac{dq}{dp} = \frac{\pi}{4}$, elementum cuvæ $V(dp^2 + dq^2)$ $= \frac{dp}{4} V(1 + \frac{\pi\pi}{16})$, erit radius of culi $= (1 + \frac{\pi\pi}{16})^{\frac{5}{16} \frac{2}{p}} \cdot \frac{d}{dq}$. ddq.

At fumendis differentialibus fecundis erit

$$\frac{ddq}{dp^3} = \frac{\pi}{2} \left(\frac{1}{2} + \frac{1.1.3}{2.2.4} (1 - pp) + \frac{1.1.3 \cdot 3.5}{2.2.4.4.6} (1 - pp)^3 + \&c \right) - \frac{\pi}{2} pp \left(\frac{1.3}{2.4} + \frac{1.11.3 \cdot 5}{2.2.4.6} (1 - pp) + \frac{1.3 \cdot 3.5 \cdot 5.5}{2.2.4.4.6.7} (1 - pp)^3 + \&c \right)$$

Posito ergo p = 1, erit $\frac{ddq}{dp^2} = \frac{\pi}{2} (\frac{1}{2} - \frac{3}{8}) = \frac{\pi}{16}$: Unde in puncto curvæ D erit radius evolutæ $= \frac{16}{\pi} (1 + \frac{\pi}{16}) \mathcal{V}(1 + \frac{\pi}{16})$, qui valor in numeris proxime reperitur = 10, 470672.

AXIX.

DG fit tangens

, erit BG
$$\equiv \frac{ip}{dq}$$

 $\equiv 2BC$, & CG

$$xV(dp'+dq')$$

6. XIX. Potest hinc adhuc alia series inveniri, quæ valorem applicatæ PQ =q exprimat. Confideretur enim illud alterum curvæ punctum q, pro quo sit abscissa Cp = P & applicata pq = Q, erit quoque ob P > 1.

$$Q = \frac{\pi}{2} (1 + \frac{1.1}{2.2} (PP - 1) - \frac{1.7.1.3}{2.2.4.4} (PP - 1)^2 +$$

$$\frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} (PP-1)^1 - &c.)$$

Jam vero supra notavimus, si sit $P = \frac{1}{n}$, fore $Q = \frac{q}{n}$: quare his valoribus substitutis impetrabimus novam æquationem

inter p & q, qua natura curvæ pariter exprimetur.

$$q = \frac{\pi}{2} P \left(1 + \frac{1.1}{2.2} \left(\frac{1 - pp}{pp} \right) - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} \left(\frac{1 - pp}{p^4} \right)^4 + \frac{1.1.13 \cdot 3.5}{2.2.4.4.6.6} \left(\frac{1 - pp}{p^4} \right)^4 - &c. \right)$$

quæ si cum ante inventa combinetur, innumerabiles aliæ novæ æquationes obtineri poterunt. Veluti fi prior per p multiplica. ta ab hac fubtrahatur, prodibit.

$$q - pq = \frac{\pi}{2} p \left(\frac{1 \cdot 1}{2 \cdot 2} \frac{(1 - pp)(1 + pp)}{pp} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} \frac{(1 - pp)'(1 - p^{+})}{p^{+}} + &c. \right)$$

quæ reducitur ad hanc:

$$1 = \frac{\tau}{4} (1+p) (\frac{1}{2}, \frac{1+pp}{p} - \frac{1.1.3}{2.4.4} (1-p^4) (1-pp) + \frac{1.1.3 \cdot 3.5 (1+p^4) (1-pp)^4}{2.4.4 \cdot 6.6} - &c.)$$

vel cum feries adhuc sit divisibilis per $\frac{1+FP}{2n}$ erit

$$q = \frac{(1+p)(1+pp)}{8 \circ p} (1 - \frac{1 \cdot 3}{4 \cdot 4} \frac{(1-pp)}{pp}) (1-pp) + \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1-pp)^* - \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} (1-pp+p^*) (1$$

§. XX. Manifeftum autem est has series parum subsidii aferre, si applicatas invenire velimus, quæ longius a BD, quæ abstissæ p ≡ 1 respondet, sint remotæ, si enim pro p ponatur numerus vel valde magnus vel valde parvus, series inventa vel parum admodum convergit vel etiam divergit. Si enim inde longitudinem primæ appliætæ CA, quæ abeissæ p ≡ 0 respondet, dessirie velimus, serie primum inventa uti conveniet, quia in reliquis termini evadunt insinite magni. Habebimus igitur pro hoc casu p ≡ 0;

$$q = \frac{\pi}{2} \left(1 - \frac{1.1}{2.2} - \frac{1.1.1.2}{2.2.4.4} - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} - \frac{1.1.1.3.3.5.5.7}{2.2.4.4.6.6.8.8} - \text{ &c.} \right)$$

. XXI.

(<u>1-pp</u>) +

 $(rp) + \frac{1.3.3.5}{4.4.6.5}$

parum fubidii gius a BD, qaz o p ponatur nuferies invendivergit. Si ux abcilla p= nta uti conveni. Habebi-

3.5 6.6

ni actu colli-1us esse = 1,

∮. XXI.

§. XXI. Quanquam autem nunc quidem novimus esse

$$1 - \frac{1.1}{2.2} - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} - &c. = \frac{2}{\pi}$$

tamen inventio fummæ hujus feriei non parum ardua videtur, fi a priori tentetur. Veritatem quidem ex formula, quam quondam Wallifius pro circuli quadratura dedit, intelligere licet, fi termini ab initio in unum colligantur, fic enim prodit

$$1 - \frac{1.1}{2.2} = \frac{1.3}{2.2}$$

$$\frac{1.3}{2.2} - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} = \frac{1.3.(4.4 - 1.1)}{2.2.4.44} = \frac{1.3.3.5}{2.2.4.4}$$

$$\frac{1.3.3.5}{2.2.4.4} - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} = \frac{1.3.3.5.5.7}{2.2.4.4.6.6}$$

unde valor seriei in insinitum continuatæ erit

quæ expressio cum sit ipsa Wallistana, patet summam nostræ seriei esse = 2. Interim tamen juvabit tradere methodum hanc seriem aliasque similes a priori summandi.

Problema.

Invenire fummam hujus feriei infinitæ:

$$1 - \frac{1}{2.2} - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} - \frac{1.1.1.3.5}{2.2.4.4.6.6} - &c.$$

oujus lex progressionis primo intuitu est manifesta.

.

So

Solutio.

§. XXII. Ponatur fumma hujus ferici, quæ quæritur = r, ut fit

$$t = 1 - \frac{1.1}{2.2} - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} - &c.$$

Jam eligatur feries, cujus fumma constat, & cujus coefficientes jam in his terminis contineantur. Cujusmodi est hæc

$$\frac{1}{\sqrt{(1-xx)}} = 1 + \frac{1}{2}xx + \frac{1 \cdot 3 \cdot x}{2 \cdot 4}x^{4} + \frac{1 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 4 \cdot 6}x^{6} + \frac{1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7}{2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 8}x^{8} + \frac{1}{2}x^{2} + \frac{1}{2}x$$

Erit ergo per differentiale quodpiam dP multiplicando & integrando

$$\int_{V} \frac{dP}{(1-xx)} = P + \frac{1}{2} \int x x dP + \frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 4} \int_{x}^{4} dP + \frac{1 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 4 \cdot 6} \int_{x}^{6} dP + &c.$$

Nunc differentiale hoc dP its definiatur, ut si post integrationem ponatur x = 1. fist

$$\int xdP = -\frac{1}{2}P$$

$$\int x^{4} dP = +\frac{1}{4} \int xxdP = -\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{4}P$$

$$\int x^{6} dP = +\frac{1}{4} \int x^{4} dP = -\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{4} \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{5}{4}$$

$$\int x^{6} dP = +\frac{1}{4} \int x^{4} dP = -\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{4} \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{5}{4} \cdot$$

quo facto si hi valores substituantur habebitur:

$$\int_{V(1-xx)}^{dP} = P\left(1 - \frac{1.1}{2.2} - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} - &c.\right)$$

ideoque

itur = 4m ft

&c. efficientes jan

1.3.5.7 x +

& integrando

egrationem

leoque

1eoque

ideoque $\int \frac{dP}{V(1-xx)} = P_I$, si quidem post integrationem statuatur x = 1.

§. XXIII. Huc ergo res redit, ut quæratur formula differentialis dP, ut superioribus conditionibus satissat.

feu ut in genere fit $\int x^{\mu+2} dP = \frac{\mu-1}{\mu-2} / x^{\mu} dP$, fi quidem post

integrationem utramque ponatur $x \equiv 1$. Omiffa igitur hac conditione fit

$$\int_{x}^{\mu+2} dP = \frac{\mu-1}{\mu+2} \int_{x}^{\mu} dP + \frac{Qx}{\mu+2}$$

ubi Q ejus modi sit sunctio ipsus x, quæ evanescat posito x = 1.

Capiantur ergo differentialia, eritque per x dividendo

$$xxdP = \frac{\mu - 1}{\mu + 2} dP + \frac{xdQ + (\mu + 1) Qdx}{\mu + 2}$$

feu o = $(\mu - 1) dP - (\mu + 2) xxdP + xdQ + (\mu + 1) Qdx$ quæ æquatio, cum locum habere debeat pro omni valore ipfius μ , refolvetur in has duas:

$$0 = dP - xxdP + Qdx$$

$$0 = -dP - 2xxdP + xdQ + Qdx$$
and fit
$$dP = -\frac{Qdx}{1 + 2xx} = \frac{xdQ + Qdx}{1 + 2xx}$$

& xdQ(1-xx) = -Qdx(2+xx)

Quæ

Quare cum fit
$$\frac{dQ}{Q} = \frac{dx(2+xx)}{x(1-xx)} = -\frac{2 dx}{x} = -\frac{3 x dx}{1-xx}$$

erit
$$Q = \frac{-(1-xx)^{\frac{1}{2}}}{xx}$$
 & $dP = \frac{dx}{xx} V(1-xx)$

§. XXIV. Verum hic notandum est, etsi valor ipsius Q evanescae posito x = 1; tamen casu μ = 0, quantitatem algebraicam μ + 1

 $\frac{Qx}{\mu+2}$ non evanescere, si ponatur x=0, quæ tamen conditio æque

est necessaria atque altera, ita ut hoc casu non sit $\int xxdP = -xP$. Cum autem reliquæ formulæ quibus $\mu > 0$ locum habeant, a formula $\int xxdP$ erit incipiendum, eritque

$$f_x^4 dP = \frac{1}{4} fxxdP$$

$$f_x^6 dP = \frac{3}{6} f_x^4 dP = \frac{1 \cdot 3}{4 \cdot 6} fxxdP$$

$$f_x^6 dP = \frac{5}{8} f_x^6 dP = \frac{1 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 6 \cdot 8} fxxdP$$

unde habebitur

$$\int \frac{dP}{V(1-xx)} = P + \int xxdP(\frac{1}{2} + \frac{1.1.3}{2.4.4} + \frac{1.1.3.3.5}{2.4.4.6.6} + &c.)$$

At eff
$$\frac{1}{2} + \frac{1.1.3}{2.4.4} + \frac{1.1.3.3.5}{2.4.4.6.6} + & = 2 (1-1); ideoque$$

/dP

$$-\frac{3 x dx}{1 - xx}$$

ipfius Q evanelou acem algebraicam

nen conditio æque t /xxdP = -ip

n habeant, a for-

· ;); ideoque

SP

$$\int \frac{dP}{V'(1-xx)} = P + 2(1-r) \int xx dP. \quad \text{At ob } dP = \frac{dx}{xx} V'(1-xx)$$

$$\text{erit } P = C - \frac{V(1-xx)}{x} - A \text{ fin } x;$$

$$\int xx dP = \int dx V'(1-xx) = \frac{1}{2} A \text{ fin } x + \frac{1}{2} x V'(1-xx), & \int \frac{dP}{V(1-xx)} = D - \frac{1}{2}$$

ubi constantes C & D ita accipi debent, ut integralia hæc evanescant polito x = 0: quanquam autem utraque feorfim fit infinita, tamen conjunctæ se mutuo destruent. Erit enim

$$\int \frac{dP}{\sqrt{(1-xx)}} - P \stackrel{=}{=} D - \frac{1}{x} - C + \frac{V(1-xx)}{x} + A \text{ fin } x$$
 que ut evanescat posito $x = 0$, debet esse $D = C$, ideoque posito jam $x = 1$ fiet $\int \frac{dP}{\sqrt{(1-xx)}} - P \stackrel{=}{=} -1 + \frac{\pi}{2}$: & quia eodem hoc casu est $fxxdP = \frac{\pi}{4}$, prodibit

$$-1+\frac{\pi}{2}=2(1-1)\frac{\pi}{4}=\frac{\pi}{2}-\frac{\pi}{2}$$

hincque colligitur fore $\frac{\pi}{1} = 1 & i = \frac{2}{2}$ feu

$$1 - \frac{1.1}{2.2} - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} - & = \frac{2}{\pi}$$

uti ex rei natura jam conclufimus.

Euleri Opuscula Tom. II.

S

§. XXX.

§.XXV. Quoniam igitur eruimus in ipfo initio effe applicatum curvæ $C\Lambda \equiv r$, indolem hujus curvæ prope punêtum A indagemus, feu in volorem applicatæ q inquiramus, fi ableiffa p fuerit valde parva. In hune finem ponamus ireum $1 - pp \equiv nn$, & cum fit

$$q = \frac{\pi}{2} \left(1 - \frac{\text{I. I.}}{2.2} nn - \frac{\text{I. I. I. 3.}}{2.2.444} n^4 - \frac{\text{I. I. I. 3.3.5}}{2.2.446.6} n^6 - \&c. \right)$$

& quia novimus fore praxime $q \equiv \mathbf{r}$, addamus æqualitatem modo inventam:

$$0 = 1 - \frac{\pi}{2} \left(1 - \frac{1.1}{2.2} - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} n^6 - \&c. \right)$$

arque habebimus:

$$q = 1 + \frac{\pi}{2} \left(\frac{1.1}{2.2} (1 - nn) + \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} (1 - n^4) + \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} (1 - n^4) + &c. \right)$$

cujus feriei cum finguli temini fint per r $-nn \equiv pp$ divifibiles, reducetur hac exprefio ad hanc:

$$q = 1 + \frac{\pi}{8} PP \left(1 + \frac{1 \cdot 3}{4 \cdot 4} \left(1 + nn\right) + \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} \left(1 + nn + n^{4}\right) + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} \left(1 + n^{2} + n^{4} + n^{6}\right) + &c.\right)$$

 $\S.XXVI.$ Quodfi in hac expressione singuli termini ad potestates ipsius nevolvantur, reperietur

nicio esse applicapun stum A indisi abscissa p suerit — pp — m, &

ualicatem m

rp aivisoues,

ermini ad potes

$$q = 1 + \frac{1}{2} pp$$

$$\begin{cases}
+\frac{1.1}{2.2} + \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} + \frac{1.1.1.3 \cdot 3 \cdot 5}{2.2.4.4 \cdot 6 \cdot 6} + \frac{1.1.1.3 \cdot 3 \cdot 5}{2.2.4.4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} + &c. \\
+\frac{1.1.1.3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{2.2.4.4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} + &c. \\
+\frac{1.1.1.3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{2.2.4.4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} + &c. \\
+\frac{1.1.1.3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{2.2.4.4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} + &c. \\
+\frac{1.1.1.3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{2.2.4.4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} + &c.
\end{cases}$$

At ex supra inventis habemus summam primæ seriei

$$\frac{1.1}{2.2} + \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} + \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} + &c. = 1 - \frac{2}{\pi}$$

quæ si primo termino multetur, prodibit secunda, quæ est coessiciens ipsius nn, ita ut sit

$$\frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} + \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} + &c. = \frac{1.3}{2.2} - \frac{2}{\pi}$$

hac denuo primo termino multata, dabit coefficientem ipfius nº, nempe

$$\frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} + &c. = \frac{1.3.3.5}{2.2.4.4} - \frac{2}{4}$$

3 2

fimi-

fimilique modo coefficiens ipfius n^e erit $=\frac{1.3.3.5.5.7}{2.2.4.4.6.6}$ $=\frac{2}{\pi}$ & ita porro, fieque tendem obtinebitur.

$$q = 1 + \frac{\pi}{2} PF \left(\left(1 - \frac{2}{\sqrt{\pi}} \right) + \left(\frac{1.3}{2.2} - \frac{2}{\pi} \right) nn + \left(\frac{1.3 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} - \frac{2}{\pi} \right) n^{4} + \left(\frac{1.3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} - \frac{2}{\pi} \right) n^{6} + \&c. \right)$$

vel erit;

$$q = 1 + pp \left(\left(\frac{\pi}{2} - 1 \right) + \left(\frac{1.3}{2.2} \frac{\pi}{2} - 1 \right) nn + \left(\frac{1.3}{2.2} \cdot \frac{3.3 \cdot 5}{2} \cdot \frac{\pi}{2} \right) nn + \left(\frac{1.3 \cdot 3 \cdot 5}{2.2 \cdot 4 \cdot 4} \cdot \frac{\pi}{4} \right) nn + \left(\frac{1.3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5}{2.2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} \cdot \frac{\pi}{2} - 1 \right) n^4 + &c. \right)$$

§. XXVII. Ponamus jam hic n = 1, ut obtineamus æquationem hujus formæ q = 1 → App, qua natura curvæ prope punchum A exprimitur: cum enim conjectare líceat veram æquationem futuram elle hujus formæ:

 $q=1+A_Fp+B_P^*+C_P^*+D_P^*+A_C$.

fi abcifia p valde parva affumatur, reliqui termini præter binos primos ommitti poterunt, atque ex æquatione $q=1+A_Fp$, tam positio tangentis, quam curvatura in puncto A colligi poterit. Positio enim AR = x, RQ = y, ent $q=1+xC_F = y$, ideoque si arcus AQ sucrit minimus, is cum parabola consundateur, cujus æquatio x=A yy seu $y=\frac{1}{A}$, x, ac properea $\frac{1}{A}$ parameter. Unde sequitur tangentem curvæ in A fore ad rectam AC perpendicularem, C: radium osculi ibidem esse $\frac{1}{2A}$.

<u>5.5.7</u> ±

) $hii + (\frac{1.3.3.5}{2.2.44}$

(1.3.3.5. +

5 + &c.)

t obtineamus ra curvæptotat veram æ-

&c.

ræter binos

1 + Aff,
ligi poterit

y, ideonfundetur,

A pareA am AC

XXVIII.

§. XXVIII. Hie igitur coefficiens A reperietur, fi in superiore serie, per quam quantitas pp multiplicatur, ponatur $n \equiv 1$; ita ut sit

$$A = (\frac{\pi}{2} - 1) + (\frac{1 \cdot 2}{2 \cdot 2} \cdot \frac{\pi}{2} - 1) + (\frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} \cdot \frac{\pi}{2} - 1) + \&c.$$

que autem si ejus summatio tentecur, tam parum convergens deprehenditur, ut ejus summam adeo insnitam suspicari debeamus. In hac autem suspicare eo magis construamur, si seriem primo (§. 15.) inventam, secundum dimensiones ipsius p evolvamus, unde-si:

$$= \frac{v}{2} \begin{cases} 1 - \frac{1 \cdot 1}{2 \cdot 2} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} - \&c. \\ + p_{f}(\frac{1 \cdot 1}{2 \cdot 2} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 2}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} \cdot 3 + \&c.) \\ - p_{s}(\frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} \cdot 3 + \&c.) \end{cases}$$

§. XXIX, Hinc ergo coefficiens ipfius pp in æquatione generali pro curva $q = + A_F p + B_P + C_P + D_P + \&c$. erit

$$A = \frac{\pi}{2} \left(\frac{1.1}{2.2}, 1 + \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4}, 2 + \frac{1.1.1.3.3.6}{2.2.4.46.6}, 3 + &c. \right)$$
for $A = \frac{\pi}{4} \left(\frac{1}{2} + \frac{1.1.3}{2.2.4.4} + \frac{1.1.3.3.5}{2.2.4.46.6}, \frac{5.5.7}{2.2.4.46.6}, \frac{5.6.7}{2.2.4.46.6}, \frac{5.6.7}{2.2.4.46.6} + &c. \right)$

fimilique modo & reliquos coefficientes B, C, D. &c. ex hac ferie eruere licebit. Verum hoc labore fuperfedere poterimus, cum liqueat non folum coefficientem A, fed etiam omnes reliquos pro-S 3 dituros dituros esse infinitos. Perspicuum hoc siet ex solutione hujus pro-

Problema.

Invenire fummam hujus feriei infinitæ:

$$S = \frac{1}{2} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 2 \cdot 4} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} + \&c.$$

Solutio.

§. XXX. Assumatur ad hanc summam s inveniendam hæc formula:

$$\frac{1}{V(1-xx)} = 1 + \frac{1}{4}xx + \frac{1}{2}\frac{2}{4}x^4 + \frac{1}{2}\frac{3}{4\cdot 6}x^6 + &c.$$
ut fit
$$\int \frac{dP}{V(1-xx)} = P + \frac{1}{2}\int xxdP + \frac{1}{2}\frac{3}{4}\int x^4dP + \frac{1}{2}\frac{3}{4}\frac{5}{6}\int x^6dP + \frac{1}{2}\frac{3}{4}\frac{5}{6}\int x^6dP$$
+ &c.

fitque fi post integrationes singulas ponatur x = 1

$$f_{xx}dP = \frac{3}{4}P$$

$$f_{x}^{4}dP = \frac{5}{6}f_{xx}dP = \frac{3.5}{4.6}P$$

$$f_{x}^{6}dP = \frac{5}{8}f_{x}^{4}dP = \frac{3.5.7}{4.6.8}P$$

hincque fice

ione huius pro-

nienden hat

1-5. fx 4P

åc.

$$\frac{dP}{V(1-xx)} = P(1 + \frac{1.3}{2.3} + \frac{1.3.3.5}{2.4.4.6} + \frac{1.3.3.5.5.7}{2.4.4.6.6.8} + &c.)$$
five $\int \frac{dP}{V(1-xx)} = 2Px$; unde invento P, reperietur s appoint integrationem ponatur $x = 1$.

§. XXXI. Cum igitur generaliter effe debeat.

$$\int_{x}^{\mu+1} dP = \frac{\mu+3}{\mu+4} \int_{x}^{\mu} dP + \frac{x}{\mu+4} Q$$

dummodo Q ejusmodi sit sunctio, que evanescat posito x = 1, erit

$$(\mu+4) xxdP = (\mu+3) dP + xdQ + (\mu+1) Qdx$$

unde dux fequences æquationes conficientur.

$$xxdP = dP + Qdx$$

$$4xxdP = 3dP + dQ + Qdx$$

&
$$dP = \frac{-Q dx}{1 - xr} = \frac{-xdQ - Q dx}{1 - xr}$$

hincque elicitur
$$\frac{dQ}{Q} = \frac{\frac{3-4xx}{2dx-3xxdx}}{x(1-xx)} = \frac{2dx}{x} \frac{-xdx}{1-xx}$$

&
$$Q = -xx\sqrt{(1-xx)}$$
. Quare habebitur

$$dP = \frac{xxdx}{\sqrt{(1-xx)}} & \frac{dP}{\sqrt{(1-xx)}} = \frac{xxdx}{1-xx} = -dx$$

$$+ \frac{dx}{\sqrt{x}} = -dx$$

Fiet ergo P $\equiv \frac{x}{4}\pi$, si post integrationem ponatur $x \equiv x$

1t

at
$$\int \frac{dP}{V(1-xx)} = -x + \frac{1}{2}1 \frac{1+x}{1-x}$$
, cujus valor polito $x = x$ fit utique infinitus. Erit igitur $r = 0$, feu fumma ferici propo-

Etæ infinite magna.

 XXXII. Quia igitur coefficiens A ipfius pp, in æquatione

q=1+Ap++, Bp++ Cp+ &c.

est infinitus, radius osculi curvæ inpunsto A utique erit infinite parvus. Verum præterea hæc æquatio: in qua omnes omnino coessicientes A, B, C, D &c. flunt infiniti, nihil plane ad curvæ cognitionem consert. Quia enim radius osculi curvæ in A est infinite parvus, natura curvæ circa punstum A hujus modi æquati-

one q = 1 + ap exprimetur, in qua exponens m binario fit minor, verumtamen unitate major: fed ex omnibus, quee haßernus funt tradita nulla via paret, qua hune exponentem m firutari queamus. Cum enim is numerus integer esse nequent, nulla serierum, quas pro q eruimus, ita est comparata, ut ex ea potestatem ipsius p irrationalem elicere liceat.

6. XXXIII. Hinc intelligimus problema esse summopere difficile, quo equatio tantum clementaris requiritur, quæ naturam curvæ propositæ A QD q siltem proxime circa punctum A exhibeat. Notum est enim si penatur AR = x & RQ = y, quæcunque suerit curva AQ, naturam minimæ ejus portiunculæ cir-

ca A semper sujusmodi æquatione y Ax, comprehendi posse; siquidem curva sit algebraica; pro curvis autem transcendentibus certum videtur, quasvis earum minimas portiunculas curva arcubus curvarum algebraicarum comparari posse. Quare in nostra curva, ets

r polito r II

ı ferici propo-

ff, in zou-

e erit infinite mnes omnino lane ad curvæ æ in A est inmodi æquati-

m binario fit. quæ haftem m ferutari, nulla feriepotestatem

quæ Batte ctum Aex-= y, quæneulæ cir-

ndi pofe; ndentibus n arcubus ra curva, etfi etsi est transcendens, hoc eo magis mirum videri debet, quod nul-

la hujusmodi formula y = Ax exhiberi possit, quæ saltem minimæ ejus portiunculæ circa A sitæ naturam declaret.

§. XXXIV. Hunc nodum ut refolvamus, æquationem nobis finitam inter coordinatas p & q inveftigare oportebit, quæ etfi, ut facile prævidere licet, ad differentialia fecundi ordinis exturget, tamen ad accuratiorem curvæ cognitionem magis erit accomodata. Eliciemus autem hujusmodi æquationem, quæ numero terminorum finico conflet, fi feriem primo inventam ad fummam revocabimus. Cum enim pofito i — pp m fit

$$\frac{2q}{\pi} = 1 - \frac{1.1}{2.2} nn - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} n - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} n - \&c.$$

Erit differentiando

$$\frac{2dq}{-dn} = -\frac{1.1}{2}n - \frac{1.1.1.3}{2.2.4}n^{\frac{3}{2}} - \frac{1.1.1.3.3.5}{2.2.4466}n^{\frac{5}{2}} - &c.$$

quæ per n multiplicata denuoque differentiata dat

$$\frac{2}{\sqrt{dn}} d \frac{ndq}{dn} = -1.1 n - \frac{1.1}{2.2} 1.3 n - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} 3.5 n - &c.$$

Multiplicetur hæc per $\frac{dn}{n}$ ac rursus integretur, erit

$$\frac{2}{\pi} \int \frac{1}{n} dn \frac{ndq}{dn} = -1, n - \frac{1.1}{2.2}, 1 n^{\frac{3}{2}} - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4}, 3 n^{\frac{5}{2}} - \frac{6c}{2.2.4.4}$$

Multiplicetur per dn & integrando prodibit,

$$\frac{2}{\pi} \int \frac{dn}{n_p} \int \frac{1}{n} d \frac{ndg}{dn} = \frac{1}{n} - \frac{1 \cdot 1}{2 \cdot 2} \frac{n}{n} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 1^{\circ}3}{2 \cdot 2 \cdot 4} \frac{3}{n} - & & \\ \text{quæ feries cum fit ipfa propofita, per } n \text{ divifa crit}$$

$$\frac{2}{\pi} \int \frac{dn}{n} \int \frac{1}{n} d \cdot \frac{ndq}{dn} = \frac{2q}{\pi} \int \frac{dn}{n} \int \frac{1}{n} d \cdot \frac{ndq}{dn} = \frac{q}{n}$$

§. XXXV. Sumamus nunc differentialia, habebiturque

$$\frac{dn}{n^2} \int \frac{1}{n} d. \frac{ndq}{dn} = \frac{ndq - qdn}{nn} \text{ fcu}$$

$$\int \frac{1}{n} d. \frac{ndq}{dn} = \frac{ndq}{nn} - nq.$$

porroqué differentiando

$$\frac{1}{n} d. \frac{ndq}{du} = nd. \frac{ndq}{du} + ndq - ndq - qdu$$

feu
$$(1-nn)$$
 d. $\frac{ndq}{dn} + qndn = 0$

Jam ob I —
$$nn = pp$$
 erit $ndn = -pdp & \frac{dn}{n} = -\frac{pdp}{1 - pp}$

unde fit
$$-ppd$$
. $\frac{(1-pp) dq}{pdp} - pqdp = 0$ feu

d.
$$\frac{(1-pp)dq}{pdp} + \frac{qdp}{p} = 0$$
. Sumatur jam dp constans crit

$$\frac{(1-pp)\ dq}{pdp} - \frac{dq\ (1+pp)}{pp} + \frac{qdp}{p} = 0 \text{ for }$$

$$p (1-pp) ddq - dpdq (1+pp) + pqdp = 0.$$

WXXVI.

6. XXXVI. En igitur æquationem differentialem fecundi gradus pro curva propofita

$$p(1-pp) ddq - dpdq(1+pp) + pqdp = 0$$

ex qua potestas illa ipsius p in æquatione q = 1 + Ap elici debet, fi absciffa p valde parva statuatur. Cum igitur fiet dq = m

Ap
$$m-1$$
 dp & ddq $\equiv m (m_{\gamma}-1)$ Ap $m-2$

$$m-1$$

$$m+1$$

$$m-1$$

$$m-1$$
fou $m (m-1)$ Ap $m-1$

$$m-1$$

$$m-1$$

Deberet ergo effe m = 2, ut terminus Ap

cum p comparari posset, sed tum iterum obtinetur A = v:prætereavero hinc perspicitur exponentem m nullo modo numerum fractum esse posse, ita ut hine difficultas fupra memorata augeri potius quara tolli videatur.

S. XXXVII. Quodfiregulis confueris uti velimus ad æquationem inventam in seriem evolvendam, quæ secundum potestates ipsius p procedat, quoniam novimus primum seriei terminum. effe = 1, nullam aliam formam inde colligere licet nisi hanc:

$$q = 1 + Ap + Bp + Cp + Dp + &c.$$

$$\frac{dq}{dp} = 2Ap + 4Bp^{3} + 6Cp^{5} + 8Dp^{7} + &c.$$

YXVI.

&
$$\frac{ddq}{dv^3} = 2 A + 12 Bp^2 + 30 Cp^4 + 56 Dp^6 + &c.$$

qui valores in æquatione substituti præbebunt:

unde omnes coefficientes A, B, C, &c. prodeunt infiniti.

§. XXXVIII. Hinc igitur videmus regulas ordinarias, fecundum quas vulgo forma ferici, in quam æquatio differentialis trensmutanda fit, dijudicari folet, non effe fufficientes, cum hoc cafu nulam sfferant utilitætem: unde noftra æquatio co majorem meretur attentionem. Sequenti tamen modo ex ca natura curvæ prope punctum A colligi poterit, ex quo fimul intelligetur, quemadmodum quoque in aliis cafibus defectus ifte regularium ufu receptarum fuppleri, eæque ad praxin accommodari debeant. Quia enim abfeiliam p hie pro infinite parva habemus, in æçiquatione prot — pp & 1 → pp ponere licebit i, & quia novimus effe hoc cafu proxime q — i, pro quantitate finita q unitatem feribamus; quo facto æquatio differentio- differentialis inventa pro canq, quo abscifa p et minima fequentem induet formam;

§. XXXIX. Hujus jam æquationis refolutio eft facilis, cum enim dp fit conftans, ponatur dq = rdp, erit ddq = drdp, hebebiturque:

las ordinnis, o differentis ites, cum hos o o majorim ex ea nural intelligent, regularumula lari debeant, in aqua novimus ele iatem feriberta pro cam;

cilis, cume 5 e biturque:

12

five
$$\frac{pdr - rdp}{FP} + \frac{dp}{P} = 0$$

cujus integrale est: $\frac{r}{p} + l_p = C$, unde fir

$$r = Cp - plp$$

ideoque dq = Cpdp - pdp lp

Here jam equatio integrata dabit:

$$q = 1 + \frac{1}{2} Cp^2 - pp / p + \frac{1}{4} pp$$

in qua cum terminus pp incomparabiliter sit minor quam ppld, erit pro curva: initio A:

$$q = 1 - \frac{1}{2} pplp$$

§. XL. Nuncigitur naturam curvæ prope initium Aæquatione simplici definire possumis: si enim vocemus $A R \equiv x \& RQ \equiv y \text{ ob } p \equiv y \& q \equiv 1 + + x$, orietur hæc $x = -\frac{1}{2}$ yy $\frac{1}{2}$, ad quam æquatio generalis pro curva revocatur, si coordinatæ x & y sint quam minimæ. Patet igitur ne minimum quidem arculum-circa. A tanquam portiunculam curvæ algebraicæ spectari posse, sed ejus naturam logarithmos implicare. Et quoniam æquatio logarithmica in exponentialem transformari potest, initium curvæ nostræ A commune erit cum linea transcendente, cujus æquatio

ent $\epsilon = y$, fumto ϵ pro numero cujus logarithmus hyperbolicus eft $\equiv 1$.

9. XLI. Æquatione hac x — 139/y confirmantur quoque ea, quæ supra jam de assedionibus huius curvæ in punso A netavimus. Primo enim patet si sit y = 0, fore quoque yylyac proinde x = 0, ets hoc casu sit sy = ∞. Deinde cum sit y = yyly = 19/y, quia y incomparabiliter est minus quam yly, y = yyly = 19/y, quia y incomparabiliter est minus quam yly, enter the proposed propo

erit dx = -ydy fy, ac propterea $\frac{dy}{dx} = \frac{-1}{y/y} = \infty$ posito y = 0; unde patet tangentem curvæ in A ad abscissam A R esse perpendicularem. Porro cum sit subnormalis $\frac{ydy}{dx} = \frac{-1}{fy}$, hocque cass subnormalis radio evolutæ æquetur, ob $y = \infty$ si y = 0, manifestum est radium osculi curvæ in A esse insinite parvum.

6. XLII. Maxime autem differt hæc curva a curvis algebraicis, quæ in initio A quoque habent radium ofculi evanescentem. Curvarum enim algebraicarum, quæ hac indole gaudent. natura circa initium A hujusmodi formula exprimitur x = a v existence m < 2, attamen m > 1. Sit igitur m = 2 - existence fractione unitate minore, ut fit x = ay , erit dx = a(2 --) y dy, ideoque $\frac{dy}{dx} = \frac{1}{\alpha(1-\epsilon)y^{1-\epsilon}} = \infty \text{ ob } y$ = 0: as radius ofculi, qui fubnormali $\frac{ydy}{dx}$ æqualis est, erit $\frac{y}{a(2-x)}$ unde radius ofculi evanescens in curva algebraica quacunque eric ad radium ofculi in nostræ curvæ puncto A ut-y ly ad a (2--) hoc eft ut 0 ad 1; quantumvis enim exiguus fit exponens . , cafu y = o femper eft y ly = o, etiamfi fit ly = - v. nostra quidem curva radius osculi in A est infinite parvus, sed tamen

men infinities major cet, quam radius ofculi evanefeens in omni curva algebraica.

§. XLIII. Cognito jam initio feriei, qua valor applicatæ PQ = q per abfeissam CP = p exprimitur, seilicet

non difficile crit hinc formam totius ferici colligere. Cum enim ex æquatione differentio-differentiali intelligatur fequentium terminorum poteflates ipfius p binario crefere, valor ipfius q generatim gemina feric infinita exprimetur, oritque

$$q = t + Ap + Bp + Cp + Dp + &c.$$

$$- \alpha pplp - cp lp - \gamma p lp + \delta p lp - &c.$$

in qua quidem nunc jam novimus esse a = = =

§. XLIV. Cum igitur verus valor ipfius q duplici ferie contineatur, ut utramque feorfim eliciamus, ponamus

$$dq = dr - \frac{sdp}{p} - dslp$$

= on polito y

am A Refe per

 $=\frac{-1}{l_v}$, but

infinite paren

a a curvis alre

fculi evanelen-

ndole guden,

icur x = 41

- " existente "

= a(1-1)

_0: #

inque ent

1 a (2 -)

s w , cafu

Quare in

fed ta-

$$ddq = ddr - \frac{2dpds}{p} + \frac{sdp}{pp} - ddslp$$

Hi valores in nostra æquatione differentiali

$$p (1-pp) ddq - dpdq (1+pp) + pqdp = 0$$

fubilituantur, ac termini per lp affecti feorlim nihilo æquentur, hoc modo duæ obtinebuntur æquationes:

I.
$$p(1-pp) ddt \leftarrow (1+pp) dpdt + ptdp \equiv 0$$

II. $p(1-pp) ddr - (1+pp) dpdr + prdp = 0$

$$2(1-pp) dpdt + \frac{2tdp}{p} \equiv 0$$

6. XLV. Ad has æquationes resolvendas ponatur

$$r = 1 + \Lambda p^{2} + Bp^{2} + Cp^{2} + Dp^{3} + &c.$$

$$r = \alpha p^{2} + \beta p^{2} + \gamma p^{3} + \delta p^{3} + \epsilon p^{3} + &c.$$
eritque differentialibus sumendis

$$\frac{dr}{dp} = 2Ap + 4Bp^{3} + 6Cp^{5} + 8Dp^{7} + &c.$$

$$\frac{ddr}{dp} = 2A + 12Bp + 30Cp + 56Dp + &c.$$

$$\frac{dI}{dp} = 2 \alpha p + 4 \beta p^{3} + 6 \gamma p^{5} + 8 \delta p^{7} + \&c.$$

$$\frac{ddr}{dp^{2}} = 2 \alpha + 12 \beta p^{3} + 30 \gamma p^{4} + 56 \delta p^{6} + \&c.$$

His valoribus substitutis prima æquatio abibit in hanc:

S. XLVI.

brazero Googl

§. XLVI. Si jam fingularum potestatum ipsius p coefficientes nihilo æquales ponantur, erit:

2
$$\alpha = 2 \alpha = 0$$
; α manet indeterminatum
8 $\beta = 3 \alpha = 0$; $\beta = \frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 4} \alpha$
24 $\gamma = 15 \beta = 0$; $\gamma = \frac{3 \cdot 5}{4 \cdot 6} \beta = \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6} \alpha$
48 $\delta = 35 \gamma = 0$; $\delta = \frac{5 \cdot 7}{6 \cdot 9} \gamma = \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8} \alpha$
80 $\epsilon = 63 \delta = 0$; $\epsilon = \frac{7 \cdot 9}{8 \cdot 10} \delta = \frac{1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 7 \cdot 9}{2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8 \cdot 10} \alpha$

Si igitur valor coefficientis primi a conflaret, quem quidem jam vidimus effe : , omnes fequentes coefficientes 6, x ?. &c. forent cogniti. Verum refolutio alterius æquationis quoque hunc nobis valorem ipfius a patefaciet.

S. XLVII. Subflicutis enim feriebus ante traditis in altera acquatione proveniet;

$$2 Ap + 12 Bp + 30 Cp + 56 Dp + 90 Ep + &c.$$

$$- 2 A - 12 B - 30 C - 56 D - &c.$$

$$- 2 A - 4B - 6 C - 8 D - 10 E - &c.$$

$$- 2 A - 4B - 6 C - 8 D - &c.$$

$$+ 1 + A + B + C + D + &c.$$

$$+ 4a + 8\beta - 12\gamma + 16\delta + &c.$$

$$+ 2k + 2\beta + 2\gamma + 2\delta + 2^2 + &c.$$

$$+ 2k + 2\beta + 2\eta + 2\delta + 2^2 + &c.$$

$$+ Unde$$
Unde

g. XLVI.

anc:

as ponatur

. Digitted by Googl

- Unde simili modo elicitur:

$$8B - 3A - 6\beta + 4\alpha = 0$$
; 2.4 B-1.3A+2(2-\frac{1.3.3}{2.4})\alpha = 0

$$24C - 15B - 10\gamma + 8\beta = 0$$
; 4.6 C-3.5 B+2 $(4 - \frac{3.5 \cdot 5}{4.6})6 = 0$

$$48D - 35C - 14\delta + 12\gamma = 0$$
; 6.8 D-5.7C+2(6- $\frac{5 \cdot 7 \cdot 7}{6.8}$) $\gamma = 0$

$$\$0E - 63D - 18\epsilon + 16\delta = 0; 8.10E - 7.9D + 2(8 - \frac{7.9.9}{8.10})\delta = 0$$

XLVIII. Cognito igitur valore ipfius α = 1/4 altera feries s, quæ logarithmum ipfius p involvit, tota innotefcit, erit enim:

$$\begin{array}{l}
\epsilon = \frac{1}{5} \\
\beta = \frac{1.1.3}{2.2.4} \\
\gamma = \frac{1.13.3.5}{2.2.4.4.6}, \\
\delta = \frac{1.13.3.5.5.7}{2.2.4.4.6.6.8} \\
\epsilon = \frac{1.1.3.3.5.5.7.9}{2.2.4.4.6.8.8}$$

fletque hinc $s = a p p + \beta p^{\dagger} + \gamma p^{\dagger} + \delta p^{\dagger} + \epsilon p^{\circ} + \&c.$

§. XLIX. Quod autem ad alteram seriem attince $r=1+Ap^2+Bp^4+Cp^4+Dp^4+Ep^4+&c.$

primus

primus coefficiens A hinc manet indeterminatus, cujus rei ratio eft, quod has series ex æquatione differentiali secundi gradus elicuimus, quæ duplici determinatione indiget, u ad nostrum casum accommodetur. Quare valorem hujus coefficientis A ex ipsa curvæ natura definiri oportet, eo autem invento, reliqui innotescent ex his formulis, ad quas superiores redeunt.

$$B = \frac{1.3}{2.4} A - \frac{1}{1} \alpha \left(\frac{3}{2.2} + \frac{1}{1.1} \right)$$

$$C = \frac{3.5}{2.4} B - \frac{1}{1} \beta \left(\frac{3}{3.5} + \frac{1}{2.2} \right)$$

$$D = \frac{5.7}{6.8} C - \frac{1}{1} \gamma \left(\frac{3}{4.4} + \frac{1}{4.4} \right)$$

$$E = \frac{7.9}{890} D - \frac{1}{1} \delta \left(\frac{3}{5.5} + \frac{1}{4.4} \right)$$

§. L. His autem omnibus coefficientibus inventis ad datam quamvis abscissam GP = p, valor respondentis applicatæPQ = q ita definitur, ut sit

$$-q = \mathbf{1} + \mathbf{A}\mathbf{p}^2 + \mathbf{B}\mathbf{p}^2 + \mathbf{C}\mathbf{p}^2 + \mathbf{D}\mathbf{p}^2 + &c.$$

$$-applp - \beta p^2 lp - \gamma p^2 lp - \delta p^2 lp - &c.$$

quæ feries si abscissa p suerie unitate multo minor, satis promte convergit, ut inde valor ipsius q cognosci queat. Hine vero etiam applicatæ, quæ abscissis multo majoribus unitate respondent, desiniri poterunt, quia abscissa $\frac{1}{p}$ respondet applicata $\frac{q}{p}$. Quare si abscissa unitate multo major ponatur = P eique respondens applicata = Q ob $p = \frac{1}{p}$ & q = p $Q = \frac{Q}{p}$ erit

primus

2(2-13-3)

: (4-355)=

: (6-5-7-7)

(8-799) =

_ lakers fe

feit, erit com:

Hinc si abscissa P fiat infinita erit

$$Q = P + \frac{\alpha l P}{P} \text{ feu } Q - P = \frac{\alpha l P}{P}$$

unde natura rami $\mathbf{D}q$ in infinitum extensi & ad asymtotam $\mathbf{CV}$ approprinquantis colligitur.

§. LI. Quia porro novimus, fi p = 1 fore $q = \frac{\pi}{2}$ pro

hoc casu æquatio inventa hanc formam ob /1 = induet

$$\frac{\pi}{2} = 1 + A + B + C + D + E + &c.$$

Cum igitur valor A nondum fit definitus, reliqui vero B, C, D &c. ab eo pendeant, hac æquatio conditionem continet, qua valor ipfus A determinatur. Ita fellicet valorem ipfus A comparatum effe oportet, ut fumma fericiinfinitæ $I + A + B + C + \infty c$.

fiat - Verum fi valores reliquarum litterarum B, C, D &c. qui

ab A pendent, evolvantur, tam complicatæ refultant exprefiones, uthinc valor ipfius A neutiquam erui posit.

§. LII. Ad hanc constantem A determinandam alia patet via, si datæ cujuspiam ellipsis perimeter ex altera formula in numeris sucrit inventa. Quæ methodus cum requirat, ut omnes coefficientes in frastionibus decimalibus evolvantur, computo perasto reprerietur;

a ____

- DP '+ 4c.

l asymtotam CV ap

fore $q = \frac{1}{2}$ pro
indust

&c.

ui vero B, C, D &c. continet, qua valar pfus A comparatum + B + C + &c.

ultant expressions

inandam alia pate a formula in nunt t, ut omnes cossicomputo perasu 6 □ 0, 5000000000 A quæritur

β□0, 167,5000000000 B □ 0, 37,5000000 A → 0, 10937,50000

γ□0, 17/187,5000; C□0, 234,37,50000 A → 0, 0829312500

δ□0,085,4492188; D□0, 1708984375 A → 0, 0641886393

ε□0, 0672912598; Ε□0, 1345825195 A □ 0, 0524978638

ζ□0,0555152893; F□0, 1110305786 A → 0, 0443481445

η□0, 0472540855; G□0,0945081711 A → 0, 0383663416

€□0, 0411363691; H□0,0822787382 A → 0, 037966962

ε□0, 0364228268; I□0,0728456536 A → 0, 0301949487

κ□0,0326793696; K□0,0653587392 A → 0, 0272843726

&c.

Hisque valoribus inventis, si abcissa sit CP = p, valor applicate q ita definietur ut sit:

$$q \equiv 1 + Ap^{2} + Bp^{4} + Cp^{4} + Dp^{7} + Bp^{10} + Fp^{12} + Gp^{14} + Hp^{16} + Ip^{14} + Kp^{2} + Kp^{2}$$

§. LIII. Deinde vero fupra ejusdem applicatæ q valorem ita invenimus expressum ut sit:

$$q = \frac{\pi}{2} \left(1 - \frac{1.1}{2.2} (1 - pp) - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} (1 - pp)^2 - \frac{1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} (1 - pp)^2 - 6cc. \right)$$

Nunc igitur ex utraque formula pro eodem quopiam valo-U 3 re

$$\frac{2}{\pi} \int \frac{dn}{n} \int \frac{1}{n} d \frac{ndg}{dn} = \frac{1}{n} - \frac{1}{2 \cdot 2} \frac{1}{n} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 3}{2 \cdot 2 \cdot 4} \frac{1}{n} - &c.$$
quæ feries cum fit ipfa proposita, per n divisa erit

$$\frac{2}{\pi} \int \frac{dn}{n} \int \frac{1}{n} dn \frac{ndq}{dn} = \frac{2q}{\pi n} \int \int \frac{dn}{n} \int \frac{1}{n} dn \frac{ndq}{dn} = \frac{q}{n}$$

6. XXXV. Sumamus nunc differentialia, habebiturque

$$\frac{dn}{n!} \int \frac{1}{n} \frac{d}{dt} \frac{ndq}{dm} = \frac{ndq}{mn} \frac{1}{feu}$$

$$\int \frac{1}{n} \frac{d}{dt} \frac{ndq}{dm} = \frac{ndq}{mq} \frac{1}{mq}.$$

porroqué differentiando

$$\frac{\mathbf{i}}{n} d. \frac{ndq}{dn} = nd. \frac{ndq}{dn} + ndq - ndq - qdn$$

feu
$$(1-nn)$$
 d. $\frac{ndq}{dn} + qndn = 0$

Jam ob
$$1 - nn = pp$$
 erit $ndn = -pdp & \frac{dn}{n} = -\frac{pdp}{1 - pp}$
unde fit $-ppd$, $\frac{(1 - pp) dq}{dp} = pqdp = 0$ feu

d.
$$\frac{(1-pp)}{qdp} \frac{dq}{dp} = 0$$
. Sumatur jam dp conflans crit

$$\frac{pdp}{pdp} - \frac{dq}{dq} \left(\frac{1 + pp}{pp} + \frac{qdp}{p} \right) = 0 \text{ few}$$

$$p (1 - pp) ddq - dpdq (1 + pp) + pqdp = 0.$$

M.XXXVI.

§. XXXVI. En igitur æquationem differentialem fecundi gradus pro curva proposita

$$p(1-pp) ddq - dpdq(1+pp) + pqdp = 0$$

ex qua potestas illa ipsius p in æquatione $q \equiv 1 + Ap$ elici debet, si abscissa p valde parva statuatur. Cum igitur siat $dq \equiv m$

$$Ap & dp & ddq = m (m_1 - 1) Ap & dp \text{ orietur} \\
m & m & 1 & m - 1 \\
m (m - 1) Ap & -m Ap & +p \\
-m (m - 1) Ap & -m Ap & +Ap
\end{bmatrix} = 0.$$

$$m - 1 & m + 1 & m + 1 \\
m - m (m - 2) Ap & -m MAp & +p = 0.$$

Deberet ergo esse m = 2, ut terminus Ap cum p.comparari posset, sed tum iterum obtinetur A = o: præterea vero hinc perspicitur exponentem m nullo modo numerum fractum esse posset ta ut hinc difficultas supra memorata augeri potius quam tolli videatur.

§. XXXVII. Quodi regulis confuetis uti velimus ad æquationem inventam in feriem evolvendam, quæ secundum potestates ipsius p procedat, quoniam sovimus primum seriei terminum esse = 1, nullam aliam formam inde colligere litet nist hanc:

$$q = 1 + Ap^{2} + Bp^{2} + Cp^{4} + Dp^{7} + &c.$$
unde fit
$$\frac{dq}{dp} = 2Ap + 4Bp^{7} + 6Cp^{7} + 8Dp^{7} + &c.$$
T 2

..XXXVI.

&
$$\frac{ddq}{dv^3} = 2 A + 12 B_p^2 + 30 C_p^4 + 56 D_p^6 + &c.$$

qui valores in aquatione substituti præbebunt:

unde omnes coefficientes A, B, C, &c. prodeunt infiniti.

 ϕ . XXXVIII. Hinc igitur videmus regulas ordinarias, fecundum quas vulgo forma ferici, in quam æquatio differentialis trrnsmutanda fit, dijudicari foler, non esse suscientes, cum hoc casu nultam afferant utilitatem: unde nostra æquatio eo majorem meretur attentionem. Sequenti tamen modo ex ea naturra curvæ prope punstum A colligi poterie, ex quo simul intelligetur, quemadmodum quoque in aliis casibus desetus iste regularum ussu receptarum suppleri, exque ad praxin accommodari debeant. Quia enim abscissa p hic pro issinite parva habemus, in æquatione pro I-pp&: 1+pp ponere licebit I, & quia novirnus esse shoc casus proxime q=1, pro quantitate sinita q unitatem series mus; quo salo aquatio differentio-differentialis inventa pro casu, quo abscissa p est minima sequentem induct formam;

§ XXXIX. Hujus jam æquationis refolutio est facilis, cum enim dp sit constans, ponatur dq = rdp, erit ddq = drdp, habebit urque: pdr - rep + pdp = 0

par

unt infiniti.

gulas ordinaris, un too differentifis ciences, cum hos unatio co majoren do ex ea natur fimul intelligetus, ifte regularumois munodari debeaut, in x-qua quia novimus efe q unitatem feribis inventa pro ci-formam;

rio est facilis, cume árdp, habebirurque:

five
$$\frac{pdr - rdp}{pp} + \frac{dp}{p} = 0$$

cujus integrale eft: $\frac{r}{p} + lp = C$, unde fir

$$r \equiv Cp - plp$$

ideoque dq = Cpdp - pdp lp

Hee jam æquatio integrata dabit:

$$q = 1 + \frac{1}{3} C_p^3 - F_p^{1/p} + \frac{1}{4} F_p^{1/p}$$

in qua cum terminus pp incomparabiliter fit minor quam pp ld, erit pro curvæ initio A:

6. XL. Nuncigitur naturam curvæ prope initium Aæquatione simplici desinie possumis: s enim vocemus AR $\equiv x$ & RQ $\equiv y$, ob $p \equiv y$ & $q \equiv 1 + x$, oricur hæc $x \equiv -\frac{x}{2}$ yyy, ad quam æquatio generalis pro curva revocatur, si coordinate x & y sint quam minimæ. Pateg igitur ne minimum quidem arculum-circa. A tanquam portiunculam curvæ algebraicæ spectari posse, fed ejus naturam logarithmos implicare. Et quoniam æquatio logarithmica in exponentialem transformari poets, initium curvæ nostræ A commune erit cum linea transcendente, cujus æquatio

eft $\epsilon = y$, fumto ϵ pro numero cujus logarithmus hyperliolicus eft = 1.

6. XLI. Æquatione hac x = -199/ly confirmantur quoque ea, quæ fupra jam de affectionibus bujus curvæ in puncto A notavimus. Primo enim petet fit ty = 0, fore quoque yylyas proinde x = 0, etfi boc cafu fit ly = 0. Deinde cum fit ly = -y/ly/ly - 1 y/ly, qui a y incomparabiliter eft minus quam y/ly, T 3

erit dx = -y dy ly, ac propterea $\frac{dy}{dx} = \frac{-1}{y!y} = \infty$ posito y = 0; unde paret tangentem curvæ in A ad albrissam A R esse perpendicularem. Porro cum sit subnormalis $\frac{y dy}{dx} = \frac{-1}{iy}$, hocque cash subnormalis radio evolutæ æquetur, ob $by = \infty$ si y = 0, manisestum est radium osculi curvæ in A esse instinite parvum.

6. XLII. Maxime autem differt hæc curva a curvis algebraicis, quæ in initio A quoque habent radium ofculi evanescen-Curvarum enim algebraicarum, quæ hac indole gaudent. natura circa initium A hujusmodi formula exprimitur x = a v existence m < 2, attamen m > 1. Sit igitur m = 2 - existence fractione unitate minore, ut fit x = ay , erit dx = a(2 --) y dy, ideoque $\frac{dy}{dx} = \frac{1}{\alpha(1-x)y^{1-x}} = \infty$ ob y α α = 0 : at radius ofculi, qui subnormali $\frac{ydy}{dx}$ æqualis est, erit $\frac{y}{a(2-x)}$ Pro nostra vero curva radius osculi inventus est unde radius ofculi evanefcens in curva algebraica quacunque eric ad radium ofculi in noftræ curvæ puncto A ut-y ly ad a (2-4) hoc est ut o ad 1; quantumvis enim exiguus sit exponens . , casu v = o femper est y ly = o, etiamsi sit ly = - v. nostra quidem curva radius osculi in A est infinite parvus, fed tamen

men infinities major eft, quam radius ofculi evanefcens in omni curva algebraica.

§. XLIII. Cognito jam initio feriei, qua valor applicatæ PQ = q per abscissam CP = p exprimitur, scilicet

non difficile erit hinc formam totius feriei colligere. Cum enim ex æquatione differentio - differentiali intelligatur fequentium terminorum potestates ipsius p binario crescere, valor ipsius q generatim gemina ferie infinita exprimetur, oritque

$$q = t + Ap^{2} + Bp^{4} + Cp^{4} + Dp^{4} + &c.$$

$$- \alpha pplp - cp^{4}lp - \gamma p^{6}lp + \delta p^{8}lp - &c.$$

in qua quidem nunc jam novimus esse a = 5.

§. XLIV. Cum igitur verus valor ipsius q duplici serie contineatur, ut utramque feorsim eliciamus, ponamus

9 = r - stp critque differentiando

$$dq = dr - \frac{sdp}{p} - dslp$$

= so polico y

ım AR effe per-

 $=\frac{-1}{l_v}$, hoc-

ly = o fig= infinite parvam.

va a curvis alge-

ofculi evanefcen-

indole gaudent,

mitur x = ay

2 - existente .

dx = a(2-0)

ob y =0: 11

quacunque erit

y /y ad α(2 · ·)

xponens ., cafa

so. parvus, fedta.

Quare in

$$ddq = ddr - \frac{2dpds}{p} + \frac{sdp}{pp} - ddslp$$

Hi valores in nostra æquatione differentiali

$$p(1-pp) ddq - dpdq (1+pp) + pqdp = 0$$

substituantur, ac termini per ip affecti scorsim nihilo æquentur, hoc modo duæ obtinebuntur æquationes:

I.
$$p(1-pp) ddt \leftarrow (1+pp) dpdt + prdp = 0$$

II. $p(1-pp) dr - (1+pp) dpdr + prdp = 0$
 $2(1-pp) dpdr + \frac{2rdp}{p} = 0$

§. XLV. Ad has æquationes resolvendas ponatur

$$r = 1 + Ap^2 + Bp^2 + Cp^2 + Dp^2 + &c.$$

 $s = ap^2 + \beta p^2 + \gamma p^2 + \delta p^2 + \epsilon p^2 + &c.$
eritque differentialibus fumendis

eritque differentialibus lumendis

$$\frac{dr}{dp} = 2 Ap + 4 Bp^{3} + 6 Cp^{5} + 8 Dp^{7} + &c.$$

$$\frac{ddr}{dp^{2}} = 2 A + 12 Bp^{2} + 30 Cp^{5} + 56 Dp^{5} + &c.$$

$$\frac{dI}{dp} = 2 \alpha p + 4 \beta p^{3} + 6 \gamma p^{5} + 8 \delta p^{7} + &c.$$

$$\frac{dI}{dp} = 2 \alpha p + 4 \beta p^{3} + 30 \gamma p^{5} + 56 \delta p^{6} + &c.$$

His valoribus substitutis prima æquatio abibit in hanc:

$$2 \frac{\alpha p}{12 \beta p} + \frac{30}{12 \beta p} + \frac{56}{12 \beta p} + \frac{9}{12 \beta p} + \frac{4}{12 \beta p}$$

. XLVI.

4. XLVI. Si jam fingularum potestatum ipsius p coefficientes nihilo æquales ponantur, erit: .

$$8\beta - 3 \alpha = 0; \quad \beta = \frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 4} \alpha$$

das ponatur

in hanc:

- &c.

. &c.

6. XLVI-

$$24\gamma - 15\beta = 0; \quad \gamma = \frac{3.5}{4.6}\beta = \frac{1.3.3.5}{2.4.4.6}\alpha$$

48
$$\delta = 35\gamma = 0$$
; $\delta = \frac{5.7}{6.8}\gamma = \frac{1.3.3.5.5.7}{2.4.4.6.6.8}$

80
$$\varepsilon$$
 — 63 δ = 0; ε = $\frac{7.9}{8.10}$ δ = $\frac{1.3.3.5.5.7.7.9}{2.4.4.6.6.8.8.10}$ α

Si igitur valor coefficientis primi a conftaret, quem quidem jam vidimus effe . , omnes sequentes coefficientes 6, 2, 3, &c. forent cogniti. Verum resolutio alterius aquationis quoque hunc nobis valorem ipsius a patefaciet.

6. XLVII. Substitutis enim feriebus ante traditis in altera æquatione proveniet;

$$2 A p + 12 B p^{3} + 30 C p^{5} + 56 D p^{6} + 90 E p^{7} + &c.$$

$$- 2 A - 12 B - 30 C - 56 D - &c.$$

$$- 2 A - 4 B - 6 C - 8 D - 10 E - &c.$$

$$- 2 A - 4 B - 6 C - 8 D - &c.$$

$$+ 1 + A + B + C + D + &c.$$

$$- 4 \alpha - 8 \beta - 12 \gamma - 16 \delta - 20 \varepsilon - &c.$$

$$+ 4 \alpha + 8 \beta + 12 \gamma + 16 \delta + &c.$$

+ 22 + 2B + 27 + 28 + 28 + &c.

Euleri Opuscula Tom. 11. Unde

Unde simili modo elicitur: $2A - 2A + 1 - 2\alpha = 0$; hinc fit $\alpha = \frac{1}{2}$

$$8B - 3A - 6\beta + 4\alpha = 0$$
; 2.4 $B - 1.3A + 2(2 - \frac{1.3.3}{2.4})\alpha = 0$
24 $C - 15B - 10\gamma + 8\beta = 0$; 4.6 $C - 3.5B + 2(4 - \frac{3.5.5}{4.6})\epsilon = 0$

$$48D - 35C \cdot 148 + 12\gamma = 0$$
; 6.8 D-5.7C+2(6- $\frac{5.7.7}{6.8}$) $\gamma = 0$

\$c E - 63 D · 18
$$\varepsilon$$
 + 16 δ = 0; 8.10 E · 7.9 D + 2(8 · $\frac{7.9.9}{8.10}$) δ = 0
6. XLVIII. Cognito igitur valore ipfius α = $\frac{1}{4}$ altera [c-

v. ALVIII. Cognito igitur valore ipilus a _ 1 attera 1cries 1, qua logarithmu ipilus p involvit, tota innotefcit, erit enim:

$$\beta = \frac{1}{2}$$

$$\beta = \frac{1.1.3}{2.2.4}$$

$$\gamma = \frac{1.13.3.5}{2.2.4.4.5}$$

$$\delta = \frac{1.13.3.5.57}{2.2.4.6.6.8}$$

$$\varepsilon = \frac{1.1.3.3.5.5.7.7.9}{2.2.4.6.6.8.10}$$

fletque hincs = $\alpha pp + \beta p + \gamma p' + \delta p' + \epsilon p' + \alpha c$.

§. XLIX. Quod autem ad alteram fericm attinet $r=\tau+A_p^2+B_p^4+C_p^6+D_p^9+E_p^9+&c.$

primus

primus coefficiens A hinc manet indeterminatus, cujus rei ratio est, quod has series ex æquatione disferentiali secundi gradus elicuimus, quæ duplici determinatione indiges, ut ad nostrum casum accommodetur. Quare valorem hujus coefficientis A ex ipsa curvænatura desiniri oportet, eo autem invento, reliqui innotescent ex his formulis, ad quas superiores redeunt.

$$\begin{split} B &= \frac{1.3}{2.4} A - \frac{1}{1} \alpha \left(\frac{3}{2.2} + \frac{1}{1.1} \right) \\ C &= \frac{3.5}{2.4} B - \frac{1}{8} \beta \left(\frac{3}{3.3} + \frac{1}{2.2} \right) \\ D &= \frac{5.7}{6.8} C - \frac{1}{8} \gamma \left(\frac{3}{4.4} + \frac{1}{4.4} \right) \\ E &= \frac{7.9}{8.00} D - \frac{1}{8} \delta \left(\frac{3}{3.5} + \frac{1}{4.4} \right) \end{split}$$

L. His autem omnibus coefficientibus inventis ad datam quamvis abscissam GP = p, valor respondentis applicatæPQ = q iza definitur, ut sit

$$q = 1 + \Lambda p^2 + Bp^2 + Cp^4 + Dp^2 + &c.$$

$$-applp - \beta p^4 lp - \gamma p^4 lp - \delta p^4 lp - &c.$$

quæ series si abscissa p suerie unitate multo minor, satis promte convergit, ut inde valor ipsus q cognosti queat. Hine vero etiam applicates, quæ abscissa multo majoribus unitate respondent, desiniri poterunt, quia abscissæ $\frac{1}{p}$ respondet applicata $\frac{q}{p}$. Quare si abscissa unitate multo major ponatur = P eique respondens applicata = Q ob $p = \frac{1}{p}$ & q = p $Q = \frac{Q}{p}$ crit

 $p = \frac{1}{P} & q = p Q = \frac{Q}{P} \text{ crit}$ $U = \frac{Q}{P} + \frac{Q}{P}$

+ dec.

n attinet

2 (2 - 1.3.3)2=0

2 (4-3.55)=

-2 (6 - 5.7.7)/=0

+2(8-7.9.9)

us a = 1 altera fe

Dount by Google

Q =

Hinc si abscissa P siat infinita erit

$$Q = P + \frac{\alpha l P}{P} \text{ feu } Q - P = \frac{\alpha l P}{P}$$

unde natura rami $\mathbf{D}q$ in infinitum extensi & ad asymtotam $\mathbf{C}\mathbf{V}$ approprinquantis colligitur.

§. LI. Quia porro novimus, fi p = 1 fore $q = \frac{\pi}{2}$ pro

hoc casu acquatio inventa hanc formam ob /1 = induet

$$\frac{\pi}{2} = 1 + A + B + C + D + E + &c.$$

Cum igitur valor A nondum fit definitus, reliqui vero B, C, D &c. ab eo pendeant, hac æquatio conditionem continet, qua valor ipfius A determinatur. Ita feilicet valorem ipfius A comparatum effe oportet, ut fumma ferici infinitæ 1 + A + B + C + Ac.

ab A pendent, evolvantur, tam complicatæ refultant expressiones, uthinc valor ipsius A neutiquam erui possit.

§. LII. Ad hanc constantem A determinandam alia patet via, si datæ cujuspiam ellipsis perimeter ex altera formula in numeritssuerit inventa. Quæ methodus cum requirat, ut omnes coessicientes in frastionibus decimalibus evolvantur, computo peracto reprerietur;

66 ==

P + &c. + &P P+

fy mtotam CV ap-

ore $q = \frac{1}{2}$ pro induct

vero B, C, D &continet, qua valor

- B + C + &c m B, C, D &c. qui

tant expressiones,

formula in nume, ut omnes coefficomputo perado

4=

Hisque valoribus inventis, si abcissa sit CP = p, valor applicatæ q ita definietur ut sit:

$$q \equiv 1 + Ap^{2} + Bp^{4} + Cp^{4} + Dp^{4} + Ep^{10} + Fp^{13} + Gp^{14} + Hp^{16} + Ip^{14} + Kp^{20} + \&c.$$

$$-pplp.(a + \betap^{2} + \gammap^{4} + \deltap^{4} + \xip^{14} + \xip^{14} + p^{14} + p^{14} + \mu p^{14} +$$

§. LIII. Deinde vero supra ejusdem applicatæ q valorem ita invenimus expressum ut sit:

$$q = \frac{\tau}{2} \left(1 - \frac{1.1}{2.2} \left(1 - pp \right) - \frac{1.1.1.3}{2.2.4.4} \left(1 - pp \right)^2 - \frac{1.1.3.3.5}{2.2.4.4.6.6} \left(1 - pp \right)^3 + &c. \right)$$

Nunc igitur ex utraque formula pro eodem quopiam valore U 3 re

@ 158 @

re ipflus p eruamus valorem ipflus q, ut deinceps ex æqualitæte horum duorum elicere queamus valorem coefficientis A. Pro p vero non nimis exiguam frattionem fubflitui conveniet, ne expression posterior nimis lente convergat, tam parvum tamen affumamus ut coefficientes pro superiore forma computati valori q ad 10 figuras inveniendo fussiciant.

§. LIV. Ponamus ergo ad commodum calculi $p = \frac{\pi}{5}$. erit in logarithmis hyperbolicis:

Iam vero eft

zpp == 0,02000000000

 $\beta p = 0,00030000000$

yp' = 0,00000750000

 $\delta p^* = 0,00000021875$

e'n' = 0,00000000689

2 0,00000000009

ζρ^u = 0,00000000023

0,000000000001

0, 02030772588 coefficiens ipfius - 4

1,60943791243

o, 03268402394 productum.

Deinde eft

ps ex æqualitate ientis A. Pro p onveniet, ne exrvum tamen afoputati valori çal

alculi p = }

Ex his conficient

q = 0,04061545175 A + 1,032503250360407

§. LV. Nunc eundem valorem ipfilus q ex altera æquatione quæramus, & cum fit $p = \frac{1}{3}$, erit $1 - pp = \frac{24}{25}$ fit $nn = \frac{24}{25}$ erit $q = \frac{\pi}{1}$ ($1 - \frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{nn}{2} - \frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{4}, \frac{1}{6}, \frac{5}{6}$ n - &c.)

 $q = \frac{1}{1} \left(1 - \frac{m}{2.2} - \frac{m}{2.2.4.4} + \frac{1}{2.2.4.4.6.6} - \frac{3}{4.6.6} - \frac{3}{4.6.6} \right)$

 $q = \frac{\pi}{2} - 2n^2 - 2n^4 - 2n^4 - 2n^5 - 2n^5 - 2n^6 - 2n^6 - 2n^6$

Verum hoc casu ob $nn\equiv\frac{24}{25}$ feries ista nimis lente convergit, quam ut hinc valor ipsus $\frac{2}{9}$ fatis exaste elici queat, quare ut utrinque parem convergentiam obtineamus ponamus $p\equiv\frac{1}{\sqrt{2}}$, ut sit tam $pp\equiv\frac{1}{4}$ quam $nn\equiv\frac{1}{2}$; calculum vero tantum ad 6 figuras expediamus: eritque

A pp

Apr = 0, 500000 A

- = 0, 093750 A - 0, 027344

Cp' = 0, 019297 A - 0, 010254

DF = 0, 010681 A - 0,004012

Ep " = 0,004206 A - 0,001640

Fp" = 0, 001735 A - 0, 000693

Gp = 0,000738 A - 0,000300

Hp16 = 0,000321 A - 0,000132

Ip " = 0,000142 A - 0,000059

Kp ²⁰ = 0, 000064 A − 0, 000026

Summa reliq: 60 A - 24

Sa. om. o, 640994 A — o, 044484 + o, 320497. l = p + 1

ergo q = 1,066592 + 0, 640994 A at altera expressio dat q = 1, 350647, unde sit

$$\Lambda = \frac{284055}{640994} = 0,443147$$

6. LVI. Quanquam hic valor non ultra 6 figuras extenditur, tamen cafui non tribuendum videtur, quod ifte numerus inventus 0, 43,147 a logarithmo binarii 0, 69314718 unitatis quadrante 0,25 præcife deficiat. Quæ conjetura fiveritati effer confentanca, valorem li. e A ad plurimas figuras exhibere liceret, cum enim fit

12 = 0,6931471805599453094172321

foret A = 12 - 1 ideoque

A = 0,4431471805599453094172321.

LouQ.

Quod autem valor coefficientis hujus A fit revera = 12 - 1, fequenti modo demonstro, hancque conjecturam confirmo.

6. LVII. Comparo scilicet arcum ellipticum AYP, cujus Fig. 2. femiaxes AC = 1, CP = p cum arcu parabolico AZS fuper eodem axe AC deferipto, qui in A cum ellipsi communem habeat curvaturam. Sumta abscissa communi AX = x, sit applicata ellipsis $XY \equiv y \& parabolæ XZ \equiv z$, crit $y \equiv p \bigvee (2x - xx) \& z \equiv p$. V2x, ideoque $dy = \frac{pdx(1-x)}{V(2x-xx)}$ & $dz = \frac{pdx}{V(2x)}$: unde fit

arcus ellipticus AY
$$= \int dx V \left(1 + \frac{pp(1-x)^2}{2x - xx}\right)$$

arcus parabolicus AZ = $\int dx \, V(1 + \frac{pp}{2\pi})$. Conflat autem

effe AZ=
$$x\gamma'(1+\frac{pp}{2x})+\frac{7}{4}ppl\frac{\gamma'(+\frac{pp}{2})+1}{\frac{2x}{2x}}$$
; Hincfi ponatus

x = 1, crit arcus parabolicus AZS = V (1 + 1 pp) + 2 pp.

 $I \frac{\sqrt{(1+\frac{1}{2}pp)+1}}{\sqrt{(1+\frac{1}{2}pp)-1}}$

At in formulis integralibus erit:

$$V(1+\frac{pp(1-x)^3}{2x-xx}) = V(1+\frac{pp}{2x}-\frac{pp(3-2x)}{4-2x})$$

Quia autem comparationem non ac hores ipfius p poteffates extendere opus est quam ad secundam: coefficientes enim altiorum ipfius p potestatum ex minoribus jam definivimus, rejectis terminis, qui continent p4 & altiores potestates, erit Euler i Opuscula Tom. II.

V(1

20497. 1-+1

itra 6 figures exter uod ifte numerus it

14718 unitatis que

ı fi veritati effetor ıras exhibere licen,

$$V\left(1+\frac{pp\left(1-x\right)^{2}}{2x-xx}\right)=V\left(1+\frac{pp}{2x}-\frac{pp\left(3-2x\right)}{2\left(2-x\right)}\right) \text{ ideoque}$$

$$AY=\int dx\,V\left(1+\frac{pp}{2x}\right)-\frac{1}{4}ppf\frac{dx\left(3-2x\right)}{2-x}, \quad \text{integralibusque}$$
aftu fumtis

$$AY = x\sqrt{(1 + \frac{pp}{2x}) + \frac{1}{4}ppl} \frac{\sqrt{(1 + \frac{pp}{2x}) + 1}}{\sqrt{(1 + \frac{pp}{2}) - 1}} - \frac{1}{2}ppx - \frac{1}{4}ppl \frac{2 - x}{2}$$

Ponatur jam x = 1, ut prodest arcus AYP = q, erit

$$q = V(1+1pp) + \frac{1}{4}ppl(V(1+\frac{1}{4}pp)+1) - \frac{1}{4}ppl(V(1$$

§. LVIII. Jam quoniam ad altiores ipfius p potentates non refpicimus, erit $\sqrt{(1+\frac{1}{2}pp)} \equiv 1+\frac{1}{4}pp$, unde fiet $q \equiv 1+\frac{1}{4}pp+\frac{1}{4}pp+\frac{1}{4}pp$ $(2+\frac{1}{4}pp)=\frac{1}{4}pp+\frac{1}{4}pp$

$$q = 1 + \frac{1}{4}pp + \frac{1}{4}pp (2 + \frac{1}{4}pp) - \frac{1}{4}pp$$

$$- \frac{1}{2}pp + \frac{1}{4}pp / 2$$

ubi pro $I(2 + \frac{1}{4}pp) = I_2 + \frac{1}{8}pp$ feribere licet I_2 , it a ue fit $q = 1 - \frac{1}{4}pp + \frac{1}{2}ppI_2 - \frac{1}{2}ppI_p + \frac{1}{2}ppI_2$

feu
$$q = 1 - \frac{1}{2} pplp + pp (l_2 - \frac{1}{4})$$

unde perspicitur coefficientem ipsius pp, quem ante litera A indicavimus (2.r) ideogra

vimus effe $\equiv l_2 - \frac{1}{4}$, omnino uti ex cafuante computato conjectura fumus confecuti.

negralibusqu

§. LIX. Pro curva igitur initio propofita AQDq, fi fu-Fig. 1. crit abfoifa CP $\equiv p$ & applicata PQ $\equiv q$, erit

$$g = 1 + A_{FF} + B_{p}^{*} + C_{p}^{*} + D_{p}^{*} + E_{p}^{*} + &c.$$

$$-(a_{FF} + \beta_{p}^{*} + \gamma_{p}^{*} + \delta_{p}^{*} + \delta_{p}^{*} + \delta_{p}^{*} + &c.) p$$

ubi coefficientes ita determinantur: $A = l_2 - \frac{1}{4}$

$$B = \frac{1.3}{2.4} A - \frac{1}{2} (\alpha - \beta) + \frac{1}{2} \cdot \frac{6}{2} \beta = \frac{1.3}{2.4} c$$

$$C = \frac{3.5}{4.6} B - \frac{1}{3} (6 - \gamma) + \frac{1}{4} \cdot \frac{\gamma}{3} \gamma = \frac{3.5}{4.6} \beta$$

$$D = \frac{5.7}{6.8} C - \frac{1}{4} (\gamma - \delta) + \frac{1}{6} \cdot \frac{\delta}{\delta} \delta = \frac{5.7}{6.7} \gamma$$

$$E = \frac{7.9}{8.10}D - \frac{1}{5}(\delta - \epsilon) + \frac{1}{8} \cdot \frac{\epsilon}{5} \epsilon = \frac{7.9}{8.10} \delta$$

$$F = \frac{9.11}{10.12}E - \frac{1}{6}(\epsilon - \zeta) + \frac{1}{10} \cdot \frac{\zeta}{\zeta} \left| \zeta = \frac{9.11}{10.12} \epsilon \right|$$

feries hac valde convergit, si abscissa p suerit fractio valde parva, sin autem sit unitate multo major, lisdem manentibus coefficientibus erit

X 2

9=

$$q = p + \frac{A}{v} + \frac{B}{p^{3}} + \frac{C}{p^{3}} + \frac{D}{p^{7}} + \frac{E}{p^{9}} + &c.$$

$$+ (\frac{\alpha}{p} + \frac{6}{p^{3}} + \frac{\gamma}{p^{3}} + \frac{\delta}{p^{3}} + \frac{\epsilon}{p^{9}} + &c.) / p$$

§. LX. Verum si abscissa r non multum ab unitate discrepet, uti conveniet hac serie supra §. XXVI. inventa

$$q = 1 + FP \begin{cases} (\frac{\pi}{2} - 1) + (\frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 2}, \frac{\pi}{2} - 1)(1 - FP) + (\frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 2}, \frac{3 \cdot 5}{2}, \frac{5 \cdot 7}{2}, \frac{7}{2} - 1)(1 - FP) + (\frac{1 \cdot 3}{2}, \frac{3 \cdot 5}{2}, \frac{5 \cdot 5}{2}, \frac{7}{2}, \frac{7}$$

quæ etiam ex natura ellipfis in hanc convertitur

$$q = p + \frac{1}{p} \begin{cases} (\frac{\pi}{2} - 1) - (\frac{1.3}{2.2}, \frac{\pi}{2} - 1) \frac{(1 - pp)}{pp} + \\ (\frac{1.3 \cdot 3 \cdot 5}{2.2 \cdot 4 \cdot 4}, \frac{\pi}{2} - 1) \frac{(1 - pp)}{p^3} - (\frac{7 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 7}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6}) \\ \frac{\pi}{2} - 1) \frac{(1 - pp)}{p^3} + &c. \end{cases}$$

unde prout suerit vel p > 1 vel p < 1 eam eligere licet, cujus termini vel lisdem signis procedant, vel alternantibus. Plerumque autem præstat ad summem proxime definiendam signa eligere-alternantis.

Pro-

cet, cuius Plerum a cligett

Pro-

Problema.

6. LXI. Datis axibus conjugatis ellipsis, in numeris proxime exhibere cjus perimerrum.

Solutio.

Sint semiaxes ellipsis 1 & p, & quadrans perimetri = q, atque per formulas inventas valor ipfius q in numeris definiri poterit. dummodo ea eligatur, cujus termini maxime convergant. Quatuor autem adepti fumus formulas quæ funt:

I.
$$q = 1 + App + Bp + Cp + Cp + Dp + Ep + Fp & &c.$$

$$= (app + \beta p + \gamma p) + \delta p + \epsilon p + \epsilon p + \zeta p & &c.) / p$$

II.
$$q = p + \Lambda \frac{1}{p} + B \frac{1}{p^2} + C \frac{1}{p^2} + D \frac{1}{p^2} + E \frac{1}{p^2} + F \frac{1}{p^4} + \frac{1}{p$$

$$+\left(\frac{\alpha}{p}+\frac{\beta}{p^{1}}+\frac{\gamma}{p^{3}}+\frac{\delta}{p^{7}}+\frac{\epsilon}{p^{9}}+\frac{\zeta}{p^{11}}+\&c.\right)$$
 ip

III.
$$q = 1 + pp (\mathfrak{A} + \mathfrak{B} (1 - pp) + \mathfrak{C} (1 - pp) + \mathfrak{D}$$

 $(1 - pp) + \mathfrak{B} (1 - pp) + \mathfrak{Ac.}$

1V.
$$q = p + \frac{1}{p} (\mathfrak{A} - \mathfrak{B} \frac{(1 - pp)}{pp} + \mathfrak{E} \frac{(1 - pp)}{p} - \mathfrak{D}$$

 $\frac{(1-pp)}{p^2} + \mathcal{E}\frac{(1-pp)}{p^2} - \&c.$

Horum

Horum autem tergeminorum coefficientium valores funt

| The matrix | Th

Hinc pro quavis ellipsis specie habebitur series convergens, unde ejus perimeter definiri poterit, veluti

fi ponatur
$$p = \frac{1}{10}$$
 erit $q = 1,015993545021$
fi fit $p = \frac{1}{5}$ erit $q = 1,0505022270p$
fi fit $p = \frac{1}{\sqrt{2}}$ erit $q = 1,3506429$

tium valors fun

IO,57079632679 IO,17809724510

0,1044661672\$

0,07378655152

0,057**00**863665 1,04643853⁰²⁹

,03917161591

,03386971991

02983116632

2408604339

convergens,

